Lietuvos Nacionalinė Mokslo ir Švietimo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 49 (1712) 1982 GRUODIS-DECEMBER 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

"Aušros" šauksmas

Pogrindžio spauda iš sovietų pavergtos Lietuvos pasiekia mus slaptais, nežinomais keliais. Ji užsienyje randa plačią auditoriją per laisvąją lietuvių spaudą, kuri, kad ir neviską, tuojau paskelbia savo skaitytojams. Be to, pogrindžio spaudos straipsniai, informacijos per įvairias radijo stotis pasiekia Lietuvą, kur pogrindžio spaudos egzemplioriai eina iš rankų į rankas, tačiau masinio tiražo negali turėti. Užtenka tad Lietuvoje išleisti vieną egzempliorių pogrindinio laikraščio ir pasiųsti jį užsienin. Iš čia jis radijo bangomis grįžta į gimtąją šalį ir pasiekia daugelį gyventojų. Tuo būdu apie tikrąją padėtį Lietuvoje sužino ir užsienis, ir Lietuva, nepaisant griežtos sovietinės cenzūros, saugumiečių armijos ir viso okupacinės valdžios aparato. Caro laikais lengva buvo izoliuoti tautą — užteko žandarų ir karinių dalinių. Šiandieną to neužtenka. Radijo bangos prasiveržia ir pro didžiausias sovietų užtvaras, laikančias Lietuvą izoliacijoje, kuri prilygsta kalėjimui. Nors sovietai labai slepia sau nemalonius faktus apie suimtuosius, apie tardymus, kalinius, persekiojimus, šventovių padegimus, kunigų nužudymus, Afganistane žuvusius ir pan., tačiau pogrindžio spauda viską išvelka viešumon.

DAUGIAUSIA faktų apie esamą būklę Lietuvoje paskleidžia "LKB Kronika". Nuo jos stengiasi neatsilikti ir kiti leidiniai, kurie pateikia daugiau idėjinių straipsnių bei samprotavimų, bet nestokoja ir faktų. Štai pastaruoju metu laisvąjį pasaulį pasiekė pogrindžio "Aušros" 31(71) numeris. Jame gausu istorinės medžiagos, kuri taip reikalinga pavergtos Lietuvos jaunimui, neturinčiam lengvo priėjimo prie Lietuvos praeities. Vadovėlinė sovietų istorija, liečianti Lietuvą, yra tokia menka ir taip iškraipyta, kad tos Lietuvos nedaug belikę. Dėlto šioje "Aušroje" yra įdėtas net JAV-se gyvenančio istoriko V. Trumpos straipsnis "Nuo nepriklausomybės netekimo iki jos atgavimo". Kituose "Aušros" numeriuose buvo išspausdintas istoriko J. Jakšto straipsnis. Tai rodo, ko pogrindžio spaudai šiuo metu labiausiai reikia. Bet tai nevienintelė reikmė. Pogrindžio spaudai rūpi išvilkti viešumon sovietų "žygdarbius". Pvz. straipsnyje apie Maironį "Aušra" iškelia sovietų elgesį su didžiuoju tautos poetu, su jo vadovauta kunigų seminarija, kurios rūmai tebėra konfiskuoti sovietinei kariuomenei ir panašiems tikslams, o ištremtoji seminarija, vienentelė Lietuvoje, labai suvaržyta, turi sutilpti Kauno Švč. Trejybės parapijos patalpose. Maironio tai nedžiugina, lygiai kaip jo nedžiugina ir antkapio įrašo sužalojimas.

MINĖTOS "Aušros" numeryje paskelbta istorinė medžiaga apie sovietinės kariuomenės siautėjimą Merkinės apylinkėje. Nors tai liečia tik vieną apylinkę, bet ji daugeliu atveju tinka ir kitom Lietuvos apylinkėm. Kitaip sakant, proporcine prasme, Merkinė atvaizduoja visą Lietuvą. Rašoma apie 1944 m. įvykius. Straipsnyje, pasirašytame "Grupės dzūkų", detaliai atpasakoti faktai apie lietuvių naikinimą. Vien minėtoje apylinkėje buvo nužudyti 37 vyrai, kurių vardai ir pavardės žinomi. Dar daugiau buvo tokių, kurių pavardės nebežinomos. Surašytos ir vietinių kankintojų-žudikų pavardės (talkinusių sovietams): du rusai, vienas lietuvis, totorius ir žydas. Tai šiurpūs faktai, įvykę ypač 1944 m. gruodžio 24, t.y. Kūčių dieną. Tos masinės žudynės turėtų būti žinomos visam pasauliui ir liudyti sovietų "moralę". Kad toji sovietų "moralė" ir dabar eina tuo pačiu keliu, matyti iš toje pačioje "Aušroje" paskelbto straipsnio apie nekaltai kalinamą ir kankinamą Antaną Terlecką. Jame "Aušros" bendradarbiai šaukte šaukia SOS "Gelbėkime Antaną Terlecką!" "Jei pasaulis neišgirs šio kalinio skundo, jei nepasipils reikalavimai išlaisvinti šį laisvės kovotoją, jis gali žūti. Tada Tave, Vilniaus, Niujorko, Vašingtono, Berlyno, Bostono, Dublino, Romos, Paryžiaus, Londono ir visų pasaulio kraštų lietuvi, grauš sąžinė: mes visi kalti būsime dėl šio ir kitų lietuvių, tebekalinčių ... Balio Gajausko, Viktoro Petkaus, Juliaus Sasnausko ir kitų gyvybių. Kova už jų gyvybę ir laisvę — kova už Lietuvos gyvybę ir laisvę!"

KANADOS ĮVYKIAI

Teroristų knyga

Pasmerkimo spaudoje ir Kanados parlamente susilaukė keturių Kvebeko FLQ teroristų, 1970 m. spalio 17 d. nužudžiusių pasigrobtą provincinį darbo ministerį P. Laportą, išleista knyga "Paskutinis žodis apie spalio krizę". Spaudos konferencijoje tą knygą garsino po 11 metų iš kalėjimo išleistas F. Simardas. P. Laporto pasmaugimą religinio medalikėlio retežėliu jis pavadino beveik didvyrišku darbu. Esą tai buvo sunkus sprendimas, tačiau pasauliui reikėjo parodyti, kad FLQ grupė, Kanados vyriausybei atmetus jos reikalavimą, įvykdys savo grasinimą. Pasak F. Simardo, P. Laporto nužudymas buvo atliktas, vadovaujantis rimtais bei tvirtais principais, nors pagrobimo metu jis nebuvo planuotas. F. Simardas taipgi pabrėžė, kad P. Laportas nebuvo kankintas, tik pasmaugtas. Nei knygoje, nei F. Simardo spaudos konferencijoje nužudymą atlikusio asmens pavardė nebuvo atskleista. Teismas paskyrė kalėjimą iki gyvos galvos visiems keturiems P. Laporto pagrobėjams, bet iš jų tik vienas tebėra kalėjime. Kiti jau pasinaudojo bausmės dovanojimu.

Laikraščių vedamuosiuose reiškiamas viešas pasipiktinimas, kad atsiminimų knygoje nėra jokio apgailestavimo dėl P. Laporto nužudymo, kad F. Simardas žmogžudystę viešai drįsta suplakti su kažkokiais garbingais principais. Daroma teisinga išvada, kad nei jis, nei jo draugai kalėjime nieko neišmoko, žmoniškų sprendimų nepadarė. Esą

(Nukelta į 8-tą psl.)

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" buvo apdovanotas antrąja premija ($900) už gražų pasirodymą tautinių šokių festivalyje Toronte. Festivalis įvyko 1982 m. liepos 1-4 dienomis, o premijų įteikimas — lapkričio 17 d. "Molsono" įmonės patalpose. Nuotraukoje iš kairės: LORETA ŽILINSKAITĖ, JOHNNY LOMBARDI — CHIN radijo savininkas ir tarptautinio festivalio rengėjas, ZITA PRAKAPAITĖ, DAINA KALENDRAITĖ. Iš CHIN radijo stoties transliuojama ir savaitinė lietuviška programa Nuotr. O. Burzdžiaus

Maironio žvaigždė vėl sužibo

Ištrauka iš naujausio pogrindinės "Aušros" 31-jo numerio

Drąsiai galima sakyti, kad ligšiol nebuvo ir gal negreit bus kitas toks poetas, kaip Maironis, kurio mintys ir žodžiai būtų taip plačiai pasklidę lietuvių tautoje. Daugelis jų buvo, yra ir bus susipratusių lietuvių žodžiais ir jausmais.

Tokia reikšmė buvo Maironio, kai Lietuva anuomet nešė rusų priespaudos naštą.

Atėjo Maironio pranašautieji šviesesni laikai ir greitai pakilo balsai prieš "Maironio hegemoniją". Pirmasis savo "istorinį išmanymą" parodė Augustinas Voldemaras "Vilniaus žiniose" (1906, 242 nr.), šiurkščiai paniekinęs Maironio "Lietuvos istoriją", nors pats nė tokios neparašė. Maironio poezija ir ideologija nebepatiko Baliui Sruogai ir Kleopui Jurgelioniui ("Labai nedaug kuo iš Maironio galima gėrėtis"). Didžioji Maironio nelaimė čia bus ta, kad jis kunigas.

Nepriklausomoj Lietuvoj Maironio aureolė turėjo dar labiau blankti, kilus rašytojų tarpe diskusijai dėl literatūros tautiškumo. Balys Sruoga tuomet tvirtino, kad Maironio "Jaunoji Lietuva" — pavyzdys kūrinio, kuriame nėra tautiškumo ("Skaitymai"). Tai buvo skaudžiausias priekaištas, koks galėjo būti epochoje, kurioje tiek buvo kalbama apie tautinės kultūros kūrimą. Paniekinančiai "labanakt" Maironiui kalbėjo poetas Paparonis (kun. A. Šmulkštys), kurio vardą šiandien mažai kas žino. Kad Maironis "paseno, nuseno, suseno", prisispyręs šaukė stud. A. Venclova ("Lietuvis" 1925, 34 nr.). Maironis iš gyvenimo buvo stumiamas. Atėjo laisvė ir — kam jos pranašas! Šalin jį!

Tačiau, kai Maironio šlovė blėso akyse tų, kurie jį matė čia pat Lietuvoje, tuo metu ji ėmė skaisčiau švytėti akyse tų, kurie apie jį girdėjo tik iš tolo — lietuvių išeivijoje.

Maironis labai nemielas buvo tiems, kas laisvos Lietuvos nemylėjo ir net nekentė. Vienas tokių buvo Antanas Venclova, drįsęs didįjį dainių niekinti nepriklausomybės laikais, savo neapykantą pakartojęs naujosios rusų vergijos metais. Atsiminimų knygose "Jaunystės atradimas" (1966 m.) jis rašo: "Toliau ("Baro" 8 nr.) rašiau: Maironis yra 'aušrininkas'-romantikas. Jam ir dabar sunku užmiršti savo romantizmas, nors ... paseno jau ir Maironis, ir Maironio laikų idėjos ... Tai nebuvo gal nieko nauja, nes apie Maironį taip tuomet rašė ne vienas kritikas. Blogiau, kad straipsnis buvo pasirašytas mano pavarde ir dėl iškilmingumo prie pavardės pridėtas žodelis 'stud.', t. y. studentas.

Maironis, senas, nusipelnęs poetas, kurį skaitė ir kuriuo auklėjosi ištisos kartos, kurį ir aš skaičiau ir mėgau, dėl tokio mano straipsnio pasijuto įžeistas ir atsakė į jį irgi straipsniu: '... Paprastai į kritikas nemėgstu atsakinėti, — rašė jis, — nes žinau: jos nei pridės, nei atims autoriui vertės ... Geriausias veikalų įvertintojas — laikas. Bet šį kartą perdaug man skaudu, kad studentas į užsitarnavusį, jau nuo 30 metų universiteto profesorių atsiliepia iš aukšto Mentoro tonu. Tiek to! Čia jau auklėjimo sritis. Mūsų demokratišku laiku tai paprastas dalykas, ir to imti į širdį netenka ..."

Vėliau Venclova sakosi įgijęs proto ir matęs reikalą nors dabar, mažne po 50 metų, Maironį nebegirdintį atsiprašyti, nes manęs, "kad tai atlikti niekad ne vėlu" (1966 m. leidimo 16-18 p.) Bet čia pat "atsiprašymą" pamiršta ir 288 puslapy prasimanymais, kuriuos kažin ar įrodytų teisme, apšmeižia, apjuodina Maironį kaip asmenybę, drauge prasimanęs progą atsiskaityti ir su buvusiu savo bičiuliu, o šiandien — nesutaikomu priešu Bronium Raila. "Jaunystės atradimą" šiemet masiniu tiražu "Šviesos" leidykla išleido mokyklai. Tegu tūkstančiai vaikų regi, koks nenaudėlis buvo Maironis ...

Kad, Lietuvai vėl patekus į rusų vergiją, Maironio žvaigždė vėl skaisčiai sužibo, rodo ne vien dažnokas "apvalytų" "Pavasario balsų" leidimas. Juos leidžia ir dėl to, kad autoriui nebereikia honoraro, o jį gauna, nė piršto neprikišusi, redakcinė kolegija. Tačiau Maironio raštų pilno leidimo nebuvo ligi šiolei ir turbūt nebus: Maironiui skaityti "mūsų visuomenė nepriaugusi", kaip anot Šarmaičio žodžių, ji "nepriaugusi Kudirkai".

Maironio renesansą aiškiai parodė "Graži tu mano brangi tėvyne" (Naujalio), kurią vienu tarpu buvo išdrįsę dainuoti įvairūs chorai ir kolektyvai. Reikėjo regėti, kokį entuziazmą ir kokias klausovų ovacijas sukeldavo ši giesmė! Kadangi tos ovacijos ne tik netilo, o vis didėjo, — turėjo nutilti giesmė ...

Porą trejetą mėnesių Vilniaus televizija (ir ten yra lietuvių!) po žinių laidos 20 val. prieš oro prognozę buvo drįsusi minutę kitą paleisti "Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį" melodiją (Č. Sasnausko). Tačiau ir ta netrukus buvo pakeista "geresne".

Partija ir tarybinė vyriausybė Kaune teikėsi pastatydinti Maironiui prie jo rūmų ir kunigų seminarijos paminklą. Sėdi akmens Maironis, parimęs ant kumščio, kaip "Pirčiupių motina" ir, sako, būsima-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PREZ. R. REAGANAS KARINĘ JAV JĖGĄ NUTARĖ SUSTIPRINTI šimtu naujų "MX" tarpkontinentinių raketų, kurių kiekviena turės po 10 į skirtingus taikinius nukreipiamų atominių užtaisų. Tos raketos bus sutelktos 23 km ilgio ir 1,6 km pločio ruože Wyomingo valstijoje. Jų sutelkimas tokiame mažame plote buvo pasirinktas sąmoningai, vadovaujantis teorija, kad "MX" raketų tvirtuose požeminiuose tuneliuose negalės sunaikinti sovietinės. Esą pirmos sovietinės raketos sprogimas sunaikins ar bent nuo taikinio nukreips kitas atskrendančias sovietų raketas. "MX" raketos tada iš požemio galės būti iššautos į taikinius Sovietų Sąjungoje. Savo pranešime prez. R. Reaganas pabrėžė, kad iš tikrųjų "MX" raketomis siekiama taikos sustiprinimo. Naujų raketų JA Valstybės nėra išdėsčiusios beveik 20 metų laikotarpyje, kurį Sovietų Sąjunga yra panaudojusi atominei savo galybei stiprinti. Amerikietiškos raketos dabar yra pasenusios, atsilikusios nuo sovietinių. Jų pakeitimas moderniomis "MX" raketomis privers Kremliaus valdovus atsisakyti karo avantiūros, siekti rimto atominių ginklų skaičiaus sumažinimo. Lig šiol "MX" raketų bandymams jau yra išleista beveik $5 bilijonai, o šimto raketų pagaminimui bei jų išdėstymui reikės papildomų $26 bilijonų. Šios sumos gali nepatvirtinti JAV kongresas, ypač atstovų rūmai, esantys demokratų kontrolėje. Be to, pirmos "MX" raketos tebus paruoštos 1986 m., o tada jau gali būti kitas prezidentas Baltuosiuose Rūmuose, atsisakantis R. Reagano planų. Kritikai aštriai puola praktiškai neišbandytą "MX" sutelktų raketų nesunaikinimo teroriją. Pasak jų, sovietų mokslininkai ras būdus į "MX" juostą iššautas savo raketas susprogdinti tuo pačiu laiku, kad jos nenukreiptų viena kitos nuo pasirinktų taikinių.

Suėmė bulgarą

Už bandymą nužudyti popiežių Joną-Paulių II 1981 m. gegužės 13 d. kalėjimu iki gyvos galvos buvo nubaustas turkas M. A. Agca, oficialiai paneigęs betkokius ryšius su kitais asmenimis. Kitokios nuomonės yra atentatą tirianti Italijos policija. Romoje dabar staiga buvo suimtas Bulgarijos orinio susisiekimo bendrovės atstovas S. I. Antonovas, kaltinamas ryšiais su atentatininku M. A. Agca. Sakoma, kad jis M. A. Agcai parūpino saugią slėptuvę Romoje ir, galimas dalykas, atentato metu buvo Šv. Petro aikštėje. Kiek anksčiau buvo suimti du turkai: O. Bagcis Šveicarijoje, M. C. Celibis V. Vokietijoje. Įtariama, kad O. Bagcis, jau išduotas Italijai, parūpino ginklą M. A. Agcai. Šiuo metu ieškoma dar dviejų turkų — O. Celiko ir B. Seleniko, kurie taip pat įtariami įsivėlimu į atentatą. Bulgaro S. I. Antonovo suėmimas vėl sustiprino spėliojimus, kad Jono-Pauliaus II nužudymą suprojektavo sovietų KGB, o įvykdymą patikėjo Bulgarijos saugumiečiams, talkon pasikvietusiems turkus. Pagalbinis Salvadoro miesto vysk. G. R. Chavez pranešė, kad 1983 m. vasario ar kovo mėnesį Jonas-Paulius II atvyks į pilietinio karo nusiaubtą Salvadorą. Jis žada lankytis ir kitose centrinės Amerikos šalyse.

Telkia draugus

Naujasis sovietų kompartijos vadas J. Andropovas pradėjo telkti savo bičiulius iš KGB eilių. Politbiuran staiga buvo išrinktas azerbaidžanietis G. Alijevas, saugumiečiams priklausęs nuo jaunystės dienų. J. Andropovas, tapęs KGB vadu 1967 m., G. Alijevą paskyrė Azerbaidžano KGB viršininku. Po poros metų G. Alijevas tapo Azerbaidžano kompartijos vadu. Dabar, įkopęs į politbiurą, staiga buvo paskirtas pirmuoju premjero N. Tichonovo pavaduotoju. Atrodo, šiuo buvusiu saugumiečiu J. Andropovas nori pakeisti L. Brežnevo paliktą N. Tichonovą. L. Brežnevo vardas buvo suteiktas Naberežny Čelny miestui, atominiam ledlaužiui, karo laivui ir keleiviniam laivui, šarvuočių divizijai, karo akademijai, metalurgijos institutui, elektros jėgainės užtvankai, kelioms aikštėms Maskvoje ir kituose didžiuosiuose miestuose.

Čekiai Kaune

Į spaudos puslapius Kauną ir Lvovą iškėlė Sovietų Sąjungoje įvedami bankų čekiai, kad pirkėjams į krautuves nereikėtų nešiotis perdaug rublių. Bandomajam sovietinių čekių įvedimo laikotarpiui buvo pasirinkti du miestai — Kaunas ir Lvovas. Spaudoje pabrėžiama, kad kauniečiai su čekių sistema jau buvo susipažinę nepriklausomoje Lietuvoje, o Lvovo gyventojai, būdami Lenkijos dalimi, prieš II D. karą. Kauno ir Lvovo gyventojai bankuose galės nusipirkti 1000 rublių vertės čekių knygutes su iš anksto įrašytomis sumomis. Krautuvėse jiems tereikės pasirašyti vieną ar kelis čekius, padengiančius pirkinio kainą. Jie betgi negalės naudotis tuščiu čekiu, patys įrašydami pasirinktą sumą, kad ji neprašoktų banke turimų rublių.

Šiame numeryje:

"Aušros" šauksmas
Lietuvos pogrindžio "Aušra" kreipiasi į pasaulio lietuvius

Maironio žvaigždė vėl sužibo
Nauji duomenys keliami Lietuvos pogrindžio spaudoje

Asyžietis ir jo "Saulės giesmė
Stasys Santvaras apie Šv. Pranciškų ir jo paliktą poeziją

Tylėjimas būtų nusikaltimas
Atsiliepiant į kun. dr. J. Šarausko radikalias mintis

Amerikos prezidentas sveikino VLIKą
Iš metinio VLIKo suvažiavimo Los Angeles mieste

Kinta mažųjų apylinkių veiklos pobūdis
Mažosios apylinkės gyvuoja, bet yra reikalingos pagalbos

Lietuvių vargai Afganistane
Ką rašo rusų ir amerikiečių spauda apie Afganistaną?

Nurejevo baletas
"Don Kichoto" spektaklis su žymiuoju baleto šokėju

"Vilniaus pilies legenda" scenoje
Žiūrovo įspūdžiai iš Dainavos spektaklio Čikagoje

Lietuvių išeivijos spaudos bibliografija
Naudingas leidinys studijuojantiems periodinę lietuvių spaudą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Asyžietis ir jo "Saulės giesmė"

ST. SANTVARAS

Krikščionių pasaulis, ne vieni katalikai, šiemet mini šv. Pranciškaus Asyžiečio (1182-1226) 800 metų gimimo sukaktį. Yra žinoma, kad jo idealai, jo pasinėrimas į Kristaus mokslą, jo išpažinta artimo meilė atnešė dvasinį prisikėlimą į viduramžių sutemas. Tačiau, jeigu ir nūdien šv. Pranciškų minime, tai turbūt, kad jo idealų dar labai stinga ir mūsų laikam.

Šv. Pranciškaus sūnūs, aiškiau tariant, pranciškonai, paliko gilius pėdsakus ir lietuvių tautos istorijoje. Nuo Mindaugo, Gedimino ir Vytauto Didžiojo laikų iki šių dienų jie dalyvauja mūsų religiniame, kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime, jų darbų randam mūsų tautos mokslė ir mene. Tad savaime suprantama, kad į nuostabaus Šventojo gimimo sukaktį jungiasi ir laisvojo pasaulio lietuviai. Štai, pranciškonų pakviestas, kompoz. Jer. Kačinskas sukūrė oratoriją, muzikos veikalą, remdamasis šv. Pranciškaus "Sesers saulės arba sutvėrimų giesmės" tekstais. Čia apie tą giesmę ir ryžtamasi duoti žiupsnį žinių.

Šv. Pranciškaus kūrinys, trumpai vadinamas "Saulės giesme", lietuvių periodikoje buvo daugelį kartų spausdintas. Į lietuvių kalbą jis buvo išverstas 1935-38 m. laikotarpyje, tada, kai Juozas Ambrazevičius (vėliau — J. Brazaitis), Jonas Grinius ir Antanas Vaičiulaitis rašė "Visuotinę literatūros istoriją", pritaikytą nepr. Lietuvos mokyklom. Iš to veikalo šv. Pranciškaus "Saulės giesmės" vertimas atkeliavo ir į mūsų išeivinę spaudą. Nesunku buvo pastebėti, kad to vertimo populiarinimu rūpinosi pranciškonai.

Kas čia apie tą vertimą buvo paaiškinta ir patikslinta (kaikurie laikraščiai jau spėjo pagarsinti, kad vertimas šiemet padarytas) — tai mūsų namų spinduliai ir dūmai. Dabar atsigrįžkim į Italiją, į Asyžių, į tą kraštą, kuriame "Sesers saulės arba sutvėrimų giesmė" buvo sukurta. Ten trumpas jos vardas — Cantico, t. y. giesmė, liaupsė, garbinimas.

Nėra tikrų žinių, kada šv. Pranciškus "Saulės giesmę" sukūrė, tik spėjama, kad ji buvo parašyta 1224 m., taigi tik pora metų prieš Šventojo mirtį. Iki šiol nesurastas ir kūrinio originalas; išliko tik du XV š. rankraščiai su tokiu prierašu: "Tai švento Pranciškaus dvasia, kuri šią giesmę sukūrė, ir su tokiu įkvėpimu, kad buvo norima ją pasiųsti Tėvui Pacifikui, poezijos ir giedojimo meistrui, kad su ja Tėvai pranciškonai eitų į pasaulį, šlovindami ir garbindami Dievą". Išlikusiame "Speculum perfectionis" (tariama, jog tai yra darbas tėvo Leono, vieno iš dviejų bičiulių, kurie mirštančiam Pranciškui giedojo jo Giesmę) dar taip aiškinama: "Ryto metą, kai saulė teka, visi turėjo garbinti Viešpatį, kuris mus sutvėrė, mūsų pačių gėriui, nes tik iš Jo ateina šviesa į mūsų akis. Vakare, kai artinasi naktis, kiekvienas turėjo šlovinti Dievą, nes Jis sukūrė seserį ugnį, kuri teikia šviesą mūsų akim per visą naktį". Tom ir dar kitom žiniom yra remiamas "Saulės giesmės" autentiškumas (suprantama, jos autorius — šv. Pranciškus).

Daugelis žinom, kad šv. Pranciškaus sielos didybė slypi šventume ir Dievo bei jo kūrinių meilėje. Turbūt mažiau kas girdėjom, kad šv. Pranciškus yra italų tautinės poezijos pradininkas. Iki jo Italijoj įvairūs raštai buvo rašomi lotynų kalba. Jis pirmas prabilo vadinama vulgariąja arba liaudies kalba, t.y. itališkai. Jau vien dėl to jo "Saulės giesmė" Italijoje turi atskirą ir garbingą vietą. Kiekviena istorinė italų poezijos antologija pradedama šv. Pranciškaus "Sesers saulės arba sutvėrimų giesme". Tai turbūt yra šiek tiek naujėlesnis dalykas mūsų plačiojoj visuomenėj, dalykas tikrai reikšmingas, šv. Pranciškaus asmenybę praturtinantis dar viena apraiška. Tad gal derėtų to įdomaus fakto užmarštin neskandinti.

Italų literatūros istorikas ir kritikas Massimo Bontempellis sako, kad "kiekvienas poetas yra ištikimas meilei". Aišku, poeto meilė gali būti Dievas, Tėvynė, Moteris, Žmogus, Žemė . . . Šv. Pranciškaus "Saulės giesmėje" prašvinta visų Dievo kūrinių meilė, net mirtį jis vadina seserim. Apie tą giesmę minimas kritikas taip kalba: "Ta pirmoji poezija tebėra giedra ir ugninga preliudija į visą mūsų (t. y. italų, St. S.) lyriką, nors ji truputį tolima ir vieniša". Bet toji poezija turinti "išlaisvinti žemę iš kruvinų istorijos žygių . . ."

Prancūzų rašytojas istorikas E. Renanas yra pasakęs, esą šv. Pranciškaus "Saulės giesmė", greta Evangelijų, "yra pats gražiausias poezijos gabalas religinėje literatūroje". Bet patys italai dar ir taip apie tą kūrinį kalba: "Didele patirtimi pasiekiama išraiškos spontaniškumo, ir tai yra tobulumo viršūnė. Nėra prasmės daryti skirtumą tarp šventojo ir poeto: Cantico (giesmė) yra šv. Pranciškaus šventumo aktas, nė kiek nemenkesnis už kiekvieną jo gyvenimo akimirką ir jo stebuklus".

(Naudota literatūra: Lirica Italiana dal Cantico delle Creature al Canto notturno, sudarė M. Bontempelli, leidėjas — Bompiani, 1943 m.).

PADĖKA

Mano mylimam vyrui ir vaikų patėviui

A†A

ALEKSANDRUI KELMELIUI

staiga mirus š. m. lapkričio mėn. 6 d., nuoširdžiai dėkojame Toronto Prisikėlimo parapijos kunigams, vargonininkui už visus religinius patarnavimus, visiems lankiusiems velionį laidotuvių namuose bei dalyvavusiems laidotuvėse.

Dėkojame už gėles, užprašytas šv. Mišias, už karsto nešimą, pareikštas užuojautas ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Nuliūdę — *žmona Ona*
posūnis Jonas su šeima
podukra Marija su šeima

Kritiniai bei diskusiniai klausimai

Tylėjimas būtų nusikaltimas

Atsiliepimas į kun. dr. J. Šarausko mintis paskaitoje "Dabartinės veiklos metodų veiksmingumas ateityje" ("TŽ" 1982 m, 43 nr.)

J. DOMEIKA

1. ALTa

Cituoju: "Už Lietuvos okupacijos nepripažinimą Amerikoje padėka tenka ALTai". Taip, JAV nepripažino Lietuvos okupacijos. ALTa dėjo daug pastangų, beldėsi ir į Baltųjų Rūmų duris, bet daug nulėmė tai, kad nepriklausoma Lietuva buvo pripažinta įvairių valstybių, įskaitant ir Rusiją, prieš du dešimtmečius ir buvo Tautų Sąjungos narė. Todėl dar ir šiandien didelė dauguma laisvojo pasulio valstybių nepripažįsta Lietuvos okupacijos (de jure). Žinoma, ALTa, nepriklausomos Lietuvos atstovybės ir kiti politiniai veiksniai verti padėkos už jų pastangas.

Dabartinį ALTos darbą įvertina: ". . . tik vaišių organizavimu kongresmanams bei kitiems politikams Vasario 16 proga . . .", kad ". . . būtų priimtos atitinkamos rezoliucijos kongrese". Nepriklausomos Lietuvos atstovybės Vasario 16 proga rengdavo priėmimus, į kuriuos sukviesdavo daug kitų valstybių atstovų, nors Lietuvos iždui tekdavo išleisti stambias sumas pinigų. Tai darė dėl valstybės prestižo ir siekiamo tikslo. Lietuva tuo būdu susidraugaudavo su kitomis valstybėmis, pagerindavo politinius santykius, užmegzdavo prekybinius ryšius, kurių dėka mūsų iždas gaudavo užsienio valiutos. Ar ne to paties siekia ir ALTa? Žinoma, mažesniu mastu. Ji stengiasi, kiek galima, daugiau surasti draugų, kurie būtų palankūs Lietuvos bylai! Ar tai smerktina? Tačiau, jei kun. dr. J. Šarauskas, gyvendamas JAV-ėse, nemato ALTos kitų darbų Lietuvos naudai, būtų absurdiška įrodinėti!

2. VLIKas

Kun. dr. J. Š. sako: "VLIKas daugiausia užsiima lėšų telkimu ir propaganda, kuri tarnauja tiems patiems, kuriems ji tarnavo prieš 20 metų". Jeigu žmogus kitų politinę veiklą vadina mėgėjiška, išvada — jis yra profesijonalas. Stebiuosi, kad profesijonalas neskiria informacijos (žinia, pranešimas) nuo propagandos (plėtimas, priemonės nuomonei ar doktrinai plėsti). Tarp kitų darbų VLIKas leidžia "Eltos Informacijas" lietuvių ir 4 kitomis svetimomis kalbomis. Tomis informacijomis naudojasi užsienio spauda, politikai ir net mokslo žmonės. Antroji sakinio dalis: ". . . kuriems ji tarnavo prieš 20 metų". Nejaugi kun. dr. J. Š. gali įrodyti, kad tie patys spaudos žmonės, politikai ir mokslo žmonės užima tas pačias vietas ir po 20 metų? Visi žinome, kad periodiškai renkami parlamentarai, senatoriai, prezidentai. Spaudoje pasirodo nauji žurnalistai, rašytojai, o kiek naujų veidų televizijoje (neturiu galvoje artistų)! Taigi, ne tie patys žmonės!

O dabar mirtinas smūgis: "VLIKas kaip organizacija miršta", . . . "dabartiniai nariai, kaip ir pačios VLIKo programos, sensta". Tiesa, daug VLIKo narių mirė, tačiau jų vietą užėmė tų pačių partijų nariai. Kokios programos sensta? VLIKo tikslas buvo, yra ir bus atstatyti nepriklausomą Lietuvą! Ši idėja niekada nepasens, kol Lietuva neatgaus nepriklausomybės.

Sunkiai suprantama politikoje: ". . . priemonės tampa tikslu". ". . . Pats VLIKas yra tik priemonė . . ." Kasdieninėje kalboje kiekvienas lengvai supranta, kas yra priemonė ir kas yra tikslas. Mano nuomone, VLIKas nėra priemonė, o savarankiškas politinis veiksnys, kurio Lietuvos laisvinimo darbai apima net kelis kontinentus.

3. Lietuvių Bendruomenė

Priekaištai Bendruomenei: a) ". . . veikla yra mėgėjiška . . .", b) ". . .dar nevisai aiškiai supranta savo vaidmenį politinėje veikloje". Žinoma, yra ir daugiau priekaištų. Kun. dr. J. Š. siūlymai yra tikrai "revoliuciniai": "Bendruomenė turi aiškiai pasisakyti, kad ji yra vyriausias ir svarbiausias lietuvių veiksnys, kuris prisiima pilną atsakomybę už politinę išeivijos veiklą". Charakteringas ir šis siūlymas: ". . . rinkti mokesčius iš visų lietuvių politinei veiklai;" žinoma, nepamiršta ir profesijonalų samdymo.

Sunku būtų rasti geresnį utopijos (nepasiekiamos svajonės) pavyzdį! Kas suteikė Lietuvių Bendruomenei juridinę galią pasiskelbti visagale ir rinkti mokesčius iš visų lietuvių? Kun. dr. J. Š. turėtų prisiminti, kad lietuviai yra įvairių valstybių piliečiai, todėl tik tos valstybės galėtų tokius sprendimus daryti. Lietuviai duoda **aukas** įvairiems lietuviškiems reikalams laisva valia, o ne **mokesčius** moka! Vargu, ar daug lietuvių sutiktų perleisti ". . . pilną atsakomybę už išeivijos politinę veiklą". Kun. dr. J. Š. pats sako, kad dėl Baltiečių Laisvės Lygos ". . . į Lietuvos pasiuntinybę atsilankė valstybės pasekretoris . . ." Man svarbu parodyti, kad JAV vyriausybė yra kontakte su Lietuvos atstovybe, o nuopelnus tegu savinasi tie, kuriems jie priklauso.

Dar didesnė keistybė siūlymas Lietuvių Bendruomenei užmegzti santykius su okupuotos Lietuvos valdžia, agentūromis ir t.t. Kun. dr. J. Š. siūlo pradėti dialogą su okupuota Lietuva tokiais klausimais, kaip tikėjimo laisvė, kunigų ir vienuolių paruošimas, bažnytinės turto nuosavybės teisės, Helsinkio sutarties pažeidimas ir t.t.

Jeigu nebūtų "juodo ant balto", manyčiau, kad sapnuoju! Tie okupuotos Lietuvos žmonės, kurie tik dalį tokių klausimų kelia, užpildo kalėjimus, darbo stovyklas, bepročių ligonines! Užtikrinu, kad nė vienas okup. Lietuvos lietuvis nemėgins kalbėti su tokiais "profesijonalais" (jie galvotų, kad tai KGB provokacija). Lietuviai dirba pogrindyje ir perduoda žinias laisvajam pasauliui. Žinoma, konstitucija paremtus skundus siunčia ne tik Lietuvos komunistams, bet pasiekia Maskvą ir net Jungtines Tautas. Už tokius darbus jie net ir gyvybes praranda, neminint kalėjimų, darbo stovyklų ir bepročių ligoninių! Manau, kad kun. dr. J. Š. gerai žinomi panašūs faktai. Turint galvoje Sovietų S-gos pilietybės įstatymą, tokie "profesijonalai", nežiūrint kokios "spalvos" jie būtų, už tokias kalbas, geriausiu atveju, tikriausiai dirbtų prie dujotiekio tiesimo!

4. Tautybė

"Tautybė paprastai paveldima prigimties keliu iš tėvų, iš tautos, kurioje gimstama. Tuo atveju daugiausia lemia tautinė kultūra, pirmoj eilėj kalba, kurioj išaugama . . ." "Tikrovėje visi trys pradai, nors ir nevienodai, drauge sąlygoja tautybės sudarymą". (Lietuvių Enciklopedija, XXX t.).

Pasiklausykime kun. dr. J. Š.: "Jaunimo netraukia lietuvių veikla. Priežastys slypi bandyme išlaikyti mažumos kultūrą su savo atskira kalba . . ." "Daugumas jaunimo užauga amerikiečiais, kanadiečiais, o raginimas kalbėti lietuviškai parengimuose jų nepatraukia". "Jaunimui svarbu pats tikslas — Lietuva". "Amerikos lietuvių jaunimas domisi Bendruomenės veikla".

Čia tikra "mišrainė"! Vienas teigimas griauna kitą. Logika labai šlubuoja. Aš manau, kad daugumas jaunimo ne tik nepritars jo teigimams, bet ir kils juose pasipiktinimas. Daug jaunimo yra gerai kalbančių lietuviškai ir net bendradarbiaujančių lietuviu spaudoje, drauge su tėvais palaikančių lietuviškus papročius! Gaila tik, kad kun. dr. J. Š., besirūpindamas jaunimu ir parapijomis, papeikdamas tėvus dėl pašaukimų stokos, Šv. Kazimiero kolegiją Romoje aptaria: "Tai viešbutis, bet ne kolegija". "Geras" paskatinimas jaunimui tapti lietuvių kunigais! Prel. L. Tulaba duoda išsamų paaiškinimą ("TŽ" 1982 m. 45 nr.), kuris tiktų ir kun. dr. J. Š.

Kun. dr. J. Š. pripažįsta, kad Kanadoje lietuviai vieninga, tačiau pamiršta, kad Kanadoje yra kalbančių ne tiktai angliškai, bet ir kitomis kalbomis. Atskirų tautybių kultūra ne tik netrukdoma, bet ir vyriausybės remiama lėšomis. Čia taip pat yra ir Tėvynės meilė! Ar rasime lietuvių betkurioje kartoje, kuriems nerūpėtų nepriklausomos Lietuvos atstatymas? Žinoma, komunistai ir kiti panašaus "raugo" žmonės (lietuvių tarpe jų yra labai mažai) ne tik pritaria Lietuvos okupacijai, bet gauna ir "dovanų" iš okupanto. Tautybės išlaikymas yra būtinas ne tik JAV-ėse ir Kanadoje, bet ir visuose kontinentuose. Kun. dr. J. Š. žodžiai "už 40 metų, jei betkas bus prisiminta apie lietuvių išeiviją . . ." neturės jokios prasmės.

5. Keistas kultūrinės veiklos supratimas

Kun. dr. J. Š.: "Pagrindinė pareiga ir atsakomybė lietuvių kultūros bei kalbos išlaikyme priklauso Lietuvoje gyvenantiems lietuviams". Patarimas išeivijai: a. "Tik politinė veikla išlaisvins Lietuvą ir apsaugos jos kultūrą . . ." b. ". . . Išeivijos veiklos investavimas į politiką yra svarbesnis Lietuvos kultūros išlaikymui, negu investavimas į išeivinę kultūrą".

Kas kita yra kultūra, kas kita yra politika! Tų terminų negalima painioti! Na, ir suprask tu, žmogau! Lietuvos lietuviai išlaikys savo kultūrą ir kalbą! Išeivijos politinė veikla išlaisvins Lietuvą ir apsaugos jos kultūrą! Atrodo, jei Lietuvoje dirbama, išeivija gali miegoti, ir priešingai! Kur logika? Džiugu, kad tiek okupuota Lietuva, tiek išeivijos lietuviai dirba išsijuosę visuose frontuose!

6. Samdyti profesijonalai politikai

Kun. dr. J. Š., gindamas profesijonalus politikus, palygina su operon Čikagoje pakviestu svetimtaučiu tenoru. Tai dvi visai skirtingos profesijos. Samdytas profesijonalas politikas kalbės lietuvių ir Lietuvos reikalais. Gali ir koks agentas įsiskverbti ir dirbti Lietuvos nenaudai. Tuo tarpu tenoras tik atliks savo rolę scenoje!

Londono Covent Garden dažniausiai kviesdavo garsiuosius užsienio dainininkus, todėl man kainuodavo 2-2.5 dienos uždarbio 1 bilietas. Tuo tarpu Sadler's Wells pasitenkindavo savaisiais dainininkais, todėl man užtekdavo 0.5 dienos uždarbio. Nepriklausoma Lietuva dukart buvo pasikvietusi garsiausią pasaulyje bosą rusą Šaliapiną. Bilietų kainos buvo 30-150 litų! Tai mėnesinė žemesnio tarnautojo alga! Operos siekia augščiausio lygio meno, todėl nestebina ir "svetimtautis"!

Kiek kun. dr. J. Š. vertina kultūrinį veikimą, rodo šie žodžiai: "Padėkime į šalį keletą savo kultūrinių žaisliukų ir atlikim Lietuvai ką nors geresnio, t. y. dirbkime politinį darbą". Tačiau labai charakteringa paskaitos pabaiga: ". . . kad mes išeivijoje ne tik tautiškai išsilaikytume, bet ir savo tėvų gimtajam kraštui Lietuvai padėtume". Tas pasakymas apima tautybę, kalbą ir politiką, nes jie visi padeda Lietuvai! Sveikintina kalbos pabaigia! Jei kun. J. Š. nepirštų "samdinių", nemarintų mūsų politinių veiksnių, pripažintų savos kultūros ir kalbos būtinumą, — galėtume pamiršti visus priekaištus ir pradėti konstruktyvų darbą nepriklausomai Lietuvai atstatyti.

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

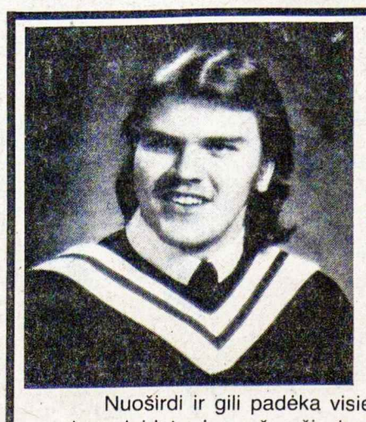

PADĖKA

1982 metų rugpjūčio 13 dieną tragiškai automobilio nelaimėje žuvo mūsų mylimas sūnus 19 metų amžiaus

A†A
VYTAS PLUČAS

Nuoširdi ir gili padėka visiems, taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gražias gėles, pareiškusiems užuojautą spaudoje, per radiją, žodžiu bei raštu. Padėka radijo programai "Tėvynės prisiminimai".

Nuoširdžiai dėkojame Toronto Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Aug. Simanavičiui, OFM, bei kunigams už gedulingas pamaldas, Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. J. Staškui už maldas anglų kalba laidotuvių namuose ir užuojautą. Dėkojame dalyvavusiems laidotuvėse ir palydėjusiems Vytą į amžino poilsio vietą Šv. Jono kapinėse. Taip pat dėkojame solistui už giedojimą.

Ačiū visiems už visokeriopą pagalbą bei meilę mūsų didžios nelaimės ir skausmo metu.

Visiems dėkingi —
Kliara ir Stasys Plučai su šeima

A†A
JONUI REVUI
mirus Floridoje,
jo broliui ZIGMANTUI, žmonai ZOSEI ir jų šeimai reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —
Teresė ir Viktoras Gražuliai
Marija Andriulevičienė

A†A
JONUI REVUI
mirus,
broli ZIGMĄ, jo žmoną SOFIJĄ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
J. M. Tamošiūnai *P. M. Šostakai*
N. B. Fisher

A†A
JONUI KARPIUI
mirus,
jo atminimui Tautos Fondui aukojo:
$25: Toronto Lietuvių Namų Pensininkų Klubas
$20: V. Dauginis, M. S. Kuzmas
$10: K. O. Asevičiai, I. V. Ignaitis, A. Jucys, Ald. Lukošienė, M. Račys, D. T. Renkauskai, T. Stanulis
$5: J. Cicėnas, V. Sendžikas.
Už aukas nuoširdžiai dėkojame. Velionies šeimai reiškiame gilią užuojautą.
Tautos Fondo Toronto atstovybė

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Amerikos prezidentas sveikino VLIKą

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra įvedęs tradiciją savo metinius seimus šaukti vis kitoje vietovėje. Tuo norima sudaryti progą platesniems tautiečių sluogsniams seimus stebėti ir su jų darbais iš arčiau susipažinti.

Šių metų seimas buvo sušauktas Kalifornijoje, Los Angeles mieste. Posėdžiauta dvi dienas — lapkričio 6 ir 7.

Darbai pradėti su invokacija, kurią sukalbėjo prel. J. Kučingis, Los Angeles lietuvių parapijos klebonas. Jis sekančią dieną atlaikė ir pamaldas, per kurias turiningą pamokslą pasakė kun. dr. P. Celiešius. Prezidiuman buvo pakviesti: J. Valaitis, J. Jurkūnas, Vc. Mažeika, T. Blinstrubas ir seimui rengti komiteto pirmininkas bei ALTos atstovas Ant. Mažeika. Sekretoriavo Vl. Pranevičius ir dr. J. Stikliorius. Pirmininkavimo pareigomis dalinosi J. Valaitis, J. Jurkūnas ir Vc. Mažeika. Pagal mandatų komisijos pranešimą, dalyvavo visų 15-kos grupių atstovai (iš 45 buvo 43). Be to, dalyvavo Tautos Fondo atstovai ir nemažai svečių.

Seimui gauti sveikinimai iš JAV-bių, Kanados, Britanijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Argentinos, Venecuelos. Iš oficialių asmenų sveikino min. St. Lozoraitis, dr. St. Bačkis, A. Simutis, V. Balickas, J. Daužvardienė ir Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. adv. J. Kuraitė. Su ypatingu džiaugsmu sutiktas JAV prezidento R. Reagano sveikinimas. Štai jo telegramos tekstas: "Malonu man reikšti nuoširdžius sveikinimus visiems, kurie dalyvauja metiniame Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seime šį savaitgalį. Kaip žinote, JAV-bės niekad nepripažino prievartinio Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo Sovietų Sąjungon. Jo pripažinimas reikštų įteisinimą brutalaus priespaudos veiksmo, kuris pavergė iškilius laisvę mylinčius tų valstybių žmones. Amerikos lietuviai gali didžiuotis savo vaidmeniu, kurį jie atliko palaikydami gyvą sovietų valdomos savo tėvynės bylą. Nancy jungiasi su manimi maldoje, kad lietuvių tauta, kaip ir kitos, gyvenančios tironijoje, vieną dieną sulauktų laisvės".

Žodžiu dar sveikino vietinis kongresmanas — R. Dornan ir E. Robertson. Nebuvo sveikinimo iš PLB valdybos ir JAV LB valdybos, nors VLIKo pirm. dr. K. Bobelis šių metų JAV LB sesijoje dalyvavo ir sveikino. Be to, sveikino eilė organizacijų ir paskirų asmenų.

Pranešimus padarė: VLIKo tarybos pirm. J. Šoliūnas, valdybos pirm. dr. K. Bobelis, valdybos pirmininko pavaduotojai — dr. D. Krivickas, dr. K. Jurgėla ir Vyt. Jokūbaitis. Tautos Fondo tarybos vardu kalbėjo J. Jurkūnas, TF valdybos pirm. J. Giedraitis ir Kanados TF atstovybės pirm. A. Firavičius.

Dr. K. Bobelis savo pranešime pirmiausia suminėjo dabartinę VLIKo valdybą: dr. K. Bobelis — pirmininkas, dr. D. Krivickas — pirmasis pavaduotojas, dr. J. Stikliorius — sekretorius, dr. E. Armonienė — iždininkė ir teisinė patarėja, dr. K. Jurgėla — vicepirm. politiniams reikalams, dr. J. Stukas — vicepirm. angliškai informacijai, V. Jokūbaitis — vicepirm. tarporganizaciniams reikalams, N. Vaitiekūnienė — vicepirm. žmogaus teisių reikalams, L. Grinius ir J. Daugėla — nariai, M. Samaitienė — įstaigos vedėja. Iš VLIKo darbų dr. Bobelis palietė šias sritis:

1. Politinės veiklos plėtimas bei koordinavimas. Šiuo metu VLIKas turi ryšį su viso pasaulio lietuviais. Vienur veikia VLIKo atstovybės, kitur atstovų pareigas eina Tautos Fondo įgaliotiniai, Bendruomenės ar kitų organizacijų atstovai. JAV-bėse VLIKas ypač glaudžiai dirba su ALTa, gaudamas iš jos ir stambią finansinę paramą.

2. Šalpos srityje VLIKas remia BALFą, su kuriuo dirba sutartinai.

3. ELTA leidžiama lietuvių, anglų, italų, prancūzų, ispanų ir portugalų kalbomis. Didelę leidimo išlaidų dalį apmoka Kanados lietuviai per Tautos Fondo atstovybę.

4. Radijo programos į Lietuvą perduodamos iš Romos ir Vatikano stočių. Programos "Laisvosios Europos" ir "Laisvės" radijo stotyse nėra VLIKo kontrolėje, tačiau į jas daroma įtakos per sen. J. Buckley, kuris yra naujai paskirtas toms programoms vadovauti.

5. Santykiuose su kraštu laikomasi seniau priimtų susitarimų, kurių esmę sudaro nuostatai: "Laisvieji lietuviai santykiuose su okupuotos Lietuvos gyventojais ribojasi bendravimu tik privačioje, asmeninėje plotmėje"; "vertinama kiekviena laisvės kovos iniciatyva, tačiau siekiama, kad ji būtų suderinta".

6. Finansinė VLIKo sritis yra tvarkoma Tautos Fondo, kuriam stmbų įnašą duoda Kanados lietuviai.

7. Patariamajame Europos tautų parlamente Lietuvos byla suaktyvėjo nuo 1980 m., ją ypač remiant kaikuriems anglų ir vokiečių parlamentarams. Yra siekiama per šį parlamentą perkelti Lietuvos bylą į Jungtines Tautas. Mūsų nustebimui, tam labai priešinasi socialdemokratai, nežiūrint mūsų socialdemokratų daromų pastangų.

8. Į Madrido konferenciją, kuri jau prasidėjo, vyks pats dr. K. Bobelis su patarėjais ir ALTos atstovas kun. dr. J. Prunskis.

"Daugelį VLIKo darbų, — baigė pirmininkas, — gal galima būtų atlikti ir geriau, bet visuomenė turi suprasti, kad tas darbas atliekamas savanoriškai, nuvogtu nuo tarnybos ir šeimos laiku, dažnai panaudojant asmenines lėšas, nes viskam apmokėti toli gražu turimų pinigų neužtektų".

Kanados Tautos Fondo atstovybės pirm. A. Firavičius painformavo, kad šiame krašte veikia 4 TF apylinkių atstovybės ir 16 įgaliotinių. Stipriausia apylinkė yra Torontas, kur kasmet TF surenkama apie $30,000. Iš viso per 11 metų, jam šiai atstovybei pirmininkaujant, vien Toronte surinkta $235,000. Visos Kanados aukos šiuo metu sukasi apie $50,000 į metus. Tokį pat čekį jis įteikė ir šiam seimui. A. Firavičiaus kalba buvo kelis kartus pertraukta plojimu, o čekį įteikus buvo sukeltos vertai užtarnautos ovacijos.

Seimas praėjo darbingoje studijų ir nuomonių pasikeitimo nuotaikoje. **A.F.R.**

PADĖKA

1982 metų spalio 27 dieną po ilgos ligos mirė mūsų mylimas

A†A ANTANAS VIDMANTAS

Nuoširdžiai dėkojame kun. L. Kemėšiui ir kun. dr. J. Gutauskui už maldas laidotuvių namuose, už Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdi ir gili padėka gausiai dalyvavusiems laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems KL Fondui, "Tėviškės Žiburiams", gražias gėles ir pareiškusiems užuojautą žodžiu bei raštu.

Esame labai dėkingi karsto nešėjams ir V. Garnelienei už vargonavimą laidotuvių Mišiose.

Nuoširdus ačiū KLK Moterų Delhi skyriaus valdybai bei narėms už skanius pyragus ir vaišių paruošimą.

Visiems labai dėkingi —

žmona Barbora
sūnus Antanas
marti Angela
ir vaikaičiai

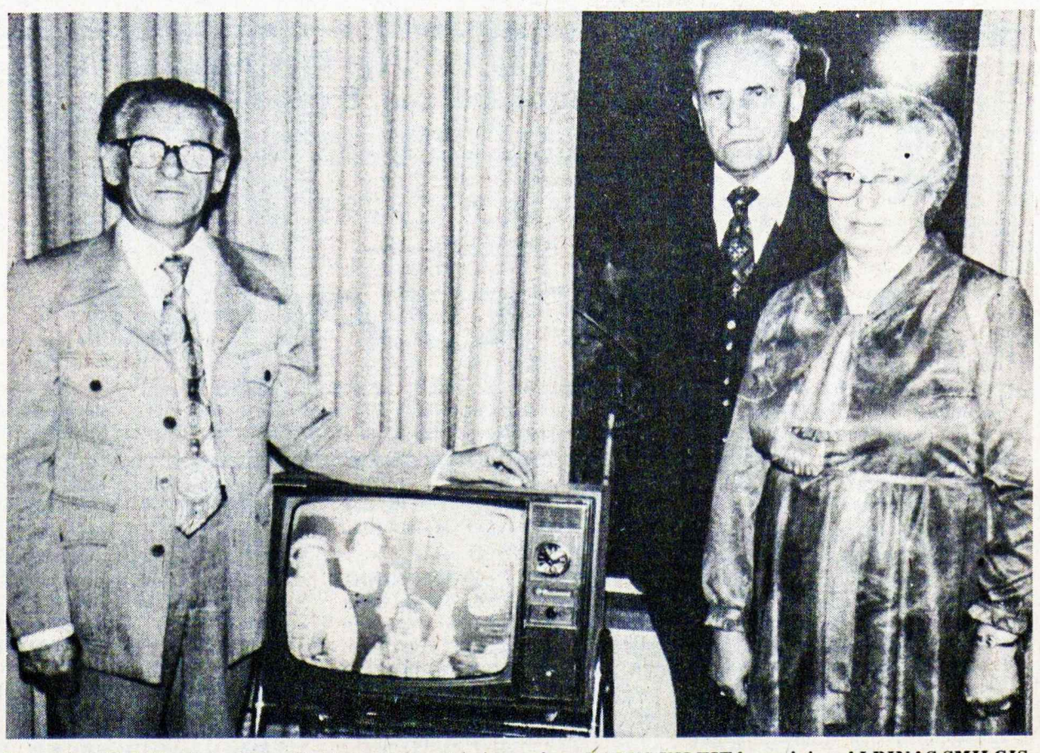

Dabartinė KLB Vankuverio apylinkės valdyba. Iš kairės: pirm. BALYS VILEITA, nariai — ALBINAS SMILGIS ir LEONARDA MACIJAUSKIENĖ Nuotr. J. V. Danio

Kinta mažųjų apylinkių veiklos pobūdis

Įspūdžiai Kanados vakaruose apsilankius

J. V. DANYS

Didžiulė yra Kanada — jos plotas 10 milijonų kv. kilometrų, o nuo Niufoundlandijos rytuose iki Vankuverio vakaruose yra 5,000 km. Prieš kelerius metus teko susitikti su gražiai įsikūrusia lietuvių šeima Arktikoje, Inuvik, N.W.T. mieste, ir sėkmingai mokslo darbą atliekančiu lietuviu Niufoundlandijos universitete. Bet didžiuliai plotai ir 24 milijonai kanadiečių pamažu nesustojamai dilina tą palyginamai negausų lietuvišką būrį ir jo veiklą. Ši raida ypatingai ryškiai matyti ten, kur įsikūrusių lietuvių skaičius buvo mažas.

Dabar lietuviška veikla ir lietuvių skaičiumi vyrauja Torontas. Kadaise visais atžvilgiais pirmavęs Montrealis jau bene ir antrąją vietą perleidžia Hamiltonui. Kanados Lietuvių Bendruomenė turi 19 apylinkių, bet iš jų pusė jau tikrai yra tapusios mažosiomis apylinkėmis. Atrodo, kad ir milijoninio Vankuverio miesto apylinkė rikiuojasi į tą eilę.

Vankuveryje

Lankantis vakaruose, buvo proga ir kaip krašto valdybos nariui susitikti ir pasikalbėti su Vankuverio KLB apylinkės valdyba: Baliu Vileita, pirm., Leonarda Macijauskiene, Albinu Smilgiu ir su didesniu būriu lietuvių.

1951 m. valstybiniame surašyme Britų Kolumbijos provincijoje lietuviais užsirašė 738 asmenys; iš tikrųjų jų buvo daugiau. Pokarinėje imigracijoje pagal sutartis atvyko apie 200, dauguma jų buvo vyrai. Tada Britų Kolumbijoje, be plačiai išvystyto miško ūkio ir medžio apdirbimo pramonės, nedaug ko kito būta. Dėl neaiškių perspektyvų, didelių nuotolių nuo didesniųjų lietuviškų centrų daug lietuvių išsikėlė į rytinę Kanadą.

Pradžioje buvo dvasiškių galvota apie šventovės įsigijimą; veikė kultūros centras su biblioteka ir skaitykla, galvota įsigyti savo namus. Šeštadieninė mokykla 1957 m. turėjo 21 mokinį. Bet gana greitai neliko nei dvasiškių, nei mokyklos. Atsisakyta nuo didesnių projektų realizavimo. Vėliau Britų Kolumbijos gerovė pradėjo smarkiai gerėti, ir šiandien Vankuveris yra vienas gražiausių ir turtingiausių Kanados miestų. Likusieji lietuviai dabar yra gražiai įsikūrę, bet sako, kad jų matosi tik koks 150. Renginiai sutraukia tik 30-60.

Aplamai, Vankuveryje padėtis yra panaši į kitų mažesniųjų ir vidutiniųjų apylinkių lietuviškų bendruomenių padėtį. Jaunieji baigė mokslus, įsigijo profesijas ir išsisklaidė. Vyresniųjų skaičius mažėja, jie turi jau mažiau energijos betkuriems didesniems užmojams. Neturint centro — parapijos ar klubo ir daugumai gyvenant didmiesčio priemiesčiuose, sunku palaikyti ryšius bei suvažiuoti į susirinkimus ar pobūvius.

Dabartinė veikla

Bet lietuviška dvasia dar neužgesus. Veikla įgauna naujas formas, tačiau panaši į kitų mažesniųjų apylinkių veiklą.

Sunkumai sudaryti valdybas dar nugalimi. Renginiuose darosi svarbus bendravimo elementas. Rengiami Vasario 16, Motinos Dienos minėjimai, suruošiama keletas gegužinių ir pobūvių su vaišėmis, kuriuose kaip tik teko matyti, kad dar beveik visi dalyvaujantieji įsijungia į bendrą lietuvišką dainą. Paremiami lietuviški fondai, surenkami solidarumo įnašai. Palyginti sėkmingai 15 metų veikia medžiotojų-meškeriotojų klubas "Bebras" (valdyboje — Leonarda Macijauskienė, Petras Skučas ir Edvardas Gumbelis). Eilę metų veikia šachmatininkų būrelis, vadovaujamas Vinco Skabeikio. Prieš porą metų susiorganizavo moterų sekstetas, vadovaujamas Vidos Malerienės, prie kurio kartais prisideda ir pora balsingų vyriškių. Sekstetas atlieka programą minėjimuose, kurių programas Balys Vileita yra įrašęs vaizdajuostėn. Turėjau progą jas pamatyti televizijos ekrane. Tai įdomus mūsų kultūrinių įvykių dokumentavimas, naudojant modernias filmavimo priemones. 1982 m. Vankuverį aplankė kun. P. Baltakis, OFM, ir atlaikė pamaldas. Jų pageidautų daugiau. (Pamaldas tolimesnėms vietovėms bent kartą į metus organizuoja Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė).

Vankuverio apylinkė didelių reikalavimų centrui nereiškia. Dėl mažo skaičiaus, ypač aktyvesniųjų narių, nesijaučia esą pajėgūs priimti ne tik didesnį ansamblį, bet ir pavienius artistus. Pageidauja filmų, vaizdajuosčių, rodančių Lietuvių Dienas, festivalius ir pan., paskaitų tekstų. Trūksta žmonių, galinčių ir norinčių užmegzti ryšius su kanadiečių spauda, radiju ir organizacijoms. Atvyksta ir jaunosios kartos žmonių, tarp jų ir profesijonalų, bet jie į lietuvišką gyvenimą neįsijungia.

Nelabai tolimoje Seattle, WA (maždaug 200 km nuo Vankuverio) prieš trejetą metų atvykus iš Čikagos keletai energingų jaunosios kartos atstovių ir atstovų buvo atgaivinta Bendruomenės apylinkė. Veikimas reiškiasi daugiausia socialiniu bendravimu, įjungimu senosios imigracijos žmonių bei mišrių šeimų. Suorganizuota tautinių šokių grupė, lietuviškų kilimų audimas, velykinių margučių dažymas, kalėdinės eglutės puošimas, bendras grybavimas, gegužinės. Didysis renginys yra Vasario 16 minėjimas. Atrodo, veiklos pagyvinimui yra labai svarbu, kad įsijungtų entuziastingi jaunosios kartos atstovai.

Ateities veiklos pobūdis

Matome, kad mūsų lietuviška veikla palaipsniui silpnėja. Tiesa, dar suorganizuojame įspūdingus renginius, kaip Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte, Kanados Lietuvių Dienos Hamiltone ir Toronte, su turiningomis programomis ir nemažu dalyvių skaičiumi. Bet ar tie didieji renginiai vaizduoja mūsų bendruomenės stiprybę, ar jie yra tik didžiųjų lietuvių centrų sutelktos pajėgos suorganizuoti vieną renginį gana ribotose srityse (tautiniai šokiai, dainos). Jų įvykdymui gaunama valdžios parama, taigi, nėra vien tik mūsų pastangos.

O kaip mažosios kolonijos? Ar jos negyvena tik didžiųjų šešėlyje ir kiek jos gauna paramos bei paskatinimo iš didžiųjų centrų?

1981 m. vienos tolimesnės ir izoliuotos apylinkės pranešime krašto tarybai skaitome: "Tarybos suvažiavime nedalyvausime, mums iš to naudos nėra. Krašto taryba ir didžiosios lietuvių kolonijos tokiomis kolonijomis kaip mūsų visai nesirūpina. Iš jūsų gauname tik aukų lapus". Atseit, keletą metų ryšio tarp centrų ir apylinkių, ypač mažesniųjų, kaip ir nebūta. Dabar krašto valdyba stengiasi tuos ryšius išvystyti. Dėl didelių nuotolių ir su tuo surištų išlaidų sunku palaikyti asmeninius ryšius, bet neabejotina, kad nuolatinė informacija, praktiškai įmanoma pagalba kultūrinėje, švietiminėje ir visuomeninėje srityse turi ateiti iš centro.

Mūsų pajėgumas išvystyti lietuvišką veiklą dabar jau nėra toks pat, kaip prieš 30 ar ir prieš 10 metų. Sąlygos ypač pasikeitė mažosiose kolonijose, kur veikla remiasi vyresniaisiais, nes jaunųjų daug kur nebėra. Vyresnioji karta yra savotiškai nusivylusi, kad dabar, kai yra įsigyvenę, materialių rūpesčių neturi, — negali išvystyti tokios veiklos, kaip prieš 30 metų. Bet vyresnieji atlieka didelį lietuvybės rėmimo darbą, nes didžioji dalis aukų įvairiems fondams, organizacijoms, religinėms bendrijoms ateina iš jų.

Lietuviškoji veikla daugiau ir daugiau įgauna socialinio bendravimo formas. Tai liudija pensininkų ir tokių klubų, kaip medžiotojų ir žvejotojų, bei pobūvių minėjimų proga pasisekimas. Visa tai gera, kol vyksta lietuviškoje dvasioje, lietuviškiems reikalams, nes tai sudaro pagrindą karts nuo karto pasiryžti ir didesniems renginiams.

Lietuviškos dvasios mažosiose kolonijose dar yra nemažai ir dar yra žmonių, sutinkančių dirbti valdybose. Bet iš dirbančiųjų neturėtų būti reikalaujama perdaug, o patys dirbantieji turi savo darbo nenuvertinti, nes didieji įvykiai yra galimi tik tada, kai jie turi plačią bazę.

• Ar lanko tavo namus "Tėviškės Žiburiai"? Metinė prenumerata naujam skaitytojui — tik $12

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Pranešimas iš Europos

Jaunuolio laiškas "Tiesoje"

Respublikinės reikšmės laikraštis — partijos ir vyriausybės organas "Tiesa" š. m. rugpjūčio 18-ją išspausdino jaunuolio T. Roko laišką redakcijai. Kalbama apie kažkokius "voratinklius", kuriuos laiško autorius pervėlai pastebėjęs. Jis sakosi padaręs kažką "antivisuomeniško" ir kad tai esanti "juodžiausia dėmė" jo biografijoje.

Po ilgų abejonių Rokas parašęs laišką teisingumo organams, prašydamas atsižvelgti į tai, kad jis nepilnametis. Jis taip pat jau atsiprašęs ir visus tuos, kuriems anksčiau siuntęs piktus, grasinančius laiškus. Norėdamas, kad tai būtų pamoka ir jo bendraamžiams, Rokas savo laišką pats įteikęs "Tiesos" redakcijai, o kad skaitytojai tuo patikėtų, redakcija išspausdino ir to "atviro laiško" skiautelės faksimilę.

Iš laiško matyti, kad jaunuolio niekas nevertė, neprievartavo. Jis pats, sąžinės graužiamas, apgailestauja savo veiksmus, apie kurių pobūdį skaitytojui sunku susidaryti tikslesnį vaizdą, nes jis save kaltina gana miglotomis bendrybėmis. Girdi, romantikos, nuotykių troškimas jame įsikūnijo "nepriimtina mūsų visuomenei forma". Be to, jis pasiklausydavęs Vakarų radijo laidų ir ne iš karto perpratęs jų "provokacinį, šmeižikišką, nedraugišką" pobūdį. Net gi buvo susižavėjęs religine mistika ir alkoholiu, bet dabar atsižadėjęs ir vieno, ir kito.

Kol visos tos miglotos bendrybės liečia jį patį, jaunuolio Roko laiškas "Tiesoje" atrodo suprantamas ir žadina jam užuojautą. Tačiau, apgailėdamas nevisai aiškius savo veiksmus ir kaltindamas save, jis visdėlto nepasirodo pasitaisęs. Iš tiesų negražu ir negerai, jei Rokas, kaip jis teigia, platinęs "mūsų gyvenimo tikrovę šmeižiančius lapelius", rašęs necenzūriškus, grasinančius laiškus, mėgęs alkoholį. Tačiau dar negražiau dabar, kai, neva gailėdamasis, Rokas "Tiesoje" teigia, kad "tikėjimo, tautos ir žmogaus teisių gynėjai" Lietuvoje esą negausūs, kad jie prisidengę "šventeiviškumo skraiste", kad jie "savo išmislais apie Tarybų Lietuvą maitina Vakarų antikomunistinę propagandą".

Autorius iš vieno kraštutinumo metasi į kitą, kartodamas oficialios sovietinės propagandos klišes. Dar blogiau, kad, save teisindamas, jis skundžia savo draugus Gintą ir Ričardą, o ypač pastarojo senelį Vincą Selioką, kuriam net retai girdimą "atskalūno" etiketę prilipdė.

Roko laiškas "Tiesoje" nepalieka jokios abejonės, kad jaunuolis pakliuvo į sunkią padėtį, yra suglumęs ir reikalingas paramos, blaškosi, jam trūksta nuoseklumo. Bet čia ir tenka klausti "Tiesos" redakciją, ką gi reiškia ši šarada jos skiltyse? Kokiu būdu iš pažiūros labai nesudėtingas jaunuolio atvejis nusipelno respublikinio dėmesio partijos ir vyriausybės organe? Koks tikrasis rūpestis slėpiasi už šio neproporcingai didelio susirūpinimo vieno jaunuolio istorija? Ką šia šarada "Tiesa" norėjo pasakyti savo skaitytojams?

Pagaliau bene svarbiausias šiuo atveju klausimas: kas atsitiko su Vincu Selioku? Savo metu laisvoji pogrindžio spauda skelbė, kad Vincas Seliokas (buvęs politinis kalinys, atlikęs ilgametę "lietuvišką" bausmę), laikomas tremtyje už Lietuvos ribų, be teismo nuosprendžio.

Sovietinė spauda, neišskiriant "Tiesos", dažnai skundžiasi dėl visokių šmeižtų ir šmeižikų, tačiau apšmeižtiesiems jos puslapiuose niekada nesuteikiama galimybė atsakyti į viešus kaltinimus. Vargu ar tokia galimybė bus suteikta ir Vincui Seliokui. Tačiau kaip tik dėlto tenka dar labiau susirūpinti jo likimu. Bene tai ir bus giliausia Roko "atviro laiško" prasmė.

Lmb.

Leidinys politikams

Gauti palankūs atsiliepimai apie leidinį "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" (T. Remeikio). Šis leidinys (1979/80 laida) buvo pasiųstas daugiau kaip 50 Kanados senatorių ir parlamento narių. Kaikurie atsiuntė ir trumpus komentarus.

Senatorius Gildas Molgat savo laiške rašo: "Reikia jūsų grupę pasveikinti už nuolatinį rūpinimąsi žmogaus teisėmis. Ši detalizuota studija bus labai naudinga visiems, kurie rūpinasi tais pačiais reikalais, kaip ir jūs. Aš tikrai manau, kad ši studija bus naudinga pirmiausia lietuviams ir kitiems baltiečiams, bet per juos ir kitiems žmonėms visame pasaulyje, kurie siekia laisvės".

Senatorius Paul Yuzyk rašo: "Esu dėkingas už knygą "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Tai ypatingai gera studija. Su ja reikia supažindinti Kanados vyriausybę ir Atlanto Sąjungos narius".

Europos parlamente

Europos parlamento politinė komisija priėmė rezoliuciją Nr. 82 dėl Baltijos valstybių dekolonizavimo. Kad rezoliucija būtų pateikta Jungtinių Tautų dekolonizacijos komisijai, ji turi būti pirmiausia pateikta Europos parlamento visuotinei sesijai. KLB pasiuntė raštą Piet Dankert, Europos parlamento pirmininkui Liuksemburge, prašydama rezoliuciją pateikti visuotinei sesijai. Panašų raštą pasiuntė ir Kanados Latvių Bendruomenė.

J. V. Danys,
KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm.

Kun. RIČARDAS ČERNIAUSKAS, gimęs 1954 m., kunigu įšventintas 1977 m., pagarsėjęs savo aktualiais pamokslais Vilniuje, Šv. Mikalojaus šventovėje. Jo drąsiais pamokslais domisi ypač jaunimas. Sovietinė valdžia įsakė jį perkelti į mažytę provincijos parapiją

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GREITKELIO PRADŽIA

Prieš 44 metus nutiestą Žemaičių plentą, daug kartų tobulintą pokaryje, pakeis modernus greitkelis Kaunas-Klaipėda. Lapkričio 3 d. buvo atidarytas pirmas 100 km ilgio to greitkelio ruožas tarp Kauno ir Kryžkalnio, aplenkiantis Ariogalą, Raseinius ir Viduklę. Greitkelį supa šlaitinė sankasa. Kiekvienai krypčiai yra skirtos dvigubos susisiekimo juostos ir tarp jų įjungta 12,5 metro skiriamoji juosta. Buvo pastatyti septyni gelžbetoniniai tiltai, įrengta aštuoniolika skirtingo lygio sankryžų, šešios tunelinės pralaidos. Greitkelis taipgi aprūpintas žalios spalvos ženklais, žaliomis įvažiavimo rodyklėmis iš šalutinių kelių. Naujasis greitkelis skiriamas tik automobiliams, juo negalės naudotis kitos eismo priemonės, važiuojančios lėčiau kaip 40 km per valandą. Greitkelio projektą paruošė Kaune veikiantis Lietuvos kelių tyrinėjimo bei projektavimo institutas. Šiuo metu jau atliekami paruošiamieji greitkelio pratęsimo darbai Kaltinėnų, Laukuvos ir Rietavo ruožuose.

SPINDINTI SAULĖ

Vladas Portapas "Tiesos" 187 nr. analizuoja saulės spindėjimo trukmę Lietuvoje, pasinaudodamas heliografo duomenimis, įregistruojančiais ir jos pasislėpimą už debesų. Žydrame danguje saulė virš Lietuvos praleidžia 43-44% viso galimo laiko. Daugiausia jos spindulių gauna Lietuvos pajūris, kur vidutiniškai per metus saulė spindi 150 valandų ilgiau nei rytinėje Lietuvos dalyje. Mat vasarą vanduo jūroje yra šaltesnis už jau spėjusį įšilti krantą. Vanduo atšaldo virš savęs esantį oro sluogsnį, neleidžia susidaryti debesims, kurie formuojasi virš žemės tolėliau nuo pakrantės. Remiantis daugiamečiais klimatiniais vidurkiais, saulė per metus Nidoje spindi 1.908 valandas, Palangoje — 1.838, Kaune — 1.790, Vilniuje — 1.673 valandas. Kartais pasitaiko išimčių. Pvz. 1976 m. saulė Nidoje spindėjo 1.976 valandas, o 1980 m. — tik 1.617. Daugiausia saulėtų dienų Lietuva susilaukia gegužės — rugpjūčio mėnesiais. Tada vidutiniškai per mėnesį saulė spindi po 200-300 valandų. Saulėčiausias yra birželis, kai vidutiniškai saulė Lietuvoje spindi net 256 valandas. Tamsiausiu yra laikomas gruodis: saulės spindulių debesys tada neuždengia tik 28 valandas. Per metus saulė Lietuvoje vidutiniškai būna pasislėpusi už debesų 106 dienas.

APLEISTOS KAPINĖS

Apie senąsias Klaipėdos kapines "Literatūros ir Meno" lapkričio 6 d. laidoje prašneko rašytojas Romualdas Lankauskas: "Klaipėdoje netoli M. Gorkio gatvės yra išlikusi senųjų miesto kapinių dalis; ji susieta su šalia esančiu skulptūrų parku, kur anksčiau taip pat buvo kapinės. Skulptūrų parkas prižiūrimas, jam skiriamas nuolatinis dėmesys. Tačiau pakanka užsukti į kapines ar bent pažvelgti į jas iš tolo — ir akiai atsiveria vaizdas, paliekantis slegiantį įspūdį, nes ši vieta klaikiai apleista: antkapiai išvartyti ir sužaloti, išgriautos metalinės kapų tvorelės, šen bei ten mėtosi dailaus tašyto akmens luitai (kadaise buvę kapinių pakraščių sutvirtinimai), voliojasi tušti gėrimų buteliai, šiukšlės, želia piktžolės. Iš karto pasidaro aišku, kad kapinės jau daugelį metų tinkamai netvarkomos, paliktos likimo valiai. Negana to, jos yra tapusios lyg kokiu praeinamu kiemu, kadangi nepasirūpinta jas aptverti ir saugoti kaip istorinį-kultūrinį Klaipėdos miesto praeities paminklą. Tad ko stebėtis, jei čia renkasi įvairios save degradavusios žmogystos, jei čia neretai ir dienos metu girtuokliaujama, susėdus ant kapų. Koks baisus pasityčiojimas iš mirusiųjų atminimo. Klaipėdiečiai ne kartą rašė į spaudą dėl tokios nepakenčiamos tvarkos kapinėse, bet padėtis nesikeičia. Vis dėlto taip be galo tęstis negali. Būtina kapinėmis susirūpinti, įtraukiant į šį darbą ir visuomenę, ypač besimokantį jaunimą. Daug kas kapinėse jau sunaikinta, bet kai ką dar įmanoma atstatyti ir restauruoti, kaip, pavyzdžiui, gražiai buvo restauruotos senosios Nidos kapinės, išsaugojant jas savitai Klaipėdos krašto ir nerijos istorijai. Tuo tarpu dabar, kol senosios Klaipėdos kapinės net neaptvertos, kol kiekvienas gali jas niokoti, neverta tikėtis, kad mirusiųjų giminės įstengs tinkamai prižiūrėti savo artimųjų kapus, kad vaizdas pasikeis į geresnę pusę, nebedarydamas gėdos miestui ir jo kultūriniam prestižui..."

GAUSĖJANTIS SODAS

Respublikinis Kauno zoologijos sodas įsigijo Dovydo elnią ir Čapmano zebrų porą. Sodas taip pat praturtėjo natūraliu prieaugliu — dviem liūtukais ir dviem panteriukais. Prieauglio taipgi susilaukė puma, Bengalijos katė, usūrinė kiaunė. Iš kengūros sterblės pagaliau išlipo kengūriukas, ten tūnojęs daugiau kaip pusmetį.

MOKSLINĖS KNYGOS

Respublikinėje Vilniaus bibliotekoje spalio 22 d. buvo atidaryta mokslinių knygų paroda, kurion įsijungė V. Vokietijos, V. Berlyno ir Šveicarijos leidyklos, atsiuntusios 1.500 knygų ir 200 mokslinių žurnalų. Parodos atidaryme kalbėjo Lietuvos leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komiteto pirm. J. Nekrošius, V. Vokietijos, V. Berlyno ir Šveicarijos leidyklų grupės vardu — firmos "Paul Parej" direktorius G. Reichwaldas. Parodos atidaryme dalyvavo ir grupė užsienio leidyklų direktorių. Lankytojai ne tik galėjo susipažinti su mokslinėmis užsienio knygomis bei žurnalais, bet ir juos užsisakyti. G. Reichwaldas pasirašė atitinkamas sutartis, kurių dėka Sovietų Sąjungoje bus išleistos vokiečių autorių knygos, V. Vokietijoje — sovietinių autorių.

V. Kst.

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's Travel

kviečia sutikti

Kalėdas ir N. Metus

su giminėmis Lietuvoje!!!

Gruodžio 20 — sausio 3 d.d.

Skubėkite užsisakyti vietas!!!

- Priimame užsakymus šventinėms dovanoms giminėms Lietuvoje (automobiliams ir kitiems daiktams)
- Parduodame lietuviškas plokšteles bei suvenyrus
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, vyrui, žmonai, broliui ar seseriai.
- Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Kelionės į Lietuvą 1983 m.

Gegužės 12	Birželio 23	Liepos 21	Rugsėjo 8
Gegužės 19	Liepos 7	Rugpjūčio 11	Spalio 6
Gegužės 26	Liepos 14	Rugsėjo 1	Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo dienos iš Toronto į vienos ar dviejų savaičių kelionės į Vilnių arba į Vilnių bei kitus Europos miestus.

Smulkesnių žinių teiraukitės:

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

TELEX 06-986766 TOR

tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Įstaigos savininkai – Vytas ir Audronė Siminkevičiai

(Kelionių įstaigos registracijos numeris – 1835961)

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ METU

1983 metų liepos 1 dieną, 8 valandą vakaro

The Auditorium Theatre (Pasaulio garso scenoje)

70 East Congress Parkway, Chicago, Illinois

LIETUVIŲ OPERA

— stato —

I LITUANI

Bilietai gaunami:

Bilietų kainos: Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629 — Tel. 471-1424

$20, $15, $12, $8, $7, $6 ir $5. Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu siunčiant čekį Lithuanian Opera Co., Inc. pavadinimu. Kviečiami visi iš anksto įsigyti bilietus. ***II P.L.D. Kultūrinių Renginių Komitetas***

Hamilton, Ont.

A. STULGINSKIO MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KUOPA gruodžio 5, sekmadienį, rengia prieškalėdinį bazarą. Šių metų valdyba: pirm. Rūta Kamaitytė, vicepirm. Edis Labuckas, ižd. Elytė Budininkaitė, sekr. Dana Grajauskaitė, narė Laima Skvereckaitė **G.**

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI aukojo mirus a. a. Ramonui Pacui: $20 — P. Z. Sakalai; po $10 — A. M. Garkūnas, V. Kėžinaitis, J. Pleinys, W. I. Parker; $5 — S. A. Šukaičiai. **KLF**

PADĖKA

Š. m. lapkričio 21 d. visai netikėtai sugužėjo į mano pastogę būrys kaimynų ir bičiulių pasveikinti manęs, sulaukus garbingo 80 metų amžiaus.

Tad šia proga ir noriu išreikšti nuoširdžią padėką: P. Kanopai už atsilankymą ir pareikštus linkėjimus, taip pat A. G. Patamsiams, J. K. Januškevičiams, A. S. Šukaičiams, B. Antanaitienei, O. Savickienei, V. Sauliui ir A. Lukui.

Nuoširdi padėka dr. A. A. Gailiams nors ir negalėjusiems dalyvauti, už linkėjimus ir dovaną. Taip pat dėkoju savo buvusiems gyventojams R.V.R.K. Petrauskams ir V. Jasiulioniui už linkėjimus ir gražią dovaną.

Jūsų visų apsilankymas, linkėjimai ir dovanos liks man neužmirštami. **M. Juodis**

St. Catharines, Ont.

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką visiems, prisidėjusiems aukomis ir darbu prie Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimo. Dėkojame kun. K. Butkui, OFM, už visokeriopą paramą ir invokaciją, S. Slavickui už paskaitą, Hamiltono Aušros Vartų parapijos chorui, jo dirigentei muzikei D. Deksnytei-Powell, akompaniatoriui A. Juodeliui, solistei Aldonai Laugalienei už mizikinę dalį.

Dėkojame šventei aukojusiems: S. Ulbinienei už tautinę lėlę, J. Radvilui už $25 ir loterijai staliuką, J. ir V. Alonderiams ir P. Gabrėnui už staliukus loterijai. Dėkojame aukojusiems po $10 — A. Šukiui ir J. Girevičiui, po $5 — O. Staškevičienei iš Port Colborne, A. Padolskiui iš Paris, K. Gegeckui, J. Skeivelui, K. Jonušui, J. Šarapnickui, P. Balsui, S. Gudaičiui, P. Meškauskui, K. Butkui, K. Jasudavičiui, V. Satkui, K. Stundžiai, J. Grigui, V. Skrebutėnui, J. Vyšniauskui, A. Čepukui iš Wellando. Kiti aukojo po mažiau. Dėkojame už laimikius loterijai.

Už pagaminimą maisto svečiams padėka priklauso: O. Šukienei, R. Norvaišienei, J. ir M. Paukščiams; svečių vaišėms talkinusioms — M. Paukštienei, V. Žemaitienei ir M. Ruzgienei; loterijos platintojoms — P. Kalainienei, O. Jusienei.

Dėkojame iškiliajai lietuvaitei R. Zubrickaitei už visokeriopą pagalbą šventės metu. Taip pat ačiū visoms ponioms už pyragus svečių pavaišinimui ir visiems, talkinusiems ruošiant šią šventę. Su Jūsų parama galėjome tinkamai paminėti Lietuvos kariuomenės šventę. **"Ramovės" valdyba**

London, Ontario

PADĖKOS POBŪVIS, lapkričio 20, šeštadienį, praėjo linksmoje nuotaikoje. Klebonas padėkojo "Pašvaistės" chorui ir jo vedėjai muz. R. Vilienei už gražų giedojimą sekmadieniais per Sumą, moterų būreliui, prižiūrinčiam altorių, Viktorijai Grigelytei už gėles, kuriomis puošia altorių kiekvieną sekmadienį. Ypatinga padėka buvo pareikšta parapijos komitetui ir jo primininkui V. Gudeliui už nepaprastą rūpestingumą, prižiūrint šventovės pastatus ir finansinį parapijos stovį. Padėkota visiems talkininkams parapijos darbuose. Kai nėra choro, vargonais pagroja Andrius Petrašiūnas, jn., ir Evelyna Petrauskienė. Tarė žodį ir choro seniūnas Algis Švilpa, apibūdindamas choro atliktus ir būsimus koncertus. Vaišes paruošė Irena Daniliūnienė ir Magdė Švilpienė.

PRIEŠKALĖDINIS SUSIKAUPIMAS įvyks gruodžio 12, sekmadienį. Jį ves kun. L. Kemėšis. Tuo pačiu metu kun. I. Mikalauskas ves prieškalėdinį susikaupimą Šv. Kazimiero parapijoje Delhi.

KALĖDŲ EGLUTĖ, kurią ruošia šeštadieninė lietuvių mokykla ir Simano Daukanto skautų vieininkija, įvyks gruodžio 19, sekmadienį, tuojau po 11 v. Mišių, parapijos salėje.

KALĖDINIS PENSININKŲ KLUBO pobūvis rengiamas gruodžio 17, penktadienį, parapijos salėje.

A. a. VINCAS BABINSKAS, 78 m., palaidotas iš Šiluvos Marijos šventovės Šv. Petro kapinėse. Paliko žmoną Sofiją. **Koresp.**

Sudbury, Ontario

TRAGIŠKAI MIRĘ BROLIAI a. a. kun. Antanas ir Augustinas Sabai palaidoti katalikų kapinėse — kunigų skyriuje, Sudburyje. Rev. Msgr. R. H. Farrell, Christ the King parapijos klebonas, dalyvaujant parapijiečiams, lietuviams, mirusiųjų draugams, pašventino antkapį. Lietuvius pakvietė sukalbėti Rožinį lietuviškai. Vadovaujant Petrui Venskui, buvo sukalbėta dalis Rožinio. Savo kalboje parapijos klebonas gerai įvertino lietuvius, prašė pasilikti Christ the King parapijos nariais, o kai lietuviai gaus lietuvį kunigą, pažadėjo šventovėje leisti tęsti Lietuvių Katalikų Misijos darbą. Lietuvių vardu parapijos klebonui trumpu žodžiu padėkojo P. Venskus.

KANADOS LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS siunčiamas, š. m. gruodžio 18-19 d.d. į Sudbury atvyks Lietuvos Kankinių parapijos (Anapilio) klebonas kun. Jonas Staškus. Jis atlaikys lietuviams pamaldas ir atliks prieškalėdinį susikaupimą. Prieškalėdinis susikaupimas bei pamaldos lietuviams katalikams įvyks Christ the King šventovėje gruodžio 19, sekmadienį. Nuo 1 v.p.p. bus klausoma išpažinčių, o 3 v.p.p. — Mišios. Visi prašomi dalyvauti.

CHRIST THE KING parapijos šventovėje pakrikštytas Juozo ir Valės Marozevičių sūnus Raimundo vardu.

APYLINKĖS VALDYBA š. m. lapkričio 20 d. surengė Lietuvos kariuomenės ir laisvės kovotojų minėjimą. Dalyvavo labai daug lietuvių ir svečių. Apyl. pirm. Juozas Bataitis minėjimą pradėjo Kanados himnu. Priminė dienos reikšmę ir dalyviams pristatė Toronto Lietuvių Namų Moterų Dainos Vieneto dainininkes: Aldoną Jankaitienę, Valę Siminkevičienę, Adą Jucienę, Aldoną Skilandžiūnienę, Laimą Mačionienę, Daną Dargienę, muzikinę vadovę — Datiją Deksnytę-Powell. Vienetas puikiai atliko meninę programą.

Už atliktą koncertinę programą apyl. valdybos pirm. J. Bataitis dalyvių vardu padėkojo, o Birutė Stankienė visoms dainininkėms ir vadovei įteikė po gražią raudoną rožę.

Paskaitą apie Lietuvos kariuomenę, karius, savanorius, partizanus ir kitus laisvės kovotojus skaitė J. Kručas. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to buvo vakarienė, loterija, šokiai. Muzika rūpinosi E. Rotkis. **J. Kr.**

PADĖKA SUDBURIEČIAMS

1982 m. lapkričio 20 d. Toronto Lietuvių Namų Dainos Vienetas koncertavo Sudburyje Kariuomenės Šventės minėjime. Sudburio lietuvių kolonija yra nedidelė, bet pasižymi vaišingumu, nuoširdumu. Visi vieningai dirba, ruošdami pobūvius, minėjimus. Mūsų dainos vienetui teko jau antrą kartą koncertuoti šiems nuoširdiems tautiečiams. Ir ateityje su malonumu vėl ten keliausim su dainomis.

Toronto LN Dainos Vienetas dėkoja KLB Sudburio apylinkės valdybai ir visiems Sudburio lietuviams už tikrai nuoširdų priėmimą. Ypatingai didelė padėka p.p. Venskams už globojimą dainininkių ir vaišes. Visų dainininkių vardu Jums nuoširdus ačiū.

TLN Dainos Vienetas

Calgary, Alberta

KLB KALGARIO APYLINKĖS VALDYBA surengė lapkričio 20 d. Lietuvos kariuomenės atsteigimo minėjimą Parkhill Community salėje. Pirm. K. Dubauskas atpasakojo lietuvių karių kovas su priešais, ginant tėvynės laisvę. Daug karių yra žuvusių. Jų pasiaukojimo gyvieji niekada neturėtų pamiršti. Po minėjimo buvo užkandžiai ir šokiai. **Kor.**

Winnipeg, Man.

KELIONĖ Į LIETUVĄ. Sumaniau dar kartą aplankyti Lietuvą, tą brangią šalį, kurioje gimiau ir augau, kur palaidoti mano tėvai. Š. m. rugsėjo mėnesį lėktuvu pasiekiau Torontą, o iš čia skridau KLM lėktuvu drauge su 450 keleivių į Amsterdamą. Ten su grupe lietuvių įsėdau į sovietų lėktuvą, kuris nuskraidino mus Maskvon. Čia reikėjo nakvoti. Kol perėjom visus tikrinimus ir ilgą "spaviednę", buvo jau vėlus laikas. Viešbučio lova buvo minkšta, tad gerai pailsėjau.

Sekančią dieną atskridau į Vilnių, kur mūsų laukė didelis būrys giminaičių. Iš džiaugsmo riedėjo ašaros per skruostus, nes daug metų prabėgo, kai nebesimatėm. Visi gavo dovanų, tik aš negalėjau pradžiuginti savo mylimų giminių dovanomis Vilniuje, nes mano lagaminas pareigūnų buvo paliktas Maskvoje. Tiktai grįždamas Kanadon radau tą lagaminą Maskvoje jau apkraustytą — trūko kaikurių daiktų. Tai buvo nemaloni mano kelionės dalis.

Lietuvos nebuvau matęs 52 metus. Man atrodė, kad viskas labai pasikeitę. Žmonės geriau apsirengę, taip sunkiai nedirba, kaip senovėje, kaikurie turi automobilius, šaldytuvus, televizorius, kuriuos nupirko amerikiečiai ir kanadiečiai. Pragyvenimas pigus, bet ir uždarbiai menki — vos keli desėtkai rublių į mėnesį. Nežinau, kaip žmonės verčiasi miestuose, bet ūkiuose maisto turi pakankamai — užsiaugina kiaulytę, karvytę, vištų, bulvių ir t.t. Kas netinginiauja, maisto turi.

Svarbiausia, kad sovietinėje Lietuvoje nėra laisvės. Pvz. iš darbo pasitraukti negalima, jo laisvai pakeisti irgi neleidžia. Jei grįžtų Lietuvon laisvė, tai ir mes grįžtume prie savo mylimų tėvelių, brolių ir sesučių. Tenai troškta mano širdis ilsėtis, nors Kanados kraštas man taip pat malonus. **W. G.**

Windsor, Ontario

NUPIRKTA PIRMOJI TAUTYBIŲ RADIJO STOTIS. Po metų įtempto darbo ir 4 mėnesių jieškojimo nupirkta pirmoji Amerikoje tautybių radijo stotis WPON-1460 AM, Pontiac, Michigan, Detroito priemiestyje. Ši radijo stotis aptarnaus tautybes Detroite, jo apylinkėse ir Windsore, Kanadoje. Tą stotį nupirko įsteigta "Foreign Radio Programs, Inc." korporacija sudaryta iš 18 tautybių su 30 programų, kurios pirmininkas yra tautybių radijo stoties pirkimo iniciatorius Algis Zaparackas, "Lietuviškų melodijų" radijo valandėlės vedėjas. Tautybių radijo programos prasidėjo iš nuosavos tautybių radijo stoties š. m. gruodžio 1 d.

"Lietuviškų melodijų" radijo programa bus transliuojama: pirmadieniais 3-4 v.p.p., trečiadieniais 12-1 v.p.p., penktadieniais 6-7 v.v.

Tautybių programų direktorių susirinkime dabartinis WPON radijo stoties savininkas pareiškė, kad ši pirmoji tautybių radijo stotis Amerikoje bus pavyzdys visiems didesniems miestams, kaip tautybės gali įsigyti nuosavą stotį, kad nebūtų jų programos panaikinamos arba stumdomos iš vienos į kitą. **Kor.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudo. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:

depositus (P.C.A.)	6%
santaupas	8¾%
kasdienines palūkanas už santaupas	8%
term. depoz. 1 m.	11%
term. depoz. 3 m.	12%
reg. pensijų fondo	9½%
90 dienų depozitus	11%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.	13½%
asmeninės paskolas	17%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

ALKOS archyve Putname spalio 16 d. buvo atidarytas Lietuvos vyčių medžiagai skirtas kambarys, prie kurio įrengimo finansiškai daug prisidėjo Floridoje gyvenantis Jonas Vaslauskis. Kambarį pašventino Lietuvos vyčių dvasios vadas kun. A. Jurgelaitis. Po oficialiosios dalies įvyko pirmasis pirm. Loretos Stukienės vadovaujamos naujosios vyčių centro valdybos posėdis. Jame paaiškėjo, kad Lietuvos vyčiai šiuo metu turi 3.663 narius. Buvo aptartas 1983 m. įvyksiantis vyčių seimas Filadelfijoje, artėjanti sidabrinė stipendijų fondo sukaktis, šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis 1984 m.

PLB valdybos posėdis buvo sušauktas spalio 28 d. Čikagos Jaunimo Centre. Jam vadovavo valdybos pirm. V. Kamantas, kalbėjęs apie PLB iždo problemas. Esą sunku padengti išlaidas, sumažėjus pajamoms. Nuostolius neša žurnalo "Pasaulio Lietuvis" leidimas, kurio prenumeratą reikėtų pabranginti. Kadangi lietuvius dabar slegia sunki ekonominė būklė, buvo palikta ta pati $10 prenumerata. Vicepirm. V. Kleiza kalbėjo apie pasiruošimus Pasaulio Lietuvių Dienoms ir PLB seimui. Organizacinis PL Dienų komitetas jau yra paruošęs numatytų renginių eigą, patvirtinęs sąmatą, pradedamas lėšų telkimas. Lėšomis rūpinasi komitetas, vadovaujamas pirm. dr. A. Razmos ir vicepirm. B. Bagdonienės. PLB seimo rengėjų komitetas jieško pirmininkų savo komisijoms. Posėdžio dalyviai priėmė popiežiui Jonui Pauliui II skirtą memorandumą, prašantį Vilniaus vyskupiją prijungti prie religinės Lietuvos provincijos. Memorandumą paruošė A. Gureckas. Pirm. V. Kamantas padarė pranešimą apie dalyvavimą Europos lietuviškų studijų savaitėje, pasitarimus su Europos LB kraštų valdybų pirmininkais bei jų atstovais.

Išorinis Lietuvos atstovybės rūmų atnaujinimas Vašingtone jau užbaigtas. Jam buvo gauta $75.168 aukų, išleista $32.900. Žiemos mėnesiais bus atliekamas vidinis šio pastato remontas, kuriam reikės $62.000. Aukos visą laiką plaukia, iki šios sąmatos trūksta tik $12.000. Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis betgi nusiskundžia lėtai vykdomais darbais, iš anksto neparuošiamais planais. Galimas dalykas, dėl darbų suvėlinimo Lietuvos atstovybė turės atsisakyti tradicinio svečių priėmimo 1983 m. Vasario šventės proga.

"Gerojo Ganytojo" globos namai, vadovaujami Onos Pranckevičiūtės, užpirko buvusią saleziečių nuosavybę Cedar Lake, Indianoje, lengvai pasiekiamą Čikagos lietuviams. Tas pirkinys turi 80 akrų žemės su kalvelėmis, ąžuolynais, ežerėliais. Buvusios gimnazijos pastate lengvai galima įrengti butus seneliams. Atnaujinti taipgi įmanoma valgyklą, bendrabučius, sporto salę. Tais pastatais tada galėtų naudotis lietuvių jaunimas ir organizacijos. Planuojama pastatyti ir naują 400 butų namą pensininkams su valgykla, svetaine, gydytojo kabinetu, maudymosi baseinu, maisto parduotuve. Pensininkai būtų priimami iš visos Amerikos. O. Pranckevičiūtė nesiekia asmeninės naudos, tik nori padėti lietuviams seneliams. Projektams įgyvendinti bus sudarytas specialistų komitetas.

Argentina

Buenos Aires lietuviai spalio 15 d. paminėjo vienuolio Pijaus Gudelevičiaus, MIC, amžiaus septyniasdešimtmetį. Mišias Aušros Vartų šventovėje koncelebravo kunigai — A. Steigvilas, J. Petraitis ir A. Lubickas, giedant Šv. Cecilijos chorui, kuriam dabar vadovauja sukaktuvininkas. Oficialioji dalis įvyko salėje, kur P. Gudelevičių, MIC, sveikino: Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos vicepirm. J. Mičiūdas, Šv. Cecilijos choro pirm. B. Blumbergas, lietuvių parapijos vardu — Z. Juknevičius. Visi dalyviai sukaktuvininkui sugiedojo "Ilgiausių metų". P. Gudelevičius, MIC, į marijonų vienuoliją įsijungė 1928 m. Buvo išsiųstas Italijon, į Argentiną atvyko 1950 m. Čia jis dirbo spaustuvėje, tapo laikraščio "Laikas" administratoriumi. Sukaktuvininkui taipgi teko techniniai parapijos, šventovės, mokyklos reikalai, vargoninkavimas, vadovavimas chorui, organizavimas įvairių švenčių. Giliausius savo pėdsakus yra palikęs spaudos darbe.

"Nemuno" Draugija Berisse, seniausia lietuvių organizacija Argentinoje, spalio 16 d. atšventė deimantinę veiklos sukaktį. Su jos istorija supažindino sekr. O. Semėnaitė-Gagliardi. Meninę programą atliko draugijos ansamblis "Skaidra", pašokęs keletą tautinių šokių. Ansambliui vadovauja draugijos pirm. A. Dulkė. Nemuniečius lietuviškai pasveikino armėnų atstovas dr. J. Mincianas. Šventėje taipgi dalyvavo ispanų, lenkų kolonijų ir Berisso savivaldybės atstovai. Tarp jų buvo ir Berisso miesto institutų direktorė Luisa Šepukonis. Šventė užbaigta vaišėmis.

Australija

Trečioji Australijos baltiečių konferencija lapkričio 6-7 d.d. įvyko Melburno Lietuvių Namuose. Dalyvių buvo susilaukta iš Adelaidės, Kanberos, Melburno ir Sydnėjaus. Juos pasveikino Australijos Baltiečių Tarybos pirm. Albinas Pocius. Paskaitas skaitė: Algis Taškūnas — "Ar baltiečiai yra disidentai, ar galbūt sąžinės kaliniai?", kun. W. G. Smith, SJ, — "Religijos persekiojimas Baltijos kraštuose", Latvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. J. Ritenis — "Baltiečių pajėgumas ir jų įtaka politiniame Australijos gyvenime", estų atstovas T. Vandenau — "Mūsų viltys, kryžkelės ir realybė". Apie tautybių pasikeitimą Baltijos šalyse kalbėjo latvis E. Dunsdorfs. Lapkričio 7 d. buvo aptarti veiklos reikalai, ypač Baltijos tautas liečiančių knygų platinimas, biuletenio "Baltic News" leidimas ir jo paskleidimas. Konferencija užbaigta jon atvykusio Viktorijos valstijos imigracijos ministerio P. Spykerio tartu žodžiu.

Newcastle Diskusijų Klubas veiklos sezoną rugsėjo 19 d. užbaigė dr. M. Šeškaus paskaita apie Suomiją. Lietuvos švietimo ministerija ekonomikos studentą M. Šeškų buvo pasiuntusi studijuoti geopolitikos ir politinės geografijos į Grazo universitetą Austrijoje, kur jis gavo doktoratą. 1936-40 m. dr. M. Šeškus aplankė daug Europos valstybių. Diskusijų Klube jis skaitė paskaitų ciklą apie kaimynines Lietuvos valstybes bei jų santykius su Lietuva. Paskaitoje apie Suomiją jis palietė ją ir Lietuvą ištikusį skirtingą likimą II D. karo bei jo užbaigoje.

Vokietija

Luebecko lietuviai savo mirusius tautiečius prisiminė spalio 31 d. iš Hamburgo atvykusio kun. V. Šarkos atlaikytomis Mišiomis Švč. Jėzaus Širdies šventovės koplyčioje. Pasistiprinę šeimininkių paruoštais užkandžiais ir kava, visi pamaldų dalyviai nuvyko į didžiąsias Vorwerkerio kapines, kur pirmiausia buvo uždegtos žvakutės prie bendro paminklo lietuviams. Tada prasidėjo ilgai trukęs atskirų lietuvių kapų lankymas, nes jie išmėtyti plačiuose kvartaluose. Prie kiekvieno kapo buvo uždegta po keletą žvakučių, kun. V. Šarka sukalbėjo po maldelę.

Stuttgarto lietuviai spalio 3 d. paminėjo Maironio sukaktis Kolpingo namuose. Ekumenines pamaldas koplyčioje laikė kun. K. Senkus ir ev. kun. Fr. Skėrys. Buvo giedamos giesmės iš kun. K. Senkaus paruošto giesmyno. Salėje visus minėjimo dalyvius pasveikino VLB apylinkės valdybos pirm. dr. J. Norkaitis. Programą atliko Vasario 16 gimnazijos mokytojai ir moksleiviai. Apie Maironio gyvenimą ir kūrybą kalbėjo mokytoja Bronė Lipšienė. Jo eilėraščius deklamavo Gabija Diavoraitė iš Afrikos ir Lilija Burkšaitytė. Maironio tekstais sukurtų dainų padainavo moksleivių chorelis, vadovaujamas B. Lipšienės ir J. Vaičiulaitytės. Mirga Šaltmiraitė iš Kanados kanklėmis paskambino kelias dainas.

Vasario 16 gimnazija šiais mokslo metais turės rekordinį abiturientų dešimtuką. Abitūros egzaminams ruošiasi — Renata Bertulytė, Romanas Dirgėlas, Danutė Giesaitė, Artūras Gronau, Lidija Kairytė, Karina Langytė, Ingrida Pancerytė, Gediminas Sidaras, Olga Šereikaitė ir Aleksandras Westermeieris. Buvo atgaivinta Lietuvos gimnazijų tradicija — surengtas abiturientų šimtadienis spalio 9 d. vakarą. Kiekvienas abiturientas turėjo progą pasireikšti 14 punktų programoje. Kiekvieną savo auklėtinį apibūdino mokytojas A. Weigelis. Šimtadienis užbaigtas studentų daina "Gaudeamus igitur".

Po Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro koncerto Jaunimo Centre. Iš kairės: akompaniatorius J. GOVĖDAS, chorvedė muz. D. DEKSNYTĖ-POWELL, sol. ALG. BRAZIS ir choras Nuotr. M. Borusienės

Kanados Lietuvių Dienose

Taip atrodė didysis koncertas progamos dalyviui

D. N. BALTRUKONIS

Popietė tokia skaidri! Geru oru šios šventės proga mes buvome tikrai palaiminti. Trumpai atsikvėpę, skubame Decarie greitkeliu atgal į La Salle priemiestį. Štai jau ir didžiulis Andre Laurendeau CEGEP, kur jau aplinkui stovi spiečiai automobilių ir augštų autobusų, atvežusių šokėjus, dainininkus ir žiūrovus. Nenutrūkstanti žmonių srovė plaukia pro augštas duris į erdvų priesalį, o iš čia judančiais laiptais į II-jį augštą. Ten erdvūs koridoriai, amfiteatro formos auditorija.

Pokalbiai

Nešinas savo mažyčiu foto aparatu pakliūvu į patį VIP atvykimo momentą. Štai ir vyskupas A. M. Cimichella, lydimas kun. Pr. Gaidos, kun. J. Kubiliaus ir kun. M. Paquette. Antai KLB krašto valdybos vicepirm. J. R. Simanavičius, konsulas dr. J. Žmuidzinas iš Toronto, JAV LB pirm. V. Kutkus ir kiti augštieji svečiai. Darau jų nuotrauką iš šono, nepozuojant. Tai pastebėjęs vyskupas pamoja man. Prisiartinu. Ištiesia man ranką. Aš nepaprastai pagarbiai pasisveikinu. Pasikeičiam keletu žodžių. Sakiausi giedojęs chore šios dienos Jo Ekscelencijos iškilmingose Mišiose. Vyskupas sakėsi buvęs mūsų giedojimu labai sužavėtas. Po to jis sugrupavo aplink save keletą svečių ir papozavo dar porai kitų nuotraukų.

Čia pat matau ir Montrealio miesto vykd. komiteto pirm. Yvon Lamarre. Pasisveikinam. Pasikeičiam keliais žodžiais. Sakiausi pernai EXPO paviljonų atidarymo proga buvau sutikęs patį Montrealio burmistrą Jean Drapeau. Jis maloniai nusistebi. Atsisveikinęs sakau turiu skubėti prie savo choro, nes skambučiai ir šviesų signalai pranašavo, jog iškilmių pradžia čia pat.

Koncertas

Užu scenos uždangos rikiavosi gausūs jungtinio choro dainininkai. Visi nekantriai laukiame uždangos pakylant. Pagaliau girdime įžanginį pranešėjos žodį. Kun. J. Kubilius skaito iškilmingą invokaciją. Seka trumpi svečių pristatymai ir jų sveikinimai. Rasa Lukoševičiūtė skaito V. Krėvės "Dainą apie arą". Didžiulė užuolaida pakyla. Mes stovime stiprių šviesų jūroje. Mūsų moterys ir mergaitės tik raibuoja savo tautinių drabužių įvairumų. Suskamba Kanados himnas. Išeina pirmasis šio vakaro chorvedys A. Stankevičius. Jam tenka diriguoti pirmoji daina — Maironio "Lietuva brangi", pagal J. Naujalio originalą. Pažymėtina, jog šios šventės akcentu buvo mūsų tautos dviejų literatūros milžinų klasikų — poeto J. Mačiulio-Maironio ir prozininko Vinco Krėvės-Mickevičiaus kūriniai. Jie buvo skaitomi, deklamuojami ir dainuojami.

Toronto, Hamiltono ir Montrealio jaunimo grupės šoka Subatėlę, grojant Montrealio "Gintaro" liaudies instrumentų orkestrui ir pritariant mišriajam chorui. D. Piečaitytė deklamuoja Maironio "Taip niekas tavęs nemylės". Toronto "Gintaro" grupė šoka Kepurinę ir Mikitą, Montrealio gintariečiai — Landytinį, Hamiltono "Gyvataras" — Blezdingėlę. Uždanga nusileidžia.

K. Ottaitė deklamuoja Maironio "Nuo Birutės kalno". Pakilus uždangai, scenon įžengia Hamiltono chorvedė D. Deksnytė. Jai diriguojant, mišrusis choras dainuoja Maironio "Dainų dainelę". Po jos įžengia Montrealio Šv. Kazimiero parapijos chorvedys kun. M. Milox. Jam tenka diriguoti Maironio "Kur bėga Šešupė" su galinga C. Sasnausko harmonija. M. Milox, nors ir nelietuvis, dirigavo su nepaprastu pasisekimu. Klausytojai jam ir mums galingai ploja.

Po 15 minučių pertraukos išsirikuoja scenoje jaunosios dainininkės: Montrealio "Pavasaris", Hamiltono "Aidas" ir Otavos "Ramunėlės". Diriguojant A. Stankevičiui, jos dainuoja Maironio "Vasaros naktys" (harmonija Z. Lapino). Po galingo mūsų dainavimo jaunosios dainininkės, deja, pasirodė gana blankiai. Deklamuoja jauniausia artistė D. Baršauskaitė Maironio "Oi neverk, matušėle" su dideliu entuziazmu.

Hamiltono ir Toronto mergaitės šoka Sadutę ir Rezginėlę. Uždangai nusileidus, Rasa Lukoševičiūtė deklamuoja Maironio "Išnyksiu kaip dūmas". Tuo tarpu mišrusis choras išsirikiuoja Maironio dainai "Pirmyn į kovą už tėvynę", pagal A. Aleksio harmoniją ir tuo baigia chorinę programą.

A. Kličiūtė deklamuoja Maironio "Nebeužtvenksi upės bėgimo". Visus labai linksmai nuteikė Montrealio "Gintaro" vyrai, žemaitiškom klumpėm trankiai šokdami Pakeltkojį. Londono "Baltijos", Montrealio "Gintaro" ir Toronto "Gintaro" mergaitės šoka Abrūsėlį. Deklamacijas užbaigia Kristina Kličiūtė su Maironio poema "Jaunoji Lietuva".

Programai artėjant prie galo, Londono "Baltijos" ir Montrealio "Gintaro" jaunimas šoka įspūdingąjį Malūną. Galiausiai į sceną subėga visos šokėjų grupės masyviam Kalvelio šokiui. Subanguoja, sulinguoja didžiulė šokėjų masė smagaus šokio ritme. Mišrusis choras pakaitomis dainuoja Kalvelio dainos posmus. Ilgiausias ir įspūdingiausias šokis pagaliau baigiasi. Visa šokėjų masė staiga sustingsta vietoje. Žiūrovai suūžia, sugriaudžia ilgomis ovacijomis. Šioms aptilus, staiga užpakaly "Gintaro" orkestro pakyla du milžiniški trimitai ir pradeda "Leiskit į tėvynę" melodiją. Masė dainininkų ir žiūrovų susijungė į lyrišką, pilną skundo dainą.

Nuaidėjus paskutiniams dainos žodžiams, staiga kietais akordais suskamba pianinas, užgautas Mme. M. Roch koncertinių pirštų — Lietuvos himnas! Kaip plati, srauni, galinga upė prasiveržia šio didingo himno posmai iš visų krūtinių. Giedojo visi — kaip niekada! Rodos, kilojosi augštos auditorijos lubos, judėjo jos sienos nuo drebinančių himno akordų. Nustebinti buvo visi, ypač svečiai.

Po tokio didingo giedojimo nusileido gūdi tyla. Kažkas neišaiškinamo užgulė krūtinę — argi tai ir viskas? Taigi, viskas... Visa dalyvių masė pajudėjo durų link. Spaudėme vieni kitiems rankas, linkėdami vėl kada nors pasimatyti, o tikriausiai — sekančiais metais — Londone, Ont.

Kanados Lietuvių Dienų didžiojo koncerto salėje Montrealyje. Iš kairės: KLB krašto valdybos vicepirm. J. R. SIMANAVIČIUS, Montrealio vyskupas pagalbininkas M. CIMICHELLA, JAV LB krašto valdybos pirm. inž. V. KUTKUS, S. PIEČAITIENĖ Nuotr. D. N. Baltrukonio

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

A†A

JONUI REVUI

mirus,

jo brolį ZIGMĄ, brolienę SOFIJĄ, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Savaitraščio "Nepriklausoma Lietuva" rėmėjų būrelis

Lietuvių vargai Afganistane

Amerikiečių dienraštis apie rusų pastangas slėpti faktus ir juos atskleidžiančią Lietuvos pogrindžio spaudą

Plačiai skaitomas amerikiečių dienraštis "The Wall Street Journal" 1982.XI.11 išspausdino savo bendradarbio David Satter straipsnį "Ką sako Rusija rusams apie Afganistaną?" Autorius Rusiją gerai pažįsta, nes kurį laiką gyveno Maskvoje kaip Londono "Financial Times" korespondentas. Dabar jis yra specialus "The Wall Street Journal" korespondentas sovietiniais klausimais.

Tame straipsnyje autorius aprašo Salango tunelyje, Afganistane, įvykusį sprogimą, kuriame žuvo 700 sovietinių karių ir tūkstančiai civilių afganistaniečių. Bet apie tai sovietų spauda tyli. Ji taipgi mažai rašo apie kitus įvykius Afganistane. O jeigu rašo, tai tik iš gerosios pusės, vaizduodama sovietinius karius kaip labai paslaugius žmones, kuriuos myli bei gerbia vietiniai gyventojai.

Sov. Sąjungos gyventojai, neturėdami kitokios informacijos, tiki jai. Tikra informacija apie padėtį Afganistane prasiskverbia tiktai per užsienio radijo siųstuvus ir per pogrindžio spaudą, ypač Lietuvoje. Autorius cituoja pogrindžio "Aušrą", kurioje pateikiami faktai apie Afganistaną.

Ten pasakojama apie vieną 21 metų jaunuolį, sugrįžusį iš Afganistano, kuris atrodė "pražilęs, pasenęs, drebantis". Jis negalėjęs kalbėti apie tai, ką matęs. Antrasis kareivis buvo šnekesnis ir papasakojo, kaip jo būrys, kuriame tarnavo, žygiavo per Afganistano kaimus, šaudydamas į gyventojus. Jis taip pat šaudęs, nes kitaip pats būtų buvęs nušautas. Su pasibaisėjimu minėjo, kad nuo jo kulkos kritusi jauna moteris. Vietiniai gyventojai esą šaudomi būriais po 20-30 asmenų.

D. Satter taip pat cituoja laiškus iš "Aušros", rašytus 1980 m. lietuvio kareivio Afganistane. Esą 150 kareivių iš Vitebsko divizijos žuvo kautynėse. Kitame laiške sakoma: "Turėtum žinoti, Antanai, kad aš 18 mėnesių vykdžiau karinius uždavinius. Turėjau badauti ir nešioti lavonus".

Toliau laiške rašoma: "Žinai, baisu rašyti kiek žuvo mūsų pulko kareivių. Buvo nušautas geriausias mano draugas. Padarėme kratas namuose ir sušaudėme visus vietos gyventojus, įskaitant moteris ir vaikus. Nežinau kas bus su manimi, kai sugrįšiu, nes mano nervai yra beveik pakrikę. Gegužės 3 išvykstame. Kovos kalnuose tebevyksta".

Kad nesukeltų nerimo pačioje Rusijoje, sužeisti sovietų kariai gydomi R. Vokietijoje arba sanatorijose prie Juodosios jūros. Mirusius valdžia stengiasi palaidoti tyliai. Dažnai tėvams neleidžiama pamatyti sūnaus palaikų karste. Pvz. toks atvejis buvo su Afganistane žuvusio A. Bulevičiaus motina Vilkaviškio rajone, "Komunizmo" kolchoze.

Kitu atveju, kai buvo duotas leidimas atidaryti karstą, motina rado tiktai kareivio kepurę ir saują smėlio. Vilniuje šeima, gavusi leidimą atidaryti sūnaus karstą, rado jame ne lietuvį, o azijietį.

1980 m. Šilutėje įvyko demonstracija. Afganistane žuvusio Vlado Čereškos palaikai turėjo būti palaidoti privačiai, bet žuvusio draugai pasipriešino. Reikėjo laukti net tris dienas, kol traukiniu atgabeno karstą. Stotyje susirinkę žuvusio draugai atėmė karstą iš karinių pareigūnų, įveikė miliciją ir palaidojo draugą iškilmingai su procesija miesto gatvėmis ir žibintais. **M.**

Domui Banaičiui 70 metų

K. BARĖNAS

D. Britanijos šiaurėje, kurios centras yra Mančesteris, jau daug metų lietuviškoje veikloje plačiai sukasi Domas Banaitis, kuriam 1982 m. spalio 21 d. sukako 70 metų (gimęs 1912.X.21 Rutkiškių k., Eržvilko vls., Tauragės aps.).

Tasai šviesus ir lietuviškai (geriausia prasme) atkaklus žemaičio ūkininko sūnus mokėsi Eržvilko gimnazijoje, o baigė Tauragės mokytojų seminariją. Lietuvos aviacijoje atlikęs karinę prievolę, 1938 m. vedęs mokytoją Antaniną Jonūnaitę, pradėjo mokytojo darbą Seirijų valsčiaus Noragėlių pradžios mokykloje. Vėliau dar jam teko dirbti Slabados, Butrimonių, Krikštonių pradinėse mokyklose. Buvo įsijungęs į jaunalietuvių ir šaulių sąjungos veiklą. Visi tie darbai nedaug metų tetruko. Prasidėjo viena po kitos okupacijos, ir D. Banaitis 1944 m. spalio 9 d. pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus, apsigyveno Grevene ir 1945 m. abu su žmona įsteigė ten lietuvišką pradžios mokyklą, kurioje buvo apie šimtas mokinių. Ten jie dirbo iki 1947 m. gegužės 13 d. Tada atvažiavo į Britaniją ir apsigyveno Ročdalėje, netoli Mančesterio, ir iki pensijos dirbo tekstilėje.

Antanina Banaitienė kurį laiką dirbo Mančesterio lietuviškoje savaitgalio mokykloje, o Domas įsijungė į D. Britanijos Lietuvių Sąjungos veiklą. Kai vietinis tos organizacijos skyrius būdavo apsnūsta, žiūrėk, į jo valdybą ateina Banaitis ir vėl viską išjudina iš mirties taško. Iš tiesų itin reikšminga, kad Domas net 25 metus pirmininkavo tam Ročdalės skyriui ir dabar tebepirmininkauja.

Skyrius veikia daugiausia kartu su Mančesterio lietuviais, talkindamas jiems bei dalyvaudamas jų veikloje. Kai jaunas lietuviukas neteko tėvų, D. Banaičio DBLS skyrius nutarė ne tik globoti jį, bet ir į mokslus leisti: jo surenkamais pinigais vaikinukas iš pradžių mokėsi saleziečių gimnazijoje Italijoje, o paskui Nottingamo Židinyje. Banaičio iniciatyva sudedamomis aukomis taip pat buvo šelpiama lietuviškai veikli mergaitė, kuri staiga neteko tėvo.

Domas paprastai atstovauja savo ir kaikuriems gretimiems DBLS skyriams tos organizacijos suvažiavimuose ir juose laikosi, tiesą sakant, vis kaip tikras lietuvis. Kaip šviesus ir tiesus žmogus, jis dažnai buvo išrenkamas ir pirmininkauti tiems suvažiavimams. Bet dabar, atrodo, Domas pateko į nemalonę, kai suvažiavimuose pradėjo atvirai kalbėti apie organizacijoje vykstančius neigiamus reiškinius, o taip pat apie dabartinę laikraščio "E. L." liniją.

Nemaža metų jis taip pat būdavo išrenkamas į DBLS tarybą, o tarpais ir pirmininkaudavo jai.

Kai D. Britanijoje veikė Liet. Rezistencinė Santarvė, Domas savo Ročdalėje buvo suorganizavęs nemažą jos skyrių.

Mančesteris, žinoma, ir Ročdalės lietuviams yra visa ko centras. Tai ten dirbo Domo žmona, ten Ročdalės skyrius susirenka paminėti kaikurių savo veiklos sukakčių, ten ir pats Domas nevieną paskaitą yra skaitęs (ir kitur jis nuvažiuodavo su paskaita), net ir daug metų buvęs klubo valdybos nariu.

Netoli yra Bradfordas. Ir ten jis priklauso lietuvių "Vyčio" klubui ir dažnai dalyvauja jo renginiuose, paruošia paskaitų. Su juo visur dalyvauja ir kiti Ročdalės lietuviai.

DOMAS BANAITIS, gyvenantis Britanijoje

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti

255-9924

Hamiltono abiturientai su garbės svečiais. Iš kairės į dešinę sėdi: E. BUDININKAITĖ, "Talkos" pirm. J. STANKUS, Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos ir lituanistinių kursų vedėja V. STANEVIČIENĖ, KLB Hamiltono apylinkės pirm. K. DEKSNYS, R. CIPARYTĖ, L. TRUMPICKAITĖ; stovi: R. BARTNINKAS, D. CIPARYTĖ, R. KAMAITYTĖ, ED. KAIRYS, K. KRIAUČIŪNAITĖ, E. RUKŠĖNAITĖ ir R. ŠIŪLYS jiems surengtose pagerbtuvėse Nuotr. M. Borusienės

Gimnazija laukia paramos

Visame laisvame pasaulyje lietuviai turi vieną vienintelę gimnaziją. Šią mokyklą lanko mokiniai iš visų lietuvių gyvenamų kraštų. Šiemet joje yra mokinių iš Vokietijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Urugvajaus, Venecuelos, Australijos ir net iš Mali respublikos (Afrikoj). Iš to matyti, kad Vasario 16 gimnazija yra ne vien tik Vokietijos, bet ir viso pasaulio lietuvių mokslo įstaiga.

Šioje gimnazijoje dėstoma ne tik lietuvių kalba, literatūra ir Lietuvos istorija, bet ir visi dalykai, kurių mokoma vokiečių gimnazijose. Kaip kiekviena vokiečių gimnazija, taip ir mūsų mokykla paruošia mokinius augštajam mokslui universitete. Gimnazija turi 9 klases (nuo 5 iki 13), kuriose dėstomi šie dalykai: tikyba (katalikams ir evangelikams), lietuvių, vokiečių, anglų, lotynų, rusų ir prancūzų kalbos, matematika, fizika, biologija, chemija, pasaulio istorija, Lietuvos istorija, visuomenės mokslas, geografija, dailė, darbeliai, muzika ir sportas. Daugiau kaip du trečdaliai visų pamokų dėstoma lietuvių kalba. Todėl lietuviai mokiniai iš visų kraštų gali ją lankyti. Silpniau kalbantiems lietuviškai yra pagalbinės pamokos.

Mokiniai iš įvairiausių šalių tarpusavyje užmezga draugiškus ir glaudžius ryšius, kurie palaikomi ir išėjus iš gimnazijos. Taip sustiprėja ryšys tarp atskiruose kraštuose gyvenančių lietuvių, kuris mūsų tautinei sąmonei ir mūsų išlikimui labai svarbus.

Ši institucija, k a i p visos mokslo įstaigos, yra reikalinga didelės sumos pinigų. Neturime savo valstybės, kuri mūsų mokyklą išlaikytų. Gimnazijos išlaikymas šiemet kainuoja 1.170.000 DM. Esame dėkingi vokiečių valdžiai, kad mus duosniai remia, sumokėdama du trečdalius visų išlaidų. Tačiau vieną trečdalį visų išlaidų turi patys lietuviai padengti, tai yra a p i e 400.000 DM. Vien tik tėvai to nepajėgia. Dar 130.000 DM reikia aukomis surinkti.

Todėl kiekvienais metais kreipiamės į lietuvių visuomenę, prašydami paramos. Kanados lietuvių parama mūsų gimnazijai per paskutiniuosius metus ypatingai padidėjo, ir mes Kanados lietuviams už tai nuoširdžiausiai dėkojame.

Tikimės, kad ir šiais metais tautiečiai mus duosniai parems, nes iki metų galo mums dar trūksta 54.000 DM. Aukas galite siųsti per L. Tamošausko vadovaujamą Vasario 16 gimnazijai remti komisiją (L. Tamošauskas, 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1) arba tiesiai į gimnaziją: Litauisches Gymnasium, Romuva, D 6840 Lampertheim-Huttenfeld, W. Germany.

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdyba:

Kun. Alf. Bernatonis, OFMCap, pirmininkas

A. Šmitas, gimn. direktorius

J. Valiūnas, iždininkas

Tiems, kurie kėsinasi į Vilniją

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pareiškimas

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, atstovaujanti Rytų Lietuvos Rezistenciniam Sąjūdžiui, dalyvauja lietuviškos išeivijos politiniame veikime ir akyliai stebi bei seka mūsų kaimynų lenkų ir gudų (baltarusių) politinę veiklą išeivijoje.

Pastaruoju metu pastebimi nedraugiški, imperialistiniai mūsų kaimynų lenkų siekiai ir gudų-baltarusių fantastiški, jokiais istoriniais faktais neparemti pareiškimai, liečią Lietuvos etnografines žemes bei mūsų Didžiosios Lietuvos kunigaikščių miestą Vilnių, mūsų senovės lietuvių politinį ir kultūrinį židinį. Suprantama, kad tokie mūsų kaimynų pareiškimai ir siekiai lietuvių išeivių tarpe kelia rūpestį ir nepasitenkinimą, šaldo mūsų kaimyninius santykius ir ardo vieningą veiklą kovoje su visų bendru priešu — rusiškuoju imperialistiniu komunizmu.

Tokių faktų akivaizdoje Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba reiškia viešą protestą mūsų kaimynams lenkams ir gudams-baltarusiams dėl jų imperialistinių ir fantastiškų pareiškimų, kuriais siekiama savintis Rytų Lietuvos etnografines žemes ir net Lietuvos sostinę Vilnių.

Taip pat Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba viešai ir nedviprasmiškai pareiškia, kad lenkai ir gudai-baltarusiai, norį nuoširdžių kaimyninių santykių, glaudaus bendradarbiavimo su lietuviais, turi vieną kartą ant visados atsisakyti savo grobuoniškų ir fantastiškų siekių į Vilniją bei Lietuvos sostinę Vilnių ir liautis savo šovinistiškais pareiškimais savoje spaudoje, parodose ir viešose demonstracijose įžeidinėti lietuvių tautą ir jos valstybinį savarankiškumą.

Mes, Vilnijos lietuviai, tęsdami Rytų Lietuvos Rezistencinį Sąjūdį išeivijoje, užtikriname mūsų politinius veiksnius ir visą lietuviškąją visuomenę, kad visada budėsime Lietuvos rytinių etnografinių žemių bei Lietuvos sostinės Vilniaus sargyboje ir be kompromisų priešinsimės betkokioms lenkų ir gudų-baltarusių politinėms užmačioms, siekiančioms pažeisti Lietuvos valstybinį integralumą.

Tikimės, kad mūsų rytų ir pietų kaimynai atkreips rimtą dėmesį į šį mūsų pareiškimą ir jį tinkamai įvertins, o mūsų politiniai veiksniai parems mūsų pastangas kovoje dėl sostinės Vilniaus ir jo krašto.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba

• Užsakykite "Tėviškės Žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

BOOKBINDING STUDIO

"SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)

telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station "B"

Mississauga, Ontario L4Y 4B6

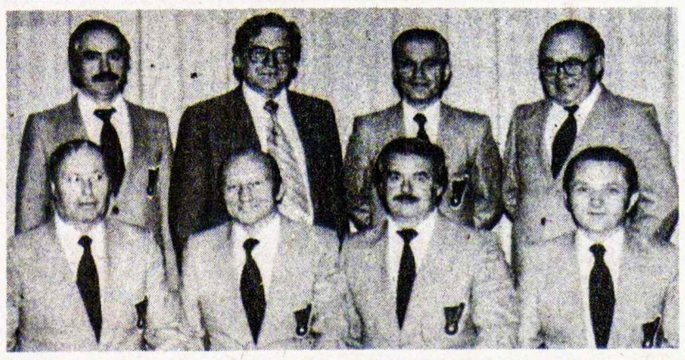

Naujoji Toronto Lietuvių Vyrų Choro "Aras" valdyba. Iš kairės: A. Jokūbaitis, pirm. T. Stanulis, V. Zadurskis, V. Pečiulis; stovi: J. Karasiejus, dirigentas sol. V. Verikaitis, P. Murauskas, V. Melnykas; trūksta — B. Bijūno ir M. Slapšio Nuotr. J. Melnykaitės

"Neišskiriami trys nežinomieji"

Vyskupo Vincento Brizgio knyga apie žmogų, pasaulį ir Dievą

Be anksčiau pasirodžiusių šio autoriaus knygų, šis leidinys būdingas ir temos aktualumu, ir minčių glaustumu bei originalumu, ir daugiau filosofišku jų gvildenimu. Šis darbas yra daugiau filosofiškas, o ne teologiškas. Tai pastebi ir pats autorius: "Šiuose puslapiuose bus bandoma kalbėti apie šiuos tris: žmogų, pasaulį ir Dievą, apie jų santykius tarp savęs ne tiek Apreiškimo, o daugiau žmogaus mintimis ir žodžiais" (p. 10).

Knygos pavadinime žmogus, pasaulis ir Dievas pavadinti neišskiriamais. Jie yra neišskiriami santykio, ne esmės prasme. Jie esmiškai skiriasi nuo vienas kito. Nedarant tokio skirtumo, būtų panteizmas, kuriame paneigiamas Dievo asmeniškumas. Nepanteistine prasme autorius ir kalba apie tų trijų neišskiriamumą.

Taip pat veikalo pavadinime žmogus, pasaulis ir Dievas vadinami nežinomaisiais. Visiškai nežinomi jie nėra. Mokslas daug pasiekė, ir žmogų, ir pasaulį tirdamas, bet dar toli gražu iki jų pilno ir tobulo pažinimo. Žmogus dar neviską žino apie žemę, kurioje gyvena, o ką bekalbėti apie visatą.

Nors keista, bet žmogus nepažįsta net pats savęs. Net ir atskiri mokslai, kurie liečia žmogų įvairiais atžvilgiais, teiškelia kaikurias jo savybes, bet neatsako į esminį klausimą: kas yra žmogus? Kiek buvo ir yra filosofijoje skirtingų srovių, tiek ir skirtingų teiginių apie žmogų. Jei neturime tikro, pilno žmogaus aptarimo atitrauktine prasme, tai ką bekalbėti apie 4-rių bilijonų atskirų individų pažinimą. Kiekvienas žmogus yra originalas, o ne kito žmogaus nuorašas.

Žmogus ir danguje būdamas, palaimintame regėjime, negalės suvokti nei Dievo esmės pilnumo, nei beribio tobulumo. Tas, kuris yra ribotas, negali apimti būties pilnumo to, kuris yra neribotas.

Pilnutinio ir tobulo pažinimo prasme žmogus, pasaulis ir Dievas yra tikrai trys nežinomieji, kurių tarpusavę sąveiką autorius ir iškelia.

Leidinys turi 4-rias dalis ir pabaigą. Pirmoji dalis — tikėjimas į Dievą Tvėrėją. Ji turi du skyrius: religinė sutvėrimo dogmos reikšmė, naujos pažiūros į pasaulį ir krikščioniškoji mintis. Antroji dalis — tikėjimas į Dievą Išganytoją taip pat su dviem skyriais. Ar krikščionybė yra tik humanizmas? Bažnyčia — išganymo paslaptis. Trečioji dalis — uždaviniai, kurie turi būti įvykdyti. Pirmas skyrius — žmogiško gyvenimo pažanga yra krikščionių interesas. Antras — gyvenimas ir mirtis Kristuje. Ketvirtoji dalis — pralaimėjimai paverčiami laimėjimais. Čia plačiau sustojama prie kančios problemos, dieviško tėviškumo ir atperkamųjų kentėjimų. Pabaigoj kalbama apie tai, kaip Atpirkimas pakeitė pasaulį ir apie klusnumą pašaukimui.

Veikalas neperkrautas nei gausiomis citatomis, nei cituojamų veikalų išnašomis. Betgi būtų buvę naudinga, jei autorius būtų pateikęs gale knygos naujausių veikalų bibliografiją apie tuos tris nežinamuosius — žmogų, pasaulį, Dievą. Jis daugiau naudojosi kaikuriomis mintimis Roberts Geulluy veikalo "La vie de foi et taches terrestres" (Gyvenimas tikėjimu ir žemiškosios dėmės). Tai pažymi autorius tituliniame puslapyje.

Knyga turi gilios įžvalgos minčių, liečia svarbius klausimus, pro kuriuos negali praeiti tiesos ir gyvenimo prasmės ieškantis žmogus. Ypač gražiai iškeltas krikščioniškasis žmogaus pašaukimas, jo dvasinis kilimas, santykis su kitais žmonėmis, pasauliu. Krikščionis negali būti abejingas įvairiom pasaulio problemom. Jis turi bandyti jas spręsti ir su kitų įsitikinimų žmonėmis, tačiau neužmiršdamas galutinio savo tikslo. Labai gražiai autorius nusako krikščionies elgseną įvairiose situacijose: "Esame raginami būti tvirtais, tačiau ir mandagiais. Esame raginami būti užsispyrusiais, kai reikia, tačiau suprasti ir kitus. Esame raginami būti klusniais, tačiau ne vergais. Esame raginami būti aktyviais, tačiau ne pigiais agitatoriais" (p. 123).

Turime būti dėkingi vysk. V. Brizgiui už taip naudingą, aktualią knygą. (Tiktai kalba galėjo b ū t i taisyklingesnė ir sklandesnė). Tokio pobūdžio knygos ligi šiol neturėjome, o buvome labai reikalingi.

Vyskupas Vincentas Brizgys, NEIŠSKIRIAMI TRYS NEŽINOMIEJI. Spausdino "Draugo" spaustuvė 1982 m. 264 p. Kaina — $5. **K.J.G.**

Nobelio laureatas apie Pošką

Nobelio premijos laureatas Česlovas Milašius-Milosz savo poezijos knygos "Kur saulė pateka ir kokiais keliais nusileidžia" prierašuose pasakoja skaitytojams apie žemaičių poetą Dionizą Pošką-Paškevičių. Štai šio prierašo laisvas vertimas:

Ar gyvas dar Baublys, kurio
liemens drūtumas
Senatvėj taip išpurto, lyg
erdviausias rūmas?
Ten dvylika žmonių prie stalo
sėst galėjo.

A. Mickevičius, "Ponas Tadas".

Šis Adomo Mickevičiaus klausimas yra tikrai retoriškas. Rašydamas "Poną Tadą", poetas negalėjo nežinoti, kad Baubliu pavadintas ąžuolas jau 1811 m. buvo nudžiūvęs. Jį Dionizas Poška (1757-1830) nukirsdino ir išskobęs jo kamieną įrengė jame pirmąjį Lietuvos muzėjų, kuriame buvo patalpinti seni rankraščiai, knygos, kardai, šautuvai ir kitokie archeologiniai daiktai.

Apie pirmojo muzėjaus įsteigėją rašo pirmasis Lietuvos etnografas kun. Liudvikas Jucevičius. Kun. Liudvikas mėgo Poškos epigramas ir cituoja vieną, kurią pats savo ausimis iš poeto lūpų yra girdėjęs:

"Šios epigramos priežastimi buvo sekantis įvykis: pas Pošką vienas paskui kitą važiavo kaimynai į svečius. Pirma važiavęs vežimas atsitiktinai išvirto ir jame sėdėjusi ponia pametė maišelį, kuriame buvo gryno aukso jos mėgstama tabokinė. Karininkas Linkė, važiavęs iš paskos, nepastebėjo ir savo vežimo ratais sutriuškino tabokinę į gabaliukus. Atvykusi pas lietuvių poetą, ponia su didele širdgėla pasakojo jam apie tragišką savo tabokinės likimą. Poška, kantriai viską išklausęs, tarė: jeigu jums, ponia, taip labai tos tabokinės gaila, tai toje vietoje, kur ji savo egzistenciją baigė, pastatykite paminklą, o aš jums pasitarnausiu įrašu:

Cze buwa tabakiera,
O dabarczios niera.
Nes tas Linde pasiutis,
Prawažiavo nepajutis.

Gimtosios kalbos rašyba nepergeriausia, o turinys gana paprastas, tačiau lietuvių kalbos pradininkui daug ką galima atleisti. **J. Budrys**

Nurejevo baletas

AL. GIMANTAS

Visiškai nenorint užgauti mūsų skaitytojų, gyvenančių Naujojoje Anglijoje, norisi klausti: kas iki šiol girdėjo ką nors ypatingesnio apie Bostono baleto teatrą? Turbūt nelabai daug. Bent taip buvo iki šiol. Teko matyti Bostono baleto gastrolinį "Don Quixote" spektaklį, kuris, atrodo, amerikinio baleto scenoje užima ryškią vietą.

Tai, žinoma, Rudolfo Nurejevo talento nupelnas. Tai jo pastatymas ir pilna choreografija. Jis pats atlieka ir Bazilijaus vaidmenį. Kiekvienoje scenoje matosi jo tvirta vadovaujanti ranka, skonis, meninė disciplina ir klasikinio baleto normų pilna interpretacija. Stebėdamas taip sukurtą baleto spektaklį, jauti lyg ir atgimimą, savotišką renesansą amerikinio baleto tradicijoje.

Aišku, žavi Ludwig Minkus muzika, scenarijus ir apranga (Nicholas Georgiadis), šviesų valdymo sistema (Thomas Skelton). Visa kartu sudėjęs, matai ir grožiesi pilnu meniniu baletu, jausdamas, kad atskiri Bostono baleto solistai dar nėra pasiekę savo karjeros augštumų. R. Nurejevo vadovybėje visdėlto pasiekta daug.

Tiesa, pats Rudy (amerikiečiai jį sutrumpintai vadina), būdamas per 40 metų amžiaus, gal jau ir pragyveno savo meninio žydėjimo laikotarpį, tačiau matai ir jauti jo klasę, stilių kiekviename žingsnyje ar šuolyje, kuriuose, kaip koks magikas, jis dar pajėgia užburti daug reikalaujančią žiūrovų auditoriją. Stebint pro žiūronus jo detalizuotą šokį, rankų, kojų judesius ir veido išraiškos grimasas, matyti, ypač akyse ir lūpose, lyg ir šešėlis, gal paslėptas skausmas (nebūtinai fizinis), gal meninės sielos atgarsis... tėvynės ilgesys?...

R. Nurejevas gimė Ufoje, Baškirijoje. Leningrado Kirovo baleto mokyklą pasiekė būdamas 17 m. amžiaus. Ją baigė per trejetą metų ir buvo pakviestas šokti — asistuoti to meto Kirovo primabalerinai Natalijai Dudinskajai. Kirovo baletą Nurejevas paliko 1961 m. gastrolėse Paryžiuje.

Tuoj prasidėjo nuostabus jo karjeros kilimas. 1962 m. "Žizel" balete jis jau šoko su Margot Fonteyn. Kritikų nuomone, su tuo pastatymu prasidėjo legendinė abiejų šokėjų partnerystė. Jis šoka žymiausiose pasaulio baleto scenose — The Royal Ballet, The Australian Ballet, The National Ballet of Canada, La Scala, Vienna, Buenos Aires, Paris Opera Ballet. Jis pats naujai stato, choreografuoja tokius klasikinius baletus, kaip "Miegančioji gražuolė, "Gulbių ežeras", "Raimonda", "Spraktukas", "Romeo ir Julia".

Jo interpretacija, išradingumas, dideli reikalavimai sau, partneriams ir visam ansambliui kelia nuostabą ir pasigėrėjimą baletą mėgstančiai, suprantančiai ir vis gausėjančiai auditorijai. Naujausias Nurejevo baletinis pastatymas "The Tempest" laukia premjerinio spektaklio gruodžio mėn. Londono Covent Garden. Šiuo metu, atrodo, jo dėmesys tenka Bostono baletui, kuriame jis ne tik neginčijamas vadovas, bet ir subtilus interpretatorius.

Jo, kaip menininko, nerimastis, jieškojimas, nepastovumas prasiveržė su jo pasitraukimu į Vakarus. Į tą posūkį, visiškai pakeitusį jo gyvenimą, jis pats žvelgia ne kaip į politinį, bet asmeninį žygį, pasirenkantį laisvą, niekieno nevaržomą menininko kūrybinį kelią. Ar jis rado čia tai, ko jieškojo, spaudai niekad neduoda tiesioginio atsakymo. Viena tačiau visi žinome — tolimesnei jo talento plėtotei čia kliūčių tikrai nėra.

Po sėkmingo Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro koncerto. Pirmoje eilėje iš kairės: akompaniatorius J. GOVĖDAS, sol. A. SIMANAVIČIUS, sol. ALG. BRAZIS, choristas J. KRIŠTOLAITIS; antroje eilėje: sol. V. VERIKAITIS, choro dirigentė D. DEKSNYTĖ-POWELL, choristas K. MILERIS Nuotr. M. Borusienės

Dovanos giminėms Lietuvoje

Puiki dovana 1982 metų Kalėdoms

Siuntinys nr. 1 — 1982.

1 pora geriausių "Levi" (denim) džinsų, 1 pora "Wrangler" velveto džinsų; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnonės medžiagos eilutei su įrašu "All wool made in England"; 1 komplektas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių drabužių; 1 svaras geriausių "mohair" vilnonių siūlų; vilnonė arba šilkinė medžiaga suknelei.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu — $460.00

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos 4 m. ir dirbtinio minko kailio apsiaustui 3 m.

Siūlome keletą kitų naudingų dalykų (kaina su muitu):

Avikailiai 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, graži apikaklė, sveria 5 sv.	$250.00
Dirbtinio minko kailis apsiaustui, De-lux, sveria 5 sv.	115.00
Pigesnis minko kailis apsiaustui, sveria 5 sv.	100.00
Rumbuoto velveto džinsai	48.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	50.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	13.00
Sudedamas lietsargis	13.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	50.00
Puiki medžiaga suknelei	46.00
Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m.	75.00
Aksomo medžiaga eilutei, dvigubo pločio, 3 m.	92.00
Anglišką vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	75.00
Anglišką vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	92.00
Anglišką vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	115.00

Galima siųsti su drabužiais: 1/2 sv. arbatos — $4.50, 1/2 sv. "nescafe" — 7.00, 1 sv. pupelių kavos — 7.50, 1 sv. šokolado — 7.50, 40 cigarečių — 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti persiuntimui $58.00

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išrūpinant Lietuvoje gyvenančiom žmonom pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.
Z. Juras
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01 460 2592

Rašytoja ir žurnalistė AURELIJA BALAŠAITIENĖ (viduryje) tarp savo bičiulių Klevelande gimtadienio pobūvyje, kurį suruošė skautės. Šiais metais ji išleisdino novelių rinkinį "Susitikimas pamary" ir parašė libretą muzikiniam scenos veikalui "Vilniaus pilies legenda", kurį stato čikagiškė "Dainava" Nuotr. V. Bacevičiaus

"Vilniaus pilies legenda" scenoje

JUOZAS ŠLAJUS

Čikagiškiam "Dainavos" ansambliui besiruošiant prie uždangos pakilimo "Vilniaus pilies legendai", repeticijos vyko daugiau kaip ištisus metus, o po šių vasaros atostogų — visus penkis darbo dienų vakarus. Nemažai prakaito išliejo to veikalo muzikos autorius dirigentas A. Jurgutis ir režisorė L. Buivydaitė-Ambrosini. Dirbo daugiau kaip 50 choristų (žymesnė dalis — jaunimas, dalis — vidurinieji ir kita — "gerai atrodantieji").

Keletą kartų užsukęs į repeticijas, stebėdavausi ansambliečių ryžtingumu ir pasiaukojimu, ruošiantis savo sielai artimam spektakliui. Juk didesnė jų dalis už kelių valandų po trumpo poilsio turės vykti į darbą. Bene tolimiausias kelias — sol. Audronei Gaižiūnienei (apie 100 mylių iš Rockfordo) ir beveik tiek pat jauniesiems Šoliūnams iš Lemonto ir kitiems. Jie visuomet su pakilia nuotaika stengėsi tinkamai pasiruošti, kad spektaklin atsilankiusiai publikai suteiktų dvasinės atgaivos ir džiaugsmo. Negalvojo kas ir kaip spausdintu ar asmenišku žodžiu juos pagirs ar pakritikuos. Deja, po spektaklio iš pašaliečio nugirsta ir "Hmm, kažko biski trūko..."

Uždangai pakilus

Spalio 30 ir 31 dienomis spektakliai Čikagos Marijos mokyklos auditorijoj praėjo su puikiu pasisekimu. Publika savo pasitenkinimą išreiškė gausiais ir ilgais plojimais. Kompoz. A. Jurgučio sukurtos klasikiškos m e l o d i j o s, solistai ir skambus choras publikai teikė keletą malonių valandų. Uvertiūra prasidėjo su stipria perkūnijos griaustinio imitacija (T. Šlutas). Jau iš pat pradžios auditorija buvo nukelta į giliąją Lietuvos senovę, Perkūno garbinimo laikus. Spektaklio eigoje buvo ir sentimentalių akimirkų, ypač jaunikaičio Vakario (Viktoras Mieliulis) ir Laimos (Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė) solo ir dueto dalyse, klastingai veikiant vyriausiajam kriviui (Valentinas Liorentas), palaidoti gyvus po kampiniu akmeniu, kad naujoji Vilniaus pilis priešo būtų neįveikiama. Solo dalis su simfoninio orkestro ir choro palyda dar atliko: Bronjus Maciukevičius, Julius Panka, Vytas Radys, Karolis Avižienis ir Julita Šermukšnytė-Burgess.

Pabaigtuvėse

Spektakliui pasibaigus, solistai, choristai, libreto autorė Aurelija Balašaitienė, muz. A. Jurgutis, rež. Liucija Buivydaitė-Ambrosini, dail. Ada Sutkuvienė, ansamblio valdyba, informacijos atstovai ir rėmėjai susirinko atsigaivinimui į užbaigtuvių vaišes Tautiniuose Namuose. Ansamblio pirm. Vytautas Jasinevičius padėkojo visiem ansambliečiam už rūpestingai atliktą darbą ir visiem kitiem kuo nors "Vilniaus pilies legendą" parėmusiem. Be aukų pinigais ir pagalbinių rankų "Dainava" nebūtų pajėgusi išvesti scenon šį muzikinį veikalą. Ansamblis ruošėsi ilgai ir darbą baigė geriau negu tikėjosi.

Kompoz. A. Jurgutis padėkojo ansamblio valdybai už jo pakvietimą šiam darbui, solistams, o ypač choristams už pareigingą dalyvavimą jo sukurtuose "Dainavai" penkiuose muzikiniuose veikaluose.

Iš stovyklinio gyvenimo Vokietijoj mumyse yra likę gražūs prisiminimai apie "Dainavos" spektaklius "Nemunas žydi" ir kitus, kurie tuomet turėjo didelį pasisekimą. Dr. L. Kriaučeliūnas, ansamblio globėjas, dažnai a p i e tai užsimena ir net skatina ansamblį pakartoti "Žydinčio Nemuno" spektaklį. Sveikindamas "Dainavos" ansamblį 37 metų sukakties proga, šį kartą siūlė, minint kompozitoriaus Stasio Sodeikos, buv. ansamblio muzikos vadovo, 20 m e t ų mirties sukaktį, suvaidinti "Nemunas žydi".

Libreto autorė A. Balašaitienė, atvykusi iš Klevelando, pasveikino dainaviečius ir tarė iki pasimatymo su "Vilniaus pilies legenda" gruodžio 4 d. Klevelande.

Autorė pasakoja

Su rašytoja A. Balašaitiene vėliau teko pasikeisti keliais sakiniais apie šio libreto sukūrimą. Esą, kai prieš porą metų "Dainavos" ansamblis buvo atvykęs į Klevelandą su "Čičinsku", po spektaklio besivaišinant kompoz. A. Jurgutis ir ansamblio pirm. V. Jasinevičius kreipėsi į ją, prašydami veikalo jų spektakliui. Manydama, kad juokauja — pažadėjau. O kai po kiek laiko man paskambino iš Čikagos ir pasiteiravo apie pažadą, tuomet pradėjau iš tikrųjų rūpintis. Atsitiktinai į rankas patekusi Vaižganto Vilniaus pilies pasaka sužadino i d ė j ą parašyti "Vilniaus pilies legendą". Ir pradėjau kurti trijų veiksmų muzikinio veikalo libretą. Šiuo veikalu norėjau išryškinti tris idėjas: 1. brangus kiekvienas lietuviško kraujo lašas; 2. jokia auka nėra perdidelė dėl laisvės; 3. lietuviai smerkia melą ir klastą, tiki į teisingumą ir bausmę už kaltes. Palaikydama r y š į su kompoz. A. Jurgučiu, per aštuonetą mėnesių atliekamu nuo darbo laiku veikalą užbaigiau.

Paklausiau rašytoją, jeigu būtų prašoma, ar sutiktų parašyti libretą ir muzikiniam veikalui "Nemunas žydi"? A. Balašaitienė, galvodama ar abejodama, iš lėto pakraipusi galvą, pareiškė, esą veikalas visai skirtingo pobūdžio. Be choro, ten žymiai reiškiasi tautiniai šokiai. Būtų komplikuotas darbas dėl ryšio su kitais. Nieko apie tai negalvojusi.

"Dainavos" ansamblis stato tik lietuvių autorių veikalus. Neteko sužinoti, kada ir kokį veikalą ansamblis pradės repetuoti sekančiam sezonui.

Premija rašytojui Cinzui

Jau keturioliktą kartą Akademinis Lietuvių Sambūris Montrealyje paskyrė literatūrinę Vinco Krėvės premiją. Pirmoji buvo paskirta 1952 m. Š. m. lapkričio 20 d. V. Krėvės premija (500 dol.) paskirta EDUARDUI CINZUI už jo romaną "MONA". Įteikimas įvyko įspūdingose McGill universiteto "Faculty Club" patalpose.

Iškilmingąją vakaro dalį pradėjo ir užbaigė dabartinis sambūrio pirm. inž. Justas Kibirkštis. Vertintojų komisijos aktą perskaitė tos komisijos sekretorė dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė. Eduardo Cinzo, gyvenančio Belgijoje ir todėl negalėjusio akte dalyvauti, nuoširdų atsiųstą sveikinimą bei trumpą ir vaizdų žodį apie tai, kaip autorius pats kuria, perskaitė dr. Henrikas Nagys. Jis taip pat paskaitė ištrauką iš premijuotojo romano.

Vertintojų komisija (pirm. J. Kibirkštis, sekr. I. Gražytė-Maziliauskienė, nariai — A. T. Antanaitis, V. A. Jonynas, dr. H. Nagys) savo akte, tarp kita ko, nurodo, kad premija paskirta E. Cinzo "Monai", nes toje knygoje autorius įžvalgiai atskleidė jauno žmogaus psichologiją bei mūsų amžiaus problemas ir dvasinius konfliktus, kurie būdingi šiandieniniam jaunimui. Galutiniame balsavime, vos po vieną tašką atsilikę kandidatavo dar šie rašytojai: J. Švabaitė-Gylienė ir A. Landsbergis. Gavo balsų taip pat ir A. Baranauskas.

Iki šiol V. Krėvės lit. premiją yra gavę šie rašytojai: J. Aistis, J. Mekas, A. Mackus, K. Ostrauskas, V. Ramonas, M. Katiliškis, A. Vaičiulaitis, L. Sutema, K. Barėnas, J. Kralikauskas, E. Cinzas, T. Venclova, H. Nagys ir vėl E. Cinzas. **Pr.**

Solistė DANA STANKAITYTĖ su akompaniatorium ir kompozitorium JONU GOVĖDU po koncerto Toronto Lietuvių Namų trisdešimtmečio iškilmėje Nuotr. B. Tarvydo

Dailininkių GRAŽINOS KRAŠAUSKIENĖS ir GENĖS VALIŪNIENĖS kūrinių parodoje Anapilio Parodų salėje š. m. spalio 30-31 d.d. Iš kairės: Gražina Krašauskienė, Genovaitė Trinkienė — parodos rengėjų KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus pirmininkė, dail. Snaigė Šileikienė-Valiūnaitė, atstovavusi tuomet išvykusiai motinai Genei Valiūnienei Nuotr. St. Dabkaus

Lietuvių išeivijos spaudos bibliografija

VYTAUTAS A. JONYNAS

Lituanistikos Institutas Čikagoje yra institucija, kuri mažai skardenasi spaudoje, tačiau atlieka svarbų vaidmenį išeivijos kultūros baruose, rengdamas suvažiavimus, minėjimus, kanalizuodamas kūrybinę energiją tauriems uždaviniams. Savo biuleteniuose jis sužymi taip pat svarbesnius iškilesnių išeivijos mokslininkų bei spaudos žmonių darbus.

Jo bibliografinis skyrius aktyvus. Šios žinybos dėka buvo paruoštas 1977 m. ir išplatintas visai neseniai svarbus veikalas "Lietuvių išeivijos spaudos bibliografija 1970-1974". Jame sužymėti straipsniai, pasirodę dienraščiuose, savaitraščiuose bei žurnaluose 1970-1974 m. laikotarpy. Knygotyrininkų žargonu kalbant, toji suvestinė būtų vadinama "retrospektyvine" bibliografija. Iš knygoje įdėto sąrašo matyti, kad bibliografijos skyrius yra išlesiojęs impozantišką kiekį periodikos. Kaip nuodugniai — ar suminėdamas visus rašinius, ar atlikdamas jų atranką, nepažymėta. Medžiaga suskirstyta į dešimtį skyrelių, kurių kaikurie išsisklaido į poskyrius (ypač socialinių mokslų srityje).

Pirmajame jų — "Bendrybės" tarp kitų leidinių suminėti ir "Lietuvių spaudos metraščiai", redaguoti Jono Švedo, išleisti JAV Kultūros Fondo (1969 ir 1970). Suminimos taip pat recenzijos, pasitikusios šiuos leidinius. Yra pagrindo manyti, kad bibliografijos skyrius naudojosi tais leidiniais, atkreipė dėmesį į recenzentų pastabas bei pageidavimus. Jau pats faktas, kad šalia cituojamo leidinio čia pat nurodomos recenzentų pavardės, sakyčiau, rodo pastangą tobulintis. Anksčiau tokie dalykai buvo daromi mažiau sistemingai. Nereikia aiškinti, kiek tokia paslauga yra svarbi literatūros istorikams, to ar ano rašytojo kūrybos aptarėjams.

Nukrypdami truputėlį į šalį, prisiminkim, kad visa eilė entuziastingai sumanytų leidinių ar raštų leidybos projektų nepajuda iš vietos vien todėl, kad jų redaktoriai ir bendradarbiai atmuša sparnelius į sausą bibliografijos sudarymo eglelę.

Nemažiau pravarti skaitytojui yra ir vardų rodyklė. Ne vien tuo, kad su ja lengva (faktinai lengviau, nes yra gausybė inicialais pasirašiusių ar slapyvardžiais užsidangsčiusių autorių) susirasti to ar kito autoriaus straipsnius, bet ir todėl kad į ją pažvelgus galima susidaryti bendrą vaizdą apie ano meto dvasinį pulsą. Jau vien iš nuorodų skaičiaus stulpeliuose matosi paskirų spaudos žmonių produktyvumas.

Tą patį bendrą vaizdą galim susidaryti peržvelgę literatūros skyriuje straipsnius, palydėjusius prozos knygą ar poezijos rinkinį (skyrelyje "Beletristika"). Be abejonės, šie skaičiai nieko nesako apie paskirų rašinių kokybę, bet jau vien iš jų matyti kokios knygos rado atgarsį (ar jo nesusilaukė) tuometinėje lietuvių visuomenėje. Kai pasirodys tolimesni "Lietuvių išeivijos spaudos bibliografijos" tomai, bus galima lengvai konstatuoti, ar tų atgarsių gausa padidėjo ar sumažėjo. Viena yra aišku — likimas yra mums išplėšęs daug brangių vardų, brandžių spaudos darbuotojų, ir vargu ar tos gretos pasipildė naujais vardais.

Matyti slapyvardžių bei inicialais pasirašiusių gausa. Tai, sakytumėm, būdingas išeivijos gyvenimui reiškinys. Kaikas skuba pasmerkti slapukavimą kaip gyvačių lizdo apraišką. Gal praverstų kiek niuansuoti. Neužmirškim (taip mus mokė gimnazijoj), kad Simanas Daukantas prasimanydavo įvairiausius slapyvardžius vien tam, kad okupacinė valdžia pabūgtų vis gausėjančio lietuvių inteligentų skaičiaus. Kaip bebūtų, istorikams bus vargo tuos inicialus bei slapyvardžius iššifruoti. Jau dabar, kiek teko girdėti, yra buvę vargo (leidžiant J. Brazaičio raštus) nustatyt vienodu "nom de plume" pasirašiusių "nuosavybės teises". Laikui bėgant bus vis sunkiau, ir gal vertėtų Institutui jau dabar susidaryti ir laikyti nedegamoj spintoj kokią apytikrę slapyvardžių kartoteką.

Be abejonės, bus žmonių, kurie pasitiks "Lietuvių išeivijos spaudos bibliografiją" pečių gūstelėjimu. Suabejos leidinio nauda. Gal ne be pagrindo. Kaip bebūtų, leidinys apima raštiją, pasirodžiusią tolimoje praeityje. Kas iš mūsų tebeturi tos spaudos komplektus? Vienus bus išgabenę šiukšlynan vaikai, kitus mes patys sunaudoję silkėm vynioti. Ne be to, kad stambi dalis cituojamų tekstų (taikau savo pastabas rašiniams apie literatūrą) net ir patiem jų autoriam gali nūdien atrodyti gėdingais. Aišku, gyvenimas bėga savo ristute, ir būtų gera, kad Lituanistikos Institutas rastų būdų leisti panašius leidinius kasmet. Gal net papildydamas "blusinėjamų" leidinių sąrašą kaikuriais anglų kalba redaguotais žinynais, kaip kad sakysim "World Literature". Užsiminus tačiau apie vargą susirasti pačius tekstus, verta neužmiršti, kad Kantautų "A Lithuanian Bibliography" dėka dabar yra sąrašas bibliotekų, turinčių saugyklose mūsų spaudos kolekcijas. Atseit, galima juos parsiųsdinti fotokopijos pavidalu.

"Lietuvių išeivijos spaudos bibliografija 1970-1974" sumini tikriausiai eilę leidinių (pvz. mokyklų leidinius), kurių nėra Kantautų žinynuose. Jos angliškas įvadas, parašytas Tomo Remeikio, vykusiai aptaria išeivijos spaudos pobūdį ir raidą. Bet jos pasirodymas verčia skaitytoją stabtelti ties kaikuriais "šeimyniniais" reikalais. Susimąstyti apie ateitį. Nepaslaptis, sakysim, kad vienu metu išeivija turėjo kažką panašaus į "penktąją koloną" šio kontinento bibliotekose. Jų rūpestingo katalogavimo dėka lietuviški ar Lietuvą liečiantys leidiniai skubiai patekdavo į suvestinius žinynus, dažnai jų asmeninės pagalbos dėka būdavo galima greitai įsigyti reikiamas fotokopijas ir t.t Ar jų gretos praretėjo ar ne, bet ypač dabar, kai technologijos pažanga tokia didelė, yra pravartu turėti tokius žmones augštojo mokslo institucijų bibliotekose. Tai viena.

Antra, tai panašių į šį būsimų leidinių ateitis. Sprendžiant iš leidinio sandaros, neatrodytų, kad jį sudarant būtų buvus panaudota pati pažangiausia technika. O juk jokia paslaptis, kad bibliografinių žinynų kompiliavimas reikalauja nepaprastai daug korektūrų, tikrinimų, dėmesio. Paprastai įsivelia netikslumai, klaidos, sukeitimai nuorodų ir t.t. Jų neišvengiama net ir pusšimtmečio patirtį turinčių leidyklų leidiniuose. Neabejotinai bus jų įsivėlę ir šin leidinin, juo labiau kad norinčiam blusinėtis rastųsi ir kitų pageidavimų, prašymų patobulinti. Jei jų neišreiškiam, tai todėl, kad mūsų lūkesčiai kitokie.

To darbo, kurį atlieka Lituanistikos Instituto bibliografijos skyrius, niekas už mus neatliks. O jis be galo svarbus mūsų kultūros istorikams ir Lietuvai. Užtat reikia sudaryti jo įgyvendinimui pačias geriausias sąlygas: įsigyti minikompiuterinę aparatūrą, pasamdyti būtiną specialistų personalą, kad kuo greičiausiai būtų galima pašalinti visą juodo darbo krūvį. Visiems žinoma, kad šiuo metu gyvenam liesųjų karvių septynmetį, bet sutelkimas lėšų šio darbo sumoderninimui, kuklia mūsų nuomone, privalėtų turėti pirmenybę prieš visus kitus fondų projektus.

Lituanistikos Institutas. Bibliografijos skyrius. LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SPAUDOS BIBLIOGRAFIJA 1970-1974. Sudarė Povilas Gaučys. Redagavo Jonas Dainauskas ir Tomas Remeikis. Lituanistikos Instituto leidykla. Chicago 1977 m., 380 psl. Kaina nepažymėta.

Pašto ženklų paroda

Nusistovėjusi tradicija — kas treji metai suruošti bendrą Baltijos valstybių filatelijos parodą yra tęsiama. Tokia paroda (jau septinta) šiemet įvyko spalio 31 d. St. Lawrence salėje 157 King St. E. Toronte.

Šiai parodai vadovauti teko estams. "Baltpex VI" buvo suorganizuota lietuvių. Sekanti paroda ("Baltpex VIII"), kuri turėtų įvykti 1985 m., turės būti suplanuota latvių filatelistų draugijos.

Paroda įvyko gražiame St. Lawrence Hall pastate. Šis pastatas ir ši vieta turi istorinės reikšmės, nes čia buvo pastatyta pirmoji Toronto miesto rotušė 1834 m. Gaisrui sunaikinus pirmąją miesto rotušę, 1844 m. buvo pastatyta nauja miesto rotušė, kurioje miesto valdyba turėjo savo įstaigas per sekančius 45 metus. 1899 m. rugsėjo 18 d. persikėlė į naują miesto rotušę Queen ir Bay gatvių sankryžoje.

Daug kam nepatinka seni pastatai. Toronte yra įsikūrusi ir veikia draugija, kuri rūpinasi, kad senoji St. Lawrence Hall ir antroji miesto rotušė būtų paliktos kaip istoriniai Toronto pastatai.

Parodai salė buvo gauta labai geromis salygomis. Reikia pažymėti, kad tam pačiam augšte kiekvieną sekmadienį vyksta filatelistų pašto ženklų pirkimas ir pardavimas. Toks pašto ženklų prekybininkų susibūrimas pritraukia daug filatelistų, todėl parodoje žiūrovų netrūko.

Parodos "Baltpex VII" proga buvo išleistas vokas su St. Lawrence Hall ir trijų Baltijos valstybių herbais. Iš Kanados pašto buvo gautas specialus antspaudas su tokiu įrašu: BALTIC STATES STAMP EXHIBITION EXPOSITION — PHILATELIE ETATS BALTES BALTPEX VII OCT. 31 OCT. Kas norėtų įsigyti suvenyrinių "BALTPEX VII" vokų, gali kreiptis į Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos sekr. K. Kaminską, 25 Norma Cres., Toronto, Ont. M6P 3G9. Parodos metu buvo antspauduojami ir Maironio 50 metų mirties proga išleisti vokai su "Baltpex VII" pašto antspaudu. Vokų kaina — 25 ct., su pašto ženklu ir pašto antspaudu — 75 ct.

Paroda buvo suskirstyta į tris sekcijas: estų, latvių ir lietuvių. Kiekvienai grupei teko po 40 rėmų. Eksponatuose daugiausia buvo rodomas tų tautų nepriklausomo gyvenimo laikotarpis. Estų rinkiniai buvo įvertinti labai gerai — gavo net tris premijas. Latvių rodiniuose pasižymėjo vienas rinkinys, kuris buvo teisėjų labai gerai įvertintas ir, pagal teisėjų pasisakymus, toks rinkinys galėtų būti išstatytas tarptautinėje parodoje ir ten laimėtų pirmą premiją.

Iš lietuvių dalyvavo tik keletas. Reikia paminėti jauną filatelistą Neal Petterson. Jis yra žymaus filatelisto P. Barbatavičiaus vaikaitis. Čia buvo rodomi Lietuvos pašto ženklai ir vokai nuo 1918 iki 1941 m. Šis rinkinys buvo įvertintas pirma vieta. Toliau sekė P. Barbatavičiaus 10 rėmų, kuriuose buvo plačiai parodyti pabėgėlių pašto ženklai ir kituose 10 rėmų buvo matyti Klaipėdos krašto pašto istorija. Dar kiti 10 rėmų buvo užpildyti Lietuvos oro pašto ženklų ir vokų rinkiniais. Iš oro pašto rinkinio į akis krito kpt. S. Dariaus ir S. Girėno autografuoti vokai, kurie 1933 m. buvo perskraidinti per Atlanto vandenyną su "Lituanica I". Toliau matėsi taip pat labai reti vokai: Felikso Vaitkaus perskraidinti per Atlantą 1935 m. su "Lituanica II".

Lietuvos pašto ženklų sekcijoje buvo rodomi rinktiniai rodiniai. Už paskutinus du rinkinius P. Barbatavičius Paryžiaus pasaulinėje parodoje laimėjo sidabro ir aukso medalius. Šie rodiniai nebuvo premijuojami. S. Vaivada buvo išstatęs Kanados p. ženklus ir atvirukus. Šis p. ženklų rinkinys buvo įvertintas trečia premija.

Teisėjais buvo pakviesti: Andrew Cronin, W. Apsit ir P. Barbatavičius. A. Cronin dalyvauja kaip teisėjas ir tarptautinėse p. ženklų parodose.

Paroda susidomėjimas buvo didelis, tik gaila, kad paroda truko vos vieną dieną. Ateinančiais metais Toronto Lietuvių Filatelistų Draugija planuoja suruošti vien tik lietuvių filatelistų parodą, į kurią atsilanko ir lietuvių filatelistų iš JAV. Šiemet turėjome tik vieną svečią iš Niujorko A. Ruzgą su žmona. Jis yra labai žymus filatelistas ir labai didelis Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos rėmėjas. **P.B.**

Atsiųsta paminėti

Karolė Pažėraitė, SVETIMI VĖJAI. Romanas. Viršelis Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Tiražas — 600 egz. Gaunama "Draugo" administracijoje Čikagoje. Kaina — $6.00 plius pašto išlaidos. Chicago 1982 m., 198 psl.

MOTERIS, lietuvių moterų žurnalas, 1982 m. rugsėjis-spalis, 5(149) nr. Leidėjas — Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugija, redaktorė — Nora Kulpavičienė, administratorė — B. Pabedinskienė. Metinė prenumerata (už 6 numerius) — $10. Adresas: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A6, Canada.

ATEITIS, 1982 m. 7 nr. Vyr. redaktorius — kun. dr. K. Trimakas, administratorius — J. Polikaitis (7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA). Metinė prenumerata — JAV ir Kanadoje $9, kitur $7, P. Amerikoje $5.

Maironio žvaigždė vėl sužibo

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sis Ad. Mickevičius Vilniuje. Tačiau ir po tokio kojų, išėję iš "Baltosios gulbės" (Santuokos rūmų), jaunavedžiai padeda gėlių.

Betgi ne apie tokį paminklą sau svajojo Maironis. Jo rūpestis buvo — Kauno kunigų seminarija, į kurią tiek įdėjo sielos ir širdies. — "Štai jau 20 metų, — rašė jis, — Kauno kunigų seminarijoje rektoriauju ir galiu net po mirties drąsiai pasakyti, kad nė vienas rektorius tiek nepadarė ir materialiai, ir mokslo žvilgsniu: radau 4 metų mokslą seminarijoj, paliksiu 7 metų, išleisdamas auklėtinius su universiteto diplomais. Materialiu žvilgsniu tegul palygina žmonės, kokią aš paėmiau seminariją ir kokią paliksiu". (V. Zaborskaitė, "Maironis", 1968, p. 330).

Gražią paliko seminariją Maironis ir baisiai negražiai su ja pasielgė ir tebesielgia materialiai ir moraliai partija ir tarybinė vyriausybė, užmiršus ir Julių Janonį, kuris giedojo ir gieda:

"Geresnio paminklo didvyriams nebus,
Kaip vykdymas jų idealo".

S. Gaivėnas

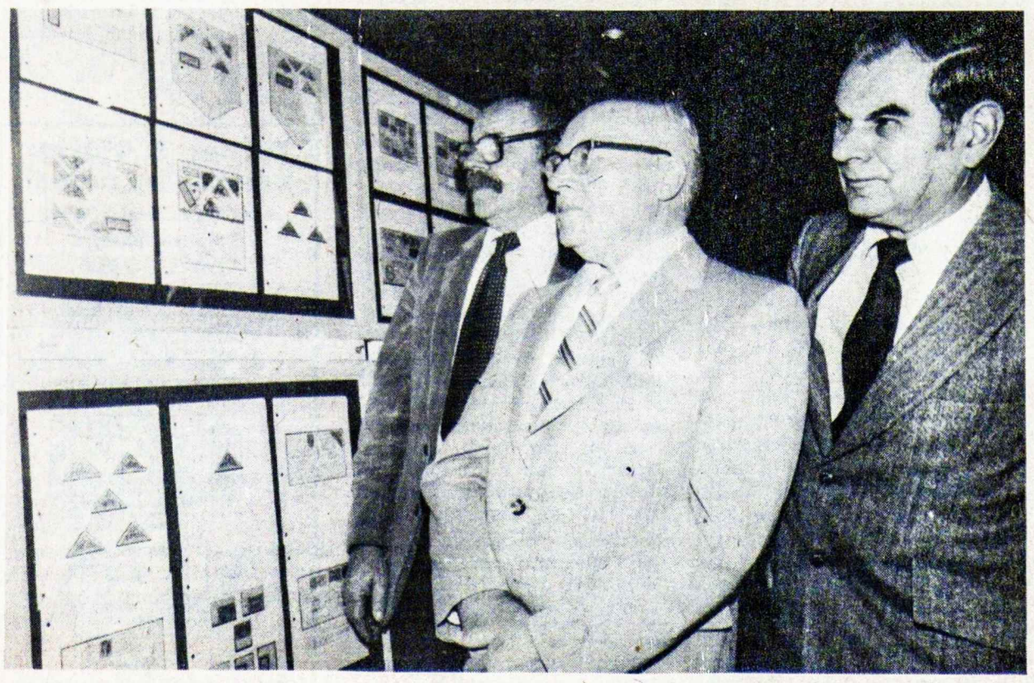

Baltiečių surengtoje pašto ženklų parodoje Toronte "Baltpex VII". Iš kairės: Lietuvių Filatelistų Draugijos pirm. P. BARBATAVIČIUS, buvęs ilgametis pirm. P. MORKŪNAS, sekr. K. KAMINSKAS Nuotr. Kęstučio Raudžio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompoz. Aloyzas Jurgutis, Čikagos "Dainavos" ansamblio vadovas, pasirašė sutartį su simfoniniu pietvakarių Čikagos orkestru, 1983 m. vasarą švęsiančiu savo veiklos dvidešimtmetį. Tos sukakties koncertui jis įsipareigojo sukurti iškilmingą uvertiūrą.

Čikagietis pianistas Mangirdas Motekaitis spalio 24 d. šio didmiesčio lietuvius pakvietė į savo rečitalį didžiojoje Jaunimo Centro salėje. Koncertas buvo pradėtas L. Beethoveno "Waldsteino sonata", dvylika A. Čerepnino preliudijų, F. Liszto etiudu. Lietuviškai daliai atstovavo V. Jančio "Vizija", J. Gaidelio "Lietuviškas šokis", G. Gudauskienės "Rondo", Vl. Jakubėno "Velniuko šokis" bei kiti kūriniai.

Keramikos ir emalio darbų parodą didžiojoje Kultūros Židinio salėje spalio 9-10 d.d. surengė Lietuvių Tautodailės Instituto Niujorko skyrius. Parodos atidaryme kalbėjo skyriaus pirm. L. Milukienė, generalinis Lietuvos konsulas A. Simutis. Dail. Č. Janušas supažindino su skluptorium Petru Vaškiu, kalbėjusiu apie lietuviškąją keramiką. Jis yra sukūręs daug figūrų Filadelfijos vaško muzėjui. Parodoje dalyvavo: P. Vaškys iš Filadelfijos, Sofija Pacevičienė, Genė Valiūnienė ir Valentina Balsienė iš Toronto, Ina Nenortienė iš Bostono, Regina Kudžmienė ir Gilanda Matonienė iš Niujorko apylinkių.

Lietuvių Foto Archyvas, vadovaujamas kun. Algimanto Kezio, SJ, kasmet surengia tradicines išeivijos lietuvių fotografų meninių nuotraukų parodas Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje. Šiemetinė vienuoliktoji paroda įvyko spalio 29 — lapkričio 7 d.d. Parodoje dalyvavo 27-ni fotografai su nuotraukomis, trys su skaidrėmis. Atrankos komisija — E. Būtėnas, R. Jelionytė ir kun. A. Kezys, SJ, parodai pasirinko 127 spalvotas, 23 nespalvotas nuotraukas ir 300 skaidrių. Premijoms paskirti buvo pakviesti trys nelietuviai foto meno specialistai — Bill Arsenault, Jeff Schewe ir Jim Vaughan. Už spalvotas nuotraukas jos paskirtos: I premija — Felicijai Banytei iš Western Springs, II — klevelandietei Daivai Blynaitei, III — čikagiečiui Vladui Feiferiui. Nespalvotų nuotraukų grupėje I premija teko Daivai Blynaitei iš Klevelando, II Dainai Juozevičienei iš Oak Park, III — Rūtai Musonytei iš Oak Lawn. Iš šešių paskirtų premijų net penkios šįkart teko moterims. Laimėtojams buvo įteikti atitinkami tų premijų pažymėjimai. Garbės svečiu parodoje dalyvavo A. Grigaitis, kviestiniais svečiais — E. Būtėnas, kun. A. Kezys, SJ, ir V. Maželis. Jie visi buvo išjungti iš premijų konkurso. Pagrindinė parodos surengimo našta teko Stasiui Žilevičiui, o jam talkino P. Aleksa, J. Daunoras, R. Jelionytė, J. Budelskytė-Lass, Z. Žilevičienė ir R. Žukas.

Aktorės Ksenijos Dauguvietytės-Šniukštienės sceninės veiklos penkiasdešimtmetį Australijos lietuviai paminėjo spalio 31 d. amerikiečių dramaturgo Tennessee Williams drama "Staiga praeitą vasarą", suvaidinta Sydnėjaus lietuvių teatro "Atžala" Lietuvių Namuose. Premjerinį spektaklį režisavo Paulius Rūtenis, keturiuose veiksmuose nesikeičiantį scenovaizdį sukūrė keramikė Jolanta Janavičienė, sėkmingai debiutavusi šioje srityje. Šviesas tvarkė Algis Dudaitis, garsų efektus — Kęstutis Ankus. Pagrindinius vaidmenis atliko — sukaktuvininkė K. Dauguvietytė, Danutė Karpavičienė ir Henrikas Šliteris, pagalbinius — Eglė Žižytė, Onutė Maksvytienė, Aleksandra Vingienė ir Vidas Labutis. Kertiniu spektaklio akmeniu buvo K. Dauguvietytė, baigusi Kauno dramos teatro studiją, debiutavusi 1932 m. "Pirmajame skambutyje", oficialiai į teatrą įsijungusi 1934 m. Savo darbo pėdsakus ji paliko ne tik Kauno dramos teatre, bet ir saviveikliniuose pokario teatruose V. Vokietijoje, nuo 1955 m. — Sydnėjaus "Atžalos" teatre. Savo sukakčiai ji pati pasirinko T. Williams dramą "Staiga praeitą vasarą", lietuvių kalbon išverstą E. Jonaitienės. Pasibaigus spektakliui, K. Dauguvietytę scenoje pasveikino rež. P. Rūtenis, ALB Sydnėjaus apylinkės valdybos pirm. dr. A. Mauragis, Adelaidės "Vaidilos" teatro vardu — V. Ratkevičius, Melburno "Aušros" teatro — A. Butkutė.

Šiaulių dramos teatro repertuarą papildė latvių dramaturgo D. Grynvaldo dviejų dalių pjesė "Bandymas susikaupti", vaizduojanti moksleivių gyvenimą. Spektaklį paruošė jaunas rež. J. Javaitis, scenovaizdžius — dail. V. Lingys, drabužių projektus — dail. G. Lingienė. Pagrindinį Into vaidmenį sukūrė aktoriai J. Bindokas ir A. Sabonaitis. Jiems talkina aktoriai — P. Piaulokas, N. Mirončikaitė, V. Peleckytė, J. Žibūda, S. Jakubauskas, E. Jasnauskaitė, E. Leonvičiūtė ir L. Bocytė.

Aštuoniasdešimtąsias kompoz. Antano Budriūno gimimo metines paminėjo spauda. Prie jo gimtinio namelio Pabiržėje, Biržų rajone, buvo atidengta velionies atminimui skirta lenta, namelyje surengta jo kūrinių paroda.

Sol. Nijolė Ambrazaitytė, Vilniaus operos mezzo-sopranas, savo koncertą Vilniaus filharmonijos salėje spalio 24 d. pradėjo A. Kačanausko harmonizuotomis liaudies dainomis "Tykiai, tykiai . . ." ir "Kas gražiai jojo". Pirmą dalį užbaigė naujuoju V. Paltanavičiaus dainų ciklu "Vasaros diena", atliktu pirmą kartą. Antroji dalis buvo skirta A. Dargomyžskio romansui "Aš vis dar jį myliu", vokiškai atliktoms F. Schuberto, J. Brahmso dainoms, operų arijoms iš J. Massenet "Verterio", G. Donizetti "Liukrecijos Bordžijos". Virš programos atliko F. Schuberto "Ave Maria", "Barkarolę", vieną lietuvių liaudies dainą. Solistei akompanavo pianistas Augustinas Maceina, M. K. Čiurlionio konkurso laureatas.

Muzikinio Kauno teatro elektroninės muzikos grupė "Argo", vadovaujama kompoz. Giedriaus Kuprevičiaus, paruošė dviejų dalių spaktaklį "Muzika ant žolės", kuriam buvo panaudota R. Strausso, A. Bergo, M. Ravelio bei kitų kompozitorių muzika, Henriko Radausko eilėraščiai. Tai y r a jau ketvirtoji šios grupės premjera. Spektaklį apipavidalino dail. G. Riškutė, baletmeisteris A. Kondrątavičius.

Antroji jaunųjų baltiečių dailininkų paroda "Jaunystė-82", tąmpanti tradicine, buvo surengta Vilniaus dailės parodų rūmuose. Dalyvavo 40 tapytojų, 35 grafikai ir 15 skulptorių su 270 kūrinių. Vyravo tapybos darbai. Lankytojus domino — G. Kazimierėno keturių dalių paveikslas "Uždengtos skulptūros", A. Jacovskio portretai, J. Bagdonavičiūtės gamtovaizdžiai, R. Šližio groteskos, B. Stančikaitės, G. Šletkevičiaus, T. Kazimierėnienės grafika, skulptorių D. Zundelovičiaus, S. Šiukštos, V. Babušytės, R. Klimavičiaus, V. Naručio darbai. Kultūros ministerijos premija paskirta tapytojui Giedriui Kazimierėnui, Lietuvos Dailininkų Sąjungos premijos — skulptoriui Dovydui Zundelovičiui, estų tapytojui Reinui Tamikui ir latvių skulptoriui Ojarui Feldbergui. Trylikai dalyvių įteikti parodos diplomai.

Vilniaus pedagoginio instituto studentų grupė, vadovaujama docento Jono Riškaus, vasaros mėnesiais darbavosi Vinco Krėvės-Mickevičiaus gimtinėje Subartonyse, Varėnos rajone. Buvo renkami V. Krėvei priklausiusieji daiktai, užrašinėjami gyventojų atsiminimai, aprašoma jo kūrybei didelę įtaką turėjusi gamta. Studentus ypač domino V. Krėvės kūryboje įamžintas Šarūno kalnas, gausiai lankomas turistų. Jam surasti betgi nėra rodyklių, o pačiame kalne vis dar ganomi galvijai. V. Krėvės apsakymų gamtovaizdžius atskleidė šilas tarp Merkinės ir Subartonių. Įdomių duomenų pateikė rašytojo sesuo Veronika Mickevičiūtė-Lapėnienė. Jos nuomone, "Antanuko rytas" turi daug autobiografinių momentų, susietų su V. Krėvės vaikystė. Tie patys daiktai muzėjumi paverstame name, tik krosnis dabar pastatyta, nėra tokia, kokia buvo V. Krėvei augant. Pasak jos, V. Krėvė augo tame pirkios gale, kur dabar stovi ta krosnis. Studentams keistai atrodė ten atidaryta apylinkės bibliotekėlė. Esą geriau tiktų toje namo dalyje įrengti dzūkišką seklyčią, kuri taptų paminklu ir pačiam V. Krėvei, ir jo gimtajai Dzūkijai. Ekspedicijos dalyviai rado V. Krėvei priklausiusį laikrodį ir spintą. Siūloma visus tokius radinius sukaupti vienoje vietoje ir jais praturtinti muzėjaus rodinius. **V. Kst.**

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

HIGH PARK-BLOOR, 8 kambariai per du augštus, atskiras mūrinis namas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, didžiulis privatus kiemas, garažas su plačiu įvažiavimu.

JANE-BLOOR, 4-rių miegamųjų atskiras namas, 2 prausyklos, garažas, arti puikiojo "Bloor West Village" apsipirkimo bei požeminio traukinio; prašoma kaina — $125.000.

MARTIN GROVE-BLOOR rajone, 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas; skola iš 14,25%; prašoma kaina — tik $88.900.

ROYAL YORK RD.-EGLINTON, 3-jų miegamųjų vienaaugštis, nemaži kambariai, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis virš 200 pėdų kiemas su vaismedžiais; prašoma kaina — $139.900.

JANE-ANNETTE, visai naujas 6 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, išėjimas į kiemą ir veranda (patio), 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — tik $114.900 ir viena skola iš 14,5%.

SOUTH KINGSWAY, gražus 6 kambarių bendranamis (condominium), 2 prausyklos, balkonas, baseinas ir kt. Į kainą įeina šaldytuvas, plyta, kilimai ir t.t.; 8,75% skola iki 2001 metų; prašoma kaina — $69.900.

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS namų 767-7932 • ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 20 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius .... 10 %
180-185 d. termin. ind. ..... 10 %
term. indėlius 1 metų 10½%
pensijų s-tą ..... 10 %
spec. taup. s-tą ..... 9 %
taupomąją s-tą 8½%
depozitų-čekių s-tą ..... 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo ..... 16 %
mortgičius nuo ..... 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification) ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt.
Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavime Toronte 1982 m. lapkričio 6 d. klauso paskaitų, kurias skaitė dr. D. Tamulionytė ir Kučienė

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jiems rūpi tik pasigarsinti atliktu nusikaltimu, gauti dolerių už parduotą atsiminimų knygą. P. Nowlanas, konservatorių atstovas parlamente, pareikalavo, kad nedelsiant būtų papildytas kriminalinis Kanados kodeksas specialiu paragrafu, žmogžudžiams draudžiančiu leisti knygas apie jų įvykdytus nusikaltimus ir už tas knygas susilaukti finansinės naudos. Pasak P. Nowlano, reikėtų arba visiškai sustabdyti tokių atsiminimų išleidimą, arba konfiskuoti autoriams priklausantį honorarą, kuris galėtų būti atiduotas nužudytų asmenų šeimoms, labdaros organizacijoms. Žmogžudžiams negali būti leistas finansinis pasipelnymas už atliktą žmogžudystę.

Šia proga vėl buvo prisimintas Cliffordas Olsonas, nužudęs 11 asmenų Britų Kolumbijoje. RCMP policija jam sumokėjo $90.000 už atskleidimą pakastų lavonų. Ta suma buvo perduota žmogžudžio žmonai. Dabar C. Olsonas, sėdėdamas kalėjime, taip pat rašo savo atsiminimus, susilaukęs dolerių sugundyto vieno žurnalisto talkos. Dėl tų nelemtų dolerių atsiras ir leidėjas. Į P. Nowlano kaltinimus išsisukinėdamas bandė atsakyti naujasis Kanados teisingumo ministeris M. MacGuiganas. Jo nuomone, kriminalinio kodekso pakeitimas yra komplikuotas dalykas, nes jis gali pažeisti žmogaus teises. P. Nowlanas atsikirto, kad pilietinių žmogaus laisvių negalima nė iš tolo lyginti su teisėmis žmogžudžio, kuris, atlikdamas bausmę kalėjime, rašo ir nori išleisti knygą apie savo padarytas žmogžudystes. M. MacGuiganas sutiko, kad kanadiečiai yra teisėtai pasipiktinę tokiais atvejais, bet nelengva bus surasti priimtiną formulę. Jeigu būtų sulaikyti doleriai autoriui, panašiai reiktų pasielgti ir su leidykla, o tai jau būtų aiškus jos teisių pažeidimas.

Diplomatinius Kanados ryšius su diktatūriniu ajatolos R. Chomeinio režimu Irane nutraukė Kanados ambasadoriaus K. Tayloro paslėptų ir Kanados pasais aprūpintų šešių JAV diplomatų išvežimas. Kanados ambasada Teherane dabar yra uždaryta. Apie diplomatinių ryšių atnaujinimą su Kanada prašneko Irano užsienio reikalų ministeris A. Velljatis. Jis betgi stato sąlygą, kad Kanada pirmiausia turi viešai atsiprašyti Iraną dėl tų amerikiečių nelegalaus išvežimo. A. Velljatis taipgi puolė Prancūziją dėl politiniams pabėgėliams iš Irano suteiktos globos. Pasak jo, tą globą gavo visokie kriminaliniai nusikaltėliai ir teroristai. Dėl jų Prancūzijai buvo pasiūlyta nesiųsti savo naujo ambasadoriaus į Teheraną. Dienraštis "The Toronto Star" specialiu vedamuoju atmetė pareikalautą Kanados atsiprašymą. Esą ironiška ir netgi juokinga, kai tokį reikalavimą kelia diplomatijos taisykles visiškai suteršęs Irano režimas. Atsiprašyti turi ne Kanada, o pats Iranas, įvykdęs skandalingus tarptautinių įstatymų pažeidimus. Taip pat apmaudu, kad dabar puolama Prancūzija dėl kažkokiems kriminalistams bei teroristams suteiktos politinės globos, kai joje 1978-79 m. penkis mėnesius tokią globą buvo gavęs pats ajatola R. Chomeinis, kurį pasaulis dabar taip pat laiko teroristu.

Kanados katalikų vyskupų konferencija paskelbė, kad popiežius Jonas-Paulius II Kanadoje apsilankys 1984 m. Tiksli data tebėra nenustatyta, tačiau viešnagė greičiausiai įvyks tų metų rudenį ir truks 10-12 dienų. Konkrečius planus turės paruošti katalikų vyskupų konferencijos sudarytas komitetas. Šiuo metu Kanadoje yra 9.975.000 katalikų, kurių 5.266.000 gyvena Kvebeke. Angliškai kalbančioje Kanadoje didžiausia yra Toronto katalikų arkivyskupija, kuri taipgi turi ir didžiausią Jono-Pauliaus II nekantriai laukiančią lenkų koloniją. Tai bus iš viso pirmas popiežiaus apsilankymas Kanadoje, bet nepirmas pačiam Jonui-Pauliui II. Jis Kanadoje jau yra viešėjęs du kartus, kol dar nebuvo išrinktas popiežium.

Rekordinis nedarbas Kanadoje vyriausybę privertė sumažinti maždaug 20% ateivių įsileidimą 1983 m. Šiemet jų buvo numatyta įsileisti 135.000, bet greičiausiai iki metų galo atvyks tik 130.000. 1983 m. ateivių skaičius tesieks 105.-110.000. Politinių pabėgėlių įsileidimas sumažės nuo 14.000 šiais metais iki 12.000 sekančiais. Tokių pabėgėlių iš R. Europos bus įsileista tik 3.000. Tai daugiausia palies lenkus, kurių šiemet buvo numatyta įsileisti 6.000.

SPORTAS

ŠLIDINĖJIMO VARŽYBOS

II-jų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidinių slidinėjimo varžybos įvyks 1983 m. vasario 5-6 d.d. Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, New York, apie 50 mylių į pietus nuo Buffalo, N. Y.

II-jų PLSŽ-nių k-to ir ŠALFASS centro valdybos pavedimu varžybas rengia Klevelando LSK Žaibas. Programoje — alpinistinės ir lygumų varžybos suaugusių, prieauglio ir senjorų klasėse. Alpinistinės varžybos vyks šeštadienį, vasario 5, o lygumų — sekmadienį, vasario 6. Lygiagrečiai vyks ir 1983 m. Š. Amerikos baltiečių pirmenybės, kurioms lietuvių slidinėtojai bus automatiškai priimtini.

Varžybų reikalais kreipkitės į ŠALFASS slidinėjimo k-to vicepirm. Vytenį Čiurlionį: 19755 Upper Terrace, Euclid, OH 44117, USA. Tel. (216) 481-1525.

II-jų PLSŽ-nių k-tas ir ŠALFASS centro v-ba.

SPORTAS VISUR

Šachmatų olimpiados. Lapkričio 16 d. Liucernoje pasibaigė 25-toji pasaulio šachmatų olimpiada, kurioje dalyvavo 92 valstybės. Pirmas vietas vyrų ir moterų komandinėse varžybose laimėjo Sov. Sąjunga. Vyrų grupėje Čekoslovakija buvo antra, JAV — trečia. Moterų grupėje Rumunija, įveikusi JAV atstoves 2,5-0,5, užsitikrino antrą vietą. Kanada laimėjo 18-tą vietą. Po 9 ratų Kanada dar laikėsi 4-oje vietoje su 22.5 taško iš 28 galimų. Kanados komandoje geriausiai žaidė Igor Ivanov, dabar gyvenantis Montrealyje. Jis 1980 m. po varžybų Havanoje pabėgo iš lėktuvo Niufoundlandijos aerodrome. Moterų komandoje žaidė latvė Vesma Baltgailis, gyv. Montralyje.

Šachmatai pirmą kartą į olimpines žaidynes buvo įtraukti 1924 m. Paryžiuje. Tuose žaidimuose tuomet vyravo Latvijos atstovai — H. Matisons ir F. Apienieks. Tačiau oficialiai skaitoma, kad pirmoji šachmatų olimpiada tejvyko 1927 m. Londone, kur dalyvavo 16 valstybių.

Nepriklausomos Lietuvos šachmatininkai olimpiadose dalyvavo nuo 1930 iki 1939 m. Geriausiai pasirodė 1933 m. Folkestone ir 1937 m. Stockholme.

Buvęs Kanados šachmatų meisteris hamiltonietis Povilas Vaitonis du kartu atstovavo Kanadai šachmatų olimpiadose — 1954 ir 1958 m.

37-tosios pasaulio stalo teniso pirmenybės įvyks 1983 m. balandžio 28 — gegužės 9 d.d. Tokijo mieste. Tikimasi susilaukti stalo tenisininkų iš 80-ties valstybių. Pasaulio stalo teniso pirmenybės Japonijoje vyks trečią kartą. Jos šį kartą vyks olimpiniame baseine. Stalai bus sustatyti ant specialaus klojimo, kuriuo bus padengtas 50-ties metrų baseino paviršius.

Vitas Gerulaitis po pergalės Melburno uždarų patalpų pirmenybėse dar sėkmingai žaidė Perto mieste įvykusiame 4-rių geriausių tenisininkų turnyre. Dalyvavo — B. Borg, I. Lendl, J. McEnroe. V. Gerulaitis iškovojo reikšmingą pergalę, įveikęs J. McEnroe 6-4, 5-7, 6-4. Galutinės pasekmės: 1. B. Borg, 2. I. Lendl, 3. V. Gerulaitis, 4. J. McEnroe. **A. S.**

Sportas Lietuvoje

Vilniaus "Žalgirio" futbolo komanda iš pirmos lygos vėl grįžo į augščiausiąją. Iš jos buvo iškritusi prieš 20 m. Šiemetinėse pirmos lygos pirmenybėse dalyvavo 22 komandos. "Žalgiris", anksčiau žaidęs silpnokai, šiemet visą laiką kovojo dėl I vietos, kartais nukrisdamas į II vietą. Pagrindiniu "Žalgirio" varžovu buvo Kišiniovo "Nistru" komanda. Abi šios komandos užsitikrino perkėlimą į augščiausiąją lygą. Pirmenybių baigmę jos pasiekė turėdamos po 56 taškus. Abi buvo laimėjusios po 23 rungtynes, lygiomis sužaidusios po 10, pralaimėjusios po 9. Pirmoje vietoje vis dar laikėsi "Žalgiris" su palankesniu įvarčių skaičiumi. Pirmenybių laimėtoją turėjo išryškinti papildomos rungtynės tarp "Žalgirio" ir "Nistru". Jų rezultatas dar nėra mūsų pasiekęs, bet jis neturi didesnės reikšmės — iš pirmos lygos į augščiausiąją perkeliamos dvi komandos, užėmusios dvi pirmąsias vietas šiose pirmenybėse. Augščiausiojon lygon grįžusią "Žalgirio" komandą sudaro: jos kapitonas V. Jurkus, Š. Vilimas, E. Malkevičius, S. Jakubauskas, V. Rasiukas, S. Danisevičius, V. Tamulevičius, A. Koncevičius, V. Levendrauskas, A. Janonis, R. Turskis, S. Baranauskas, K. Latoža, K. Gražulis, V. Kasparavičius ir A. Mackevičius. Narių eiles papildo: vyr. treneris B. Zelkevičius, treneriai S. Ramelis ir G. Kalėdinskas, komandos viršininkas R. Grušas, gydytojas A. Kaulėnas ir masažistas V. Gromenkovas.

VYČIO KREPŠINIS

Vyčio krepšininkai dalyvauja North York krepšinio lygos pirmenybėse. Pirmose rungtynėse po permainingo žaidimo vytiečiai įveikė Squires 79-76. Tačiau sekančiose rungtynėse pralaimėjo lygos šeimininkams North York komandai 89-104. Komandoje žaidė: Stravinskas 18, Duliūnas 35, Putrimas 36, Nacevičius 11, Kaknevičius 25, T. Karpis 15, Simonaitis 39, Hepburn 9. Vyčio komanda tuo tarpu yra vidutiniško pajėgumo. Komandai nemažai svorio pridėjo Putrimas, kuris šiuo momentu yra vienas iš daug žadančių žaidikų. **A. S.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Tel. 533-7954
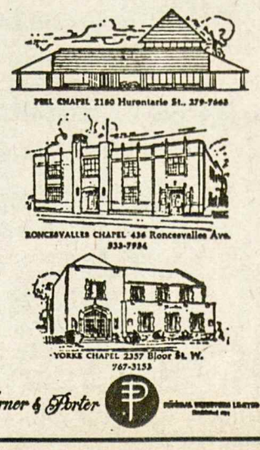
Turner & Porter

Ateitininkų žinios

Jauniai dėkoja globėjai R. Stravinskaitei už priėmimą praėjusio susirinkimo. Sekantis susirinkimas — gruodžio 4, šeštadienį, po lietuvių mokyklos pamokų pas seseles. Programoje pasiruošimas Kūčioms.

Moksleiviai renkasi gruodžio 5, sekmadienį, po 10 v.r. Mišių Prisikėlimo parapijos patalpose pasidalinti darbais Kūčių programai ir aptarti dalyvavimą žiemos kursuose. Moksleiviai dėkoja visiems už aukas per pyragų išpardavimą.

Bendros ateitininkų Kūčios ruošiamos gruodžio 19, sekmadienį, 5 v.p.p. Prisikėlimo par. salėje. Ateitininkiškas jaunimas atliks programą. Tai gera proga visiems ateitininkams pabendrauti ir atsinaujinti gimusio Kūdikėlio dvasia (žiūr. skelbimą).

Kadangi žymiai pabrango "Ateities" žurnalo išlaidos ($1,500 vienam numeriui išspausdinti, $200 išsiųsti), nuo 1983 m. prenumerata pakeliama iki $15, garbės prenumerata — iki $25. Visi remkime savąjį žurnalą! **L. U.**

Skautų veikla

• Koncertas "Romuva 20" — gruodžio 12 d., 3 v.p.p., Toronto L. Namuose. Programoje visa eilė Toronto muzikų. Visi jie aukoja savo laiką ir talentus skautų veiklos stiprinimui, stovyklavietei "Romuva", kuri baigia savo 20-tuosius gyvavimo metus. Mūsų pareiga — bilietus išplatinti, patiems dalyvauti su draugais ir giminėmis.

• Skautininkai-kės, norintieji dalyvauti Romuvos dvidešimtmečio vakarienėje gruodžio 12 d., 6 v.v., L. Namuose, teskambina G. Tarvydienei arba G. Baltaduonienei. Vakarienė $8 asmeniui. Registruotis iki gruodžio 5 d. pas minėtas skautininkes.

• Romuvos valdybos ir komiteto posėdis — gruodžio 5 d., 11 v.r., skautų būkle. Bus svarstomi svarbūs reikalai.

• Gruodžio 5 d., 6 v.v., Senkevičių namuose renkasi draugininkai-kės pašnekesiui ir vaišėms.

• Gruodžio 19 d., 9.30 v.v., šaukiama sk.-vyčių kandidatų sueiga pas Ramūną Saplį (tel. 762-2251). Kviečiami visi kandidatai. Praėjusioje sueigoje būrelio vadu išrinktas P. Petrauskas, ižd. P. Karosas, korespondentu P. Sukauskas.

• Skautų Kūčios — gruodžio 19 d. L. Namuose. **Č. S.**

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
* Nemokamas namo įkainojimas *
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel.: 537-3431
Namų: 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:
10 % už 90 dienų term. indėl.
10 % už 6 mėn. term. indėlius
10½% už 1 m. term. indėlius
11 % už pensijų planą
12 % už namų planą
9 % už specialią taup. s-tą
8½% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 16%
už mortgičius nuo 13%

AKTYVAI virš 32 milijono dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 • Telefonas 531-3098 • Savininkai S. ir F. Janavičiai

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

TORONTO

Metinis "TŽ" spaudos balius — 1983 m. balandžio 9, Atvelykio šeštadienį. Jau planuojama didžioji loterija. Jai gauti dail. A. Tamošaitienės ir dail. J. Kvietytės-Young paveikslai. Dail. Dagys yra pažadėjęs medžio skulptūrą, dail. H. Žmuidzinienė ir dail. R. Žiūraitienė — po paveikslą. Laukiama ir daugiau laimikių loterijai.

Tautinių Šokių Institutas praneša, kad visi aktyvūs tautinių šokių vienetai privalo registruotis pas instituto pirmininkę Galiną Gobienę (6849 N. Vernon St., Dearborn, Mich. 48127, USA) iki 1982 m. gruodžio 30 d. Neužsiregistravę iki nustatytos datos bus laikomi neegzistuojančiais ir tuo būdu nebus vedamas su jais joks susirašinėjimas.

Lietuvos kariuomenės atsteigimo sukaktis paminėta lapkričio 23 d. L. Namuose. Minėjimą paruošė KLB Toronto apylinkės valdyba. Dalyvavo per 200 lietuvių. Iškilmę pradėjo apylinkės valdybos pirm. adv. A. Pacevičius. Jis pakvietė atsistojimu pagerbti į sceną įnešamas kūrėjų-savanorių ir šaulių vėliavas. Minėjimo programos pranešėja buvo pakviesta "Vilniaus" karalaitė Rasa Rimkutė.

Paskaitą skaitė H. Stepaitis. Suminėjęs Lietuvos kariuomenės atsteigimo aplinkybes, gvildeno karių pareigas išeivijoje.

Po paskaitos scenoje pasirodė Lietuvių Namų dainos vienetas, vadovaujamas muz. D. Powell-Deksnytės, kuris atliko septynias dainas. Jos buvo palydėtos audringais dalyvių plojimais. J. Miltenis parodė filmą "The Spirit of an Amber Past" apie menininkų Tamošaičių sodybą, jų meno darbus.

Minėjimas, užtrukęs apie porą valandų, užbaigtas Tautos himnu.

Prof. Pr. Zundė, grįždamas iš Waterloo universiteto, kur skaitė paskaitas iš skaitytuvų (kompiuterių) srities, aplankė Toronte gyvenančius savo bičiulius, "T. Žiburius" ir kitas lietuvių institucijas, lydimas B. Stundžios. Prof. Pr. Zundė dėsto Atlantos, Georgia, universitete.

"Gintaro" šokėjų grupė lapkričio 28 d. "Grey Cup" futbolo rungtynių pertraukos metu dalyvavo bendrame 20-ties grupių pasirodyme. Nors lijo, programa buvo atlikta pagal planą. Visos grupės suderintai šoko tuos pačius šokius. Visa programa buvo rodoma televizijoje. Gintariečiai buvo ryškiausiai matomi.

Maironio mokyklos tėvų komitetas lapkričio 20 d. Šv. Vincento mokyklos patalpose suruošė mugę — įvairių daiktų išpardavimą. Nors pirkėjai nebuvo gausūs, bet gauta $200 pelno mokyklos reikalams. Rengėjai labai dėkingi visiems už pagalbą bei talką.

"Parama" jau išleido sieninį 1983 m. kalendorių. Kadangi 1983-ji yra "Aušros" bei spaudos metai, vidiniame viršelyje atspausta V. Pranaičio nuotrauka — "Auszra" su dabartiniais lietuvių išeivijos laikraščiais. "Paramos" vadovybė prašo savo narius atsiimti kalendorių jos raštinėje ir tuo būdu sutaupyti pašto išlaidas. Vėliau likę kalendoriai bus išsiųsti paštu.

Toronto universiteto "Convocation" salėje lapkričio 25 d. įvyko diplomų įteikimo iškilmė. Pedagogikos magistrės diplomas buvo įteiktas mokytojai Rūtai-Reginai Urbonaitei-Rusinienei. Humanitarinių mokslų bakalaurės diplomą (keturių metų kurso) gavo Vida B. Mockevičiūtė, gamtos mokslų — Karolina-Dora Siriūnaitė, architektūros — Audrė-Jonė Kvedaraitė. Iškilmėje dalyvavo diplomus gavusių tėvai ir kiti artimieji.

Aukotojai. Stambi parama "T. Žiburiams", būtent, $265, gauta iš Londono lietuvių surengto spaudos baliaus, $150 — iš Londono Lietuvių Lėšų Telkimo Skyriaus, $50 — iš londoniškio R. Vilembrekto. — Milda ir Vincas Butrimai a.a. Onos Tikuišienės atminimui paaukojo "T. Žiburiams" $30. — Juozas Miškinis a.a. Janinos Štarienės atminimui paaukojo "T. Žiburiams" $20. — P. Vinciūnas a.a. O. Vinciūnienės atminimui paaukojo "T. Žiburiams $20. Visiems aukotojams reiškiame nuoširdžią padėką.

Daugiakultūrių reikalų ministeris J. Fleming sukvietė etninės spaudos konferenciją "Royal York" viešbutyje lapkričio 19 d. Joje pirmiausia kalbėjo naujoji Kanados liberalų partijos pirmininkė buvusi ministerė Iona Campagnola. Ji pareiškė planuojanti reformuoti liberalų partiją, įtraukti į atsakingas partijos ir valdžios pozicijas daugiau tautinių grupių atstovų. Min. J. Flemingas atsakinėjo į klausimus, daugiausia dėmesio skirdamas etninių organizacijų bei asmenų sąrašui, dėl kurio kilo ginčas parlamente. Tuo reikalu buvo išdalintas raštinis paaiškinimas. Į klausimą, kodėl retai lankosi tautinių grupių renginiuose, ministeris atsakė, kad jis daugiau dėmesio teikia televizijai, radijui ir didžiajai spaudai, kad ten etninių grupių reikalai būtų tinkamai atstovaujami. "T. Žiburiams" šioje konferencijoje atstovavo Gailė Mažeikaitė-Stone.

Kanados Lietuvių Fondui aukojo vietoje gėlių, mirus a.a. A. Urbonui: $50 — V. Bačėnas, dr. M. ir J. Uleckai; $30 — V. E. Abramavičius, M. V. Butrimas; $20 — V. ir S. Aušrotai, dr. A. Pacevičius; $10 — A. Bumbulis.

Skautų vadovai prašo tėvus, leidžiančius savo vaikus į sueigas, sekti šiame laikraštyje pateikiamą informaciją "Skautų veiklos" skyrelyje. Yra atvejų, kai vadovams telefonais nepavyksta perduoti pranešimų, ir tėvai lieka nepainformuoti, jei nepaskaito "TŽ" skelbiamų žinių.

Marija Normantienė, pagerbdama mirusį savo vyrą prieš 18 metų, paaukojo "T. Žiburiams" $20.

"Toronto Star" dienraštis 1982.XI.25 paskelbė AP agentūros žinutę iš Islamabado, kad Afganistano sukilėliai perdavė Raudonajam Kryžiui Šveicarijoje du sovietinės kariuomenės kareivius, sugautus kovose prieš keletą mėnesių. Vienas jų vadinasi Rimas Viktorovič Baurba (Burba?). Afganistaniečių sukilėlių daliniai, paėmę tuos du kareivius nelaisvėn, esą iš sovietų negavo nė vieno savo kario, patekusio sovietų nelaisvėn.

Iškilmingas NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, penktadienį nuo 7 v.v.

1. Šilta vakarienė su vynu
2. Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro
3. Nemokamas baras
4. Šampanas
5. Justo Vaičiaus vadovaujamas orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską 231-8832.
Vakarienę ir užkandžius ruošia — J.Bubulienė.
Visus dalyvauti maloniai kviečia —

Lietuvos Kankinių parapijos tarybos administracinė sekcija

A. Supronas, "TŽ" sporto skyriaus bendradarbis, pastaruoju metu pasižymėjęs meniškais drožiniais, išvyko ilgon kelionėn. Aplankys Graikiją, Šv. Žemę, Afriką.

Laimėjęs "N. Lietuvos" vakaro loterijoje dail. H. Žmuidzinienės paveikslą prašomas paskambinti A. Šimkienei tel. 231-9425.

Kanados Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Toronto skyriaus narių visuotinis susirinkimas įvyko lapkričio 20 d. L. Namuose. Patvirtinti valdybos paruošti įstatai, pagal kuriuos Toronto skyrius yra centrinis ir jo valdyba vykdo centro valdybos pareigas. Skyrius turi per 30 narių. Kolonijose bus organizuojami skyriai ir visi Kanados lietuviai žurnalistai galės įsijungti į šios organizacijos veiklą, kuri padės jiems spaudos bendradarbiavimo ir kituose reikaluose. Didžiausias dėmesys bus kreipiamas į jaunosios kartos žurnalistų paruošimą. Įstojantieji į KLŽ Sąjungą privalo užpildyti atitinkamą pareiškimą, įmokėti susirinkimo patvirtintą įstojamąjį mokestį $2.00 ir metinį nario mokestį $3.00. Nariai gaus atitinkamus pažymėjimus. Apsvarstyti ir santykiai su veikiančia Amerikoje Lietuvių Žurnalistų Sąjunga. Nutarta pasiūlyti steigti Pasaulio Lietuvių Žurnalistų Sąjungą, organizuoti kituose kraštuose gyvenančius lietuvius žurnalistus, rūpintis spaudos bendradarbių paruošimu. Šiuo metu veikia laikina valdyba kurią sudaro: J. Karka — pirmininkas, A. Gurevičius — vicepirm., J. Varanavičius — sekr., St. Varanka — iždininkas ir L. Girinis-Norvaiša — informacijos reikalams. Valdybos tikslas — vykdyti pagrindinius perorganizavimo darbus, telkti narius, organizuoti skyrius ir įjungti KLŽ S-gą į etninių grupių ir Kanados žurnalistų atitinkamų sąjungų centrus, per kuriuos atsiras galimybių duoti daugiau informacijų apie lietuvių veiklą ir jų problemas etninėje bei kanadiškoje spaudoje. Informacijų reikalu kreiptis į pirmininką šiuo adresu: Mr. J. Karka, 54 Burrows Ave., Islington, Ont. M9B 4W7, tel. 233-7841. **J. Vr.**

Ontario pilietybės ir kultūros ministeris Bruce McCaffrey, kalbėdamas Lenkijos nepriklausomybės šventėje lapkričio 7 d. West Park Secondary School salėje, pareiškė, kad iki šiol Ontario vyriausybės išlaikoma įstaiga "Welcome House" pagelbėjo 2,700 lenkų pabėgėlių. Be to, Ontario vyriausybė paskyrė $34,000 Kanados Lenkų Kongresui ir $30,000 Lenkų Sąjungai Kanadoje finansuoti pabėgėlių įkurdinimui.

Žodis ir doleris

— Žinai, Juozai, mano žmona visada nori paskutinį žodį tarti.

— Jei tik tiek, tai džiaukis. Manoji vis nori paskutinio dolerio . . .

Ateitininkų ruošiamos KŪČIOS

įvyks gruodžio 19, sekmadienį, 5 valandą po pietų

didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje

Kviečiami visi ateitininkai bei prijaučiantys susiburti šventoje Kalėdų nuotaikoje.

Kaina $5 — suaugusiems, $3 — pensininkams ir studentams, $2 — moksleiviams ir jauniams

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO STATOMUOSE NAMUOSE NUOMOJAMŲ BUTŲ

SUTARČIŲ PASIRAŠYMAS-PAREIŠKIMŲ PRIĖMIMAS

vyksta kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 4 v. p. p. klubo raštinėje, Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street W., Toronto, Ontario M6P 1A6, telefonas 533-3498.

Priimami visi lietuviai, gyvenantys Kanadoj arba JAV (persikėlimu rūpinasi patys).

MĖNESINĖS KAINOS: vieno miegamojo — $500 ir dviejų miegamųjų — $600.

INFORMACIJOS: laiškais klubo adresu, asmeniškai — J. Poška, tel. 244-8893.

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

$100: Domas Jurkus, KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrius; **$50:** Toronto Lietuvių Golfo Klubas, Doma Kaunaitė; **$30:** JAV Liet. Bendruomenės Palm Beach apyl. valdyba, Walter Vitauskas; **$25:** kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Alfonsas Žebertavičius, Petras Skablauskas; **$20:** T. Falkauskas, Lietuvos Kūrėjų-Savanorių Sąjungos Toronto skyrius, Elena Narbutaitė, G. Palmer; **$10:** Jonas Revas, Jonas Kalainis, Eugenija Keresevičienė, "Lithuanian Heritage" camp, Pranas Pargauskas, Alfonsas Kuzmickas, Montrealio lietuvių vyrų oktetas; **$8:** Albertas Misiūnas, Feliksas Mandeikis, K. Rožanskas; **$7:** Alfonsas Biveinis; **$6:** Pijus Grigas; **$5:** Jonas Arštikaitis, Petras Kairys, W. Giedraitis.

$3: Jonas Ramoška, Pranas Meškauskas, K. Keciorius, Jurgis Stankūnas, Zenonas Jurys, Ona Juodikienė, Marija Traškevičienė, J. Tomas, Vladas Adamonis, Liudas Einikis, Antanas Bubelis, Kostas Toliušis, Stasys Avižienis, Darija Powell, Sofija Domeikienė, Ignas Vegis, Juozas Kralikauskas, A. Diržys, D. Urbonienė, Rūta Montvilaitė, Julius Klypas, Maria Darey, M. Raškauskienė, E. K. Kalasauskas, Leonas Gotceitas, Jonas Petrauskas, Zigmas Girdauskas, Liudas Merkelis.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: **$75** — Balys Sakalas; **$35** — Waldemar Schwartz; **$30** — Jurgis Paukštys; **$28.73** — Frank Sakas; **$25** — S. Kažemėkaitis, Romas Masiulionis, Julius Puodžiukas, Augustinas Kuolas, Juozas Zenkevičius, Z. Gavėnas, Albinas Kantvydas, Haris ir Gražina Lapai, Petras Misevičius, Juozas Žaliaduonis, Ona Evask-Ivaškienė, Irena Kaliukevičienė, Liucija Kurkulienė, Lina Sawitz, Petras Gulbinskas, J. Macys, Petras Skablauskas, Alfonsas Žebertavičius, Doma Kaunaitė, Alfonsas Bilda, Apolinaras ir Stefa Sakai, Aldona Aleliūnas, Valerija Mossey, Jonas Kalainis, Petras Gaidelis, kun. G. Kijauskas, SJ, Eliziejus Dubininkas, E. Stravinskas.

Už dvejus metus po $25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė — Antanas Krakauskas, Pranas Gabrėnas.

Nuoširdus ačiū visiems.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudas 270-5256
Vacys Žižys 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai: įstaigos (416) 762-7393, namų 233-0303

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

MALONI, BET VISTIEK KLAIDA

"TŽ" 1982 m. 45 nr., aprašydami lietuvišką kultūrinę veiklą Amerikoje, paminėjo ir "Laisvės Varpo" radijo valandos suruoštą Bostone pobūvį, skirtą pagerbti lietuviui kultūrininkui ir, ta proga, bostoniškiui Antanui Gustaičiui, parašiusiam dar vieną satyrinės poezijos rinkinį su klausimu "Ko liūdi, putinėli?"

Apžvalgininkas pažymėjo, kad apie Gustaičio gyvenimą ir jo satyrinius eilėraščius per tą pobūvį prabilau ir aš, atvykęs iš Los Angeles žurnalistas, "... keliolika metų su juo (t.y. A. Gustaičiu) dirbęs lituanistinėje mokykloje".

Man tai būtų miela žinia, tik, deja, su šiokiom tokiom klaidom. Apie tikrą Gustaičio gyvenimą aš savo prakalboje veik nieku neprabilau, o daugiau apie lietuvio kultūrininko reikšmingą vaidmenį išeivijoj ir specialiai apie Gustaičio satyrinę poeziją, dargi atlikdamas su autoriumi man, kaip laikraštininkui, mėgstamą pokalbį (interview). Per tą pokalbį priminiau, kad Antanas Gustaitis dirbo ne keliolika, o per 20 metų Bostono lituanistinėje mokykloje ir už tai tikrai nusipelnė mažų mažiausia medinės "pagerbimo lentos", kurią jam jau prieš tai neorganizuotos visuomenės vardu buvo užkabinęs kaimynas dailininkas V. Vizgirda . . .

Bet man maloniausia "TŽ" reportažo vieta yra nesusipratimas. Su Gustaičiu esu kelerius metus bendrai studijavęs Kaune, karui kilus kelis mėnesius bendrai dirbęs valstybiniame Lietuvos radiofone, džiaugęsis per 50 metų mūsų nenutrūkusia švelnia draugyste, bet lituanistinėje mokykloje nesu su juo dirbęs nė vienos dienos. "TŽ" apžvalgininkas čia apsiriko, sumaišė ar per nelaimę įvėlė korektūros klaidą, ar ją pražiūrėjo.

Jausčiausi pagirtas, jei per tiek metų būčiau dirbęs lituanistinėje mokykloje, tegu ir ne Bostone, ne su Gustaičiu, bet savo apylinkėje. Nesykį buvau kviečiamas į darbą, bet atsisakydavau, nes savo savaitgalius ir laisvalaikius skirdavau kitokiam (irgi lituanistiniam) reikalui. Todėl tik vienerius metus tesu dirbęs mokytoju, dėstydamas vyresnių klasių moksleiviams lietuvių kalbos stilistiką.

Kad ir su tokia maža patirtimi, aš tačiau labai gerbiu lituanistinių mokyklų pasiaukojančius mokytojus ir bemaž augščiausiai vertinu jų darbą, ruošiant išeivijoje tautinės kultūros dirvoną, be kurio netarptų mūsų lietuvybė.

Dėkoju apžvalgininkui už man priskirtą puikų nuopelną. Deja, nors tai ir maloni korektūros klaida, be vistiek klaida.

Bronys Raila,
Los Angeles, Calif.

AR MOKYTOJAI SKAITO?

Keistas klausimas, bet atrodo, kad mokytojai lietuviškų laikraščių neskaito. 1981 m. pavasarį Lietuvių Tautodailės Instituto sekantiems mokslo metams skelbė lietuvių tautodailės tema konkursą lietuviškų mokyklų mokiniams, duodamas premijų knygomis ir pinigais. Konkurso sąlygos bei kvietimas buvo paskelbti įvairiuose lietuviškuose laikraščiuose ir atskirais raštais išsiųsti PLB, JAV, KLB švietimo skyrių pirmininkams bei Vasario 16 gimnazijai. Baigiantis konkurso terminui, kaikurie mokytojai iš įvairių JAV vietų pradėjo skųstis, kad jiems niekas apie konkursą nepranešė. Jie klausė konkurso sąlygų. Iš JAV lietuviškų mokyklų konkurse dalyvavo tik **viena**. Vien tik JAV buvo skirta premijoms trys knygos po $30 ir $100. Kiti mokytojai "nieko nežinoję".

Lietuvių Tautodailės Institutas, išleidęs A. A. Tamošaičių "Lithuanian National Costume" knygą, pasiūlė lietuviškoms mokykloms po vieną knygą žemiau savikainos (po $12 vietoj $30). Atsiliepė tik kelios lietuviškos mokyklos. Kiti mokytojai "nieko nežinoję", nors apie tai buvo rašyta įvairiuose lietuviškuose laikraščiuose ir pranešta švietimo centrams.

Š. m. liepos mėnesį Lietuvių Tautodailės Institutas paskelbė įvairiuose lietuviškuose laikraščiuose ir pranešė visiems lietuvių bendruomenės švietimo centrams, kad LTI išleidžia "Lithuanian Easter Eggs" — A. Tamošaičio knygą su 1800 spalvotų iliustracijų (margučių) ir **kiekvienai lietuviškai mokyklai duoda dovanų po vieną knygą**, jei mokykla paprašys, nes LTI valdybai nėra žinomi mokyklų adresai. Praėjo keli mėnesiai tyloje. Susitikau kelis mokyklų vedėjus ir paklausiau apie tai. Jie "nieko nežinoję" apie skiriamą knygą. Iki šiol sulaukti trys prašymai iš lietuviškų mokyklų gauti šią knygą nemokamai. Ji kainuoja $23 (kanadiškais).

Ar mokytojai skaito lietuviškus laikraščius ir ar Liet. Bendruomenės švietimo skyriai informuoja mokytojus švietimo reikalais? Taip ir neaišku. Kaip pasiekti mokytojus?

Liet. Tautodailės Instituto adresas: 234 South Kingsway, Toronto, Ont. M6S 3V1, Canada.

V. Matulaitis

Aukojo vilniečio atsiminimams

Knygos "Nužmogintieji" mecenatų-rėmėjų papildomas sąrašas

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga Kanadoje ir centro valdyba reiškia padėką Petro Česnulio atsiminimų "Nužmogintieji" knygos anglų kalba išleidimui sekantiems mecenatams-rėmėjams.

$150 aukojo M. P. Karaitis, St. Petersburg, Fla. Po **$100:** Valerijonas ir Ona Šimkai, Willow Springs, Ill., Janina ir dr. Jonas Šalna, Grayslake, Ill., Bronius Narbutas, Toronto, Bronius Mackevičius, Toronto. **$75:** St. Firavičius, Toronto. **$70:** Juozas Bataitis, Sudbury.

Po **$50:** Jeronimas Cicėnas, Toronto, Bronius ir Elytė Keburiai, Strathroy, Vytautas ir Irena Pečiuliai, Toronto, Julija Pečiulienė, Toronto, Gediminas Rugienius, Tillsonburg, Bronius Saplys, Toronto. **$45:** Juozas ir Marija Stankai, Rochester, N.Y.

Po **$25:** Bronius ir Genovaitė Bijūnai, Toronto, J. Gasperai, Chicago, Ill., Vytautas ir Janina Gurkos, Detroit, Mi., Stepas Jakubickas, Delhi, Ipolitas Krasauskas, Toronto, Juozas ir Magdė Mackevičiai, St. Catharines, Česys Šadeika, Farmington Hills, Mi., Tarailos, Worcester, Mass. (Jono Sausaičio-Sukacko atminimui), E. Voroneckas, Weinheim, West Germany.

Po **$20:** Jonas Budrys, Toronto, Edm. Cicėnas, London, Eugenijus ir Regina Jasinskai, Brantford, Juozas Lukša, London. Po **$10:** Balys Keburis, Ingersol, Natalija Adams, Toronto.

Knyga jau spausdinama. Mecenatų-rėmėjų pavardės dar bus į knygą įrašytos, jei auka bus prisiųsta iki 1983 m. sausio 1 dienos.

Maloniai prašau priimti ir mano asmeninę padėką.

Su pagarba —

Petras Česnulis,
70 Main St., Paris, Ont.
Canada N3L 1E6

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai: įstaigos (416) 231-4138, namų 249-2637

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gruodžio 5, sekmadienį, metinė katalikių moterų draugijos šventė. 11 v. Mišiose narės dalyvaus su savo vėliava. Giedos Londono lietuvių choras "Pašvaistė".

— Metinė parapijos vakarienė — gruodžio 5, sekmadienį, 4 v.p.p. Koncertinę programą atliks "Pašvaistės" choras. Bus įteiktos premijos — KLB-nės A. Rinkūnui, Kun. P. Ažubalio stipendijų fondo — D. Skukauskaitei, A. Kalinauskui ir Grigužiui.

— Prašoma registruoti klebonijoje kandidatus Sutvirtinimo sakramentui.

— KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių skyrius paaukojo $100 leisti veikalui "Lietuvos bažnyčios" Čikagoje.

— Anapilio sodybai paaukojo $1000 Marija Yokubynienė. Lietuvių kapinėms paaukojo $200 — P. Šernas, $50 — G. Buntinienė.

— Paskaita Šv. Rašto tema — gruodžio 8, trečiadienį, 7.30 v.v., parapijos salėje. Kalbės sesuo Ona Mikailaitė. Visi kviečiami dalyvauti.

— Prieškalėdinės pamaldos Wasagos apylinkės lietuviams — gruodžio 12, sekmadienį, 4 v.p.p., Lapavičių patalpose Stayneryje.

— A. a. Elena Bieliauskaitė, 71 m., palaidota lietuvių kapinėse lapkričio 29 d.

— A. a. Jonas Kibickas, 80 m., iš Sudburio palaidotas lietuvių kapinėse lapkričio 30 d.

— Jaunučių ateitininkų susirinkimas — gruodžio 5, sekmadienį, po 11 v. Mišių klebonijos posėdžių kambaryje.

— Mišios gruodžio 5, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Juozą Valeską ir kitus Valeškų mirusius, 11 v.r. — katalikių moterų draugijos intencija.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapija

— Pamaldas gruodžio 5, sekmadienį, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Moterų draugijos posėdis — gruodžio 5 d., po pamaldų, pas E. Šturmienę, 75 Indian Grove. Tel: 769-6431.

— Pamaldos gruodžio 12, sekmadienį, įprastu laiku. Mišriom šeimom ir lietuviškai nekalbantiems pamaldos anglų kalba 2 v.p.p. Abejas pamaldas laikys kun. P. Dilys.

— Metinis parapijos susirinkimas — sausio 30, sekmadienį, po pamaldų, Lietuvių Namuose.

— Pamaldos gruodžio 19, sekmadienį, 1.30 v.p.p. Kalėdų eglutę ruošia ir apeigas atliks parapijos jaunimas, giedos parapijos choras.

"LKB Kronikos" dešimtmetis. N. Pradėtosios Marijos vienuolijos rėmėjai Toronte lapkričio 28 d. Prisikėlimo salėje surengė tradicinę vakarienę-koncertą, kuris šiais metais buvo skirtas "KLB Kronikos" dešimtmečiui paminėti. Ta tema kalbėjo Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro darbuotoja iš Niujorko. Ji planingai nušvietė dygų "Kronikos" kelią, jos reikšmę Lietuvoje bei užsienyje ir skatino dar plačiau ją paskleisti. Koncertinę vakaro dalį atliko sol. G. Čapkauskienė, akompanuojama J. Govėdo. Jos programoje buvo retai girdimi Haendelio, Mozarto, St. Gailevičiaus, G. Gudauskienės ir Donizetti kūriniai, pritaikyti vakaro rimčiai. Klausovų plojimo prašoma, solistė padainavo dar porą priedinių dalykų. Baigiantis vakarienei, gausūs dalyviai (per 300) išbandė savo laimę loterijoje. Rėmėjų vardu iškilmę pradėjo pirm. L. Kunnapuu, o padėkos žodį pabaigoje tarė Toronto vienuolyno vyresnioji — sesuo Margarita Bareikaitė.

Kalėdų švenčių proga prisiminkime ir mirusius, įamžindami jų pavardes Anapilio garbės lentoje. Mažiausia auka $1,000. Informuotis telefonu 239-7268.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. valanda — 7 v.v., Mišios — 7.30 v.v. Dienos metu kunigai lankys senelius ir ligonius iš anksto susitarus.

— Lapkričio 26 d. palaidota a.a. Ona Tikuišienė, 53 m. amžiaus.

— Rekolekcijos studentams, kurias organizuoja abiejų parapijų studentiškas jaunimas, įvyks gruodžio 7-9 d.d. Jas ves kun. A. Saulaitis, SJ, ir seselė Ignė Marijošiūtė.

— Parapijos tarybos susirinkimas — gruodžio 7 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Pirmosios Komunijos pamokoms nelankančiūs šeštadieninės mokyklos mokinius ir nekalbančius lietuviškai prašom registruoti parapijos raštinėje.

— KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo skyriaus metinė šventė — gruodžio 5 d. Visos narės renkasi salėje 11 v.r.

— Prieškalėdinis susikaupimas — gruodžio 10 ir 17 d.d, 7.30 v.v. Vadovaus parapijos kunigai ir seselės.

— Pasiruošimo pamokos Sutvirtinimo sakramentui prasidės po N. Metų. Registruoti vaikus, sulaukusius 11 metų amžiaus, parapijos raštinėje.

— Parapijai aukojo: J. P. Barakauskai $100, D. K. Manglicai $100, V. Tikuišis savo žmonos a.a. Onos atminimui $100, A. P, Štuopiai $50, J. O. Gustainiai $50, E. Jasiūnienė $50; klierikų fondui — P. Kirstukas $100.

— Mišios gruodžio 5, sekmadienį, 8 v.r. — už Vincą Stulgį, 9 v.r. — už Karoliną Stauskienė, 10 v.r. — už Juozą Mačiulį ir trečiojo ordino parapijos skyriaus intencija, 11.30 v.r. — KLK Moterų Draugijos parapijos skyriaus intencija, 7 v.v. — už Oną ir Antaną Strimaičius.

"Tėviškės Žiburių" administracija bus atidaryta ir sekmadieniais nuo 12 iki 1 v.p.p., pradedant gruodžio 5 ir baigiant gruodžio 19-tos sekmadieniu. Bus priimamos prenumeratos, kalėdiniai bei naujametiniai sveikinimai. Kalėdiniai sveikinimai priimami iki gruodžio 8 d.

Anapilio parapijos vakarienės proga gruodžio 5, sekmadienį, rengiama pomirtinė dail. Antano Petrikonio paveikslų paroda Anapilio Parodų salėje. Poetas K. Bradūnas taip rašo apie jo kūrybą: ". . . jo kūrybos giliosios šaknys glūdi ne kurios srovės paviršiuje, bet individualaus savojo AŠ bedugnėje. Ir kada ši gelmė, vienokio or kitokio impulso įsiūbuota, prasiveržia spalvų bangomis, tada pačiais geraisiais savo darbais A. Petrikonis jau nebeįtalpinamas į krypčių bei srovių rėmus. Tokiuos darbuos jis pats tampa savo kūrybos šaltiniu, upe ir jūra, dar nenurimusia, dar banguojančia ateitin".

Metinis Anapilio Sodybos korporacijos susirinkimas šaukiamas š. m. gruodžio 9 d., ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvos Kankinių parapijos salėje, Anapilyje. Darbotvarkėje atidarymas ir invokacija, praėjusio susirinkimo protokolo tvirtinimas, pranešimai — pirmininko, iždininko, kapinių komisijos, revizijos komisijos, dviejų valdybos narių rinkimas, einamieji reikalai. Visus prašome susirinkti punktualiai.

Valdyba

Lietuvių kapinių komisija praneša, kad nuo šių metų gruodžio 1 d. iki 1983 metų balandžio 1 d. dėl žiemos sąlygų išankstinis kapaviečių pardavimas sulaikomas. Naujai paruoštose sekcijose yra 3412 kapaviečių, iš anksto parduotos 1288 kapavietės ir palaidota 1311 asmenų.

Kūčių vakarienę gruodžio 24 d. 8 v.v. Anapilio salėje rengia KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis. Šeimininkauti pakviesta J. Bubulienė. Gražiai išpuošti stalai bus pritaikyti pagal šeimų dydį. Prie tradicinės vakarienės bus duodamas vynas ir vaisvandeniai. Atvyks Kalėdų senelis, bus meninė programa, kuriai vadovaus sol. S. Žiemelytė. Kūčioms pritaikytą žodį tars kun. Pr. Gaida. Bilietai gaunami po pamaldų parapijos salėje ir šiokiadieniais pas J. Bubulienę tel. 667-8280 arba G. Trinkienę tel. 762-9517 (kainos nurodytos skelbime).

Kviečiame visuomenę gausiai dalyvauti šioje Kūčių vakarienėje.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Lietuvos Kankinių parapijos taryba ruošia

PARAPIJOS VAKARIENĘ

gruodžio 5, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje ir kviečia visus dalyvauti.

PROGRAMOJE:
- *Anapilio Sodybos pirmininko* ***Antano Rinkūno*** *pagerbimas ir kultūrininko-visuomenininko premijos įteikimas*
- *Kun. P. Ažubalio Stipendijų Fondo stipendijų įteikimas*
- *Meninė programa, kurią atliks Londono lietuvių choras "PAŠVAISTĖ"*

Ta proga gretimoje salėje vyks a. a. dail. ***A. Petrikonio*** *kūrybos paroda*

Dalyvavimas *— $15 asmeniui. Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Lietuvos Kankinių šventovės salėje, o šiokiadieniais — pas Reginą Celejewską (tel. 231-8832). Vakarienės maistą paruoš J. Bubulienė*

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto lietuvių teatro ***"AITVARAS"*** *vaidinimą,* ***š.m. gruodžio 5, sekmadienį, 3.30 v.p.p.,*** *didžiojoje LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE. Bus vaidinama*

"BUHALTERIJOS KLAIDA" –

Vyt. Alanto 3-jų veiksmų komedija

autoriaus 80-čio ir "Aitvaro" dešimtmečio proga

Režisuoja A. Dargytė-Byszkiewicz. Įėjimas — $5.00 ***Aitvariečiai***

PIRMĄ KARTĄ TORONTE!

Scenos menininkų popietė –

KONCERTAS "ROMUVA 20"

Dalyvauja: solistės	*Gitaristas*	***A. Simanavičius***
S. Žiemelytė	***D. MacDonald***	***H. Rožaitis***
J. Sriubiškienė	*Pianinu*	*"Gintaro"*
L. Marcinkutė	***Vyt. Pacevičius***	*dainininkės,*
Smuikininkai	*Solistai*	*vad.* ***G. Paulionienės***
Regina ir Atis Bankai	***V. Verikaitis***	*ir* ***Ž. Šilininkaitės***
Fleitistas	***V. Paulionis***	*Orkestro vadovas*
Tomas Regina	***R. Paulionis***	***C. Goudie***

Visiems akompanuoja muz. Jonas Govėdas

Po programos — kavutė, įspūdžiai, susitikimai

LIETUVIŲ NAMUOSE

1982 m. gruodžio 12, sekmadienį, 3 val. po pietų

Įėjimas — $5, studentams ir pensininkams — $4.

Visus maloniai kviečia praleisti dvi įdomias valandas

Skautų stovyklavietė "Romuva" XX-mečio proga

IŠKILUS KŪČIŲ VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, penktadienį, 8 val. vakaro

Programoje: *Kūčių nuotaikos meninė dalis, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakarienė, paruošta* ***J. Bubulienės***

Kainos: suaugusiems — $11, pensininkams — $10, vaikams nuo 12 iki 15 metų — $8, nuo 7 iki 12 metų — $5, nuo 1 iki 7 metų — nemokamai

Stalus rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių (stalas vienai šeimai — nuo 6 iki 26 asmenų), **G. Trinkienei** tel. 762-9517 arba **J. Bubulienei** tel. 667-8260.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — augščiau minėtais telefonais.

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia —

Anapilio Moterų Būrelis ir KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrius

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

FOTOGRAFAS. Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto darbus — lauko ir vidaus dažymus, medžio ir t.t. Taip pat valau grindų kilimus ir sofas kambariuose su specialia valymo mašina už prieinamą kainą. Darbas garantuotas. Skambinti po 7 v.v. tel. 532-3410 Toronto, J. Baliūnas.

Š. m. gruodžio 5, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje bus išstatyti jau mirusio

dail. A. Petrikonio paveikslai

* Parodos atidarymas — 12 valandą.

* Atidarymo žodį tars Aug. Kuolas.

Parodą globoja — *Anapilio Moterų Būrelis*

MONTREAL QUE

Katalikių moterų veiklos trisdešimtmečio iškilmės — gruodžio 5, sekmadienį; 11 v.r. — Mišios AV par. šventovėje, po jų — speciali iškilmė AV parapijos salėje su akademine bei menine dalimi, pietūs. Rengėjos kviečia visas ir visus dalyvauti. **K.**

Šv. Kazimiero parapijos susirinkimas įvyko lapkričio 20 d. svetainėje. Dalyvavo 140 asmenų. Baigus kadenciją parapijos komitete dviem nariam — Povilui Kalpokui ir Edžiui Čičinskui, išrinkti nauji, būtent, Elena Kurylo ir Ričardas Martelis. Aptartas parapijos 75 metų sukakties minėjimas ir jam rengti klebonas kun. St. Šileika įgaliotas sudaryti komitetą bei pasirūpinti atitinkamu leidiniu. Komiteto nariui P. Buniai padarius pranešimą apie reikalą pirkti klebonui automobilį parapijos vardu, pradėtas aukų vajus. Šv. Elzbietos draugija paskyrė $1000, Šv. Onos draugija — $3000, susirinkimo dalyviai sudėjo $2,050. Automobilio kaina su drauda — apie $10,000. V. Lukauskas patarė būsimam parapijos sukakties komitetui rūpintis ir lėšomis, ir programa. J. Skučas pareiškė, kad sukaktuvinis leidinys turėtų sutelkti lėšas išlaidom padengti. A. Žilinskaitė siūlė kviesti AV parapiją sukaktuvinės šventės programai sudaryti, taip pat — radijo bei televizijos darbuotojus L. Stankevičių ir A. Stankę. J. Asipavičius pasiūlė pakelti metinį parapijos mokestį iš $20 iki $50. Po trumpų diskusijų pasiūlymas priimtas. Po susirinkimo visi stiprinosi pietumis, paruoštais par. komiteto narių žmonų ir E. Kurylinės.

Šv. Kazimiero parapijos automobiliui pirkti aukojo po $100: Ch. Ambrasas, K. Žižiūnienė, K. Petrulienė, P. Taparauskas, P. Baršauskas, N. Šalčiūnienė, P. Petrauskas, P. Lauraičiai, K. Lukošius, D. Alianskas, J. Valiulis, R. Martelis, A. Šmitas, O. Glaveckienė, P. Anelė, L. Grigelis, E. Kuryla, A. Kreivys, J. Asipavičius, A. Naujokaitis. **Sk.**

Vinco Krėvės premijos įteikimas ir iškilminga vakarienė, kurią kas antri metai rengia Akademinis Lietuvių Sambūris., įvyko lapkričio 20 d. Š. m. $500 premija buvo paskirta rašytojui E. Cinzui už jo romaną "Mona". Įvadinį žodį tarė J. Kibirkštis, Sambūrio pirmininkas. Vertintojų komisijos aktą perskaitė dr. I. Maziliauskienė, ištrauką iš premijuoto romano skaitė dr. H. Nagys. Pats rašytojas M. Cinzas šiose iškilmėse nedalyvavo (gyvena Belgijoje).

Šv. Onos Dr-jos susirinkime seselė Palmyra skaitė paskaitą Kristaus Karaliaus šventės tema. Susirinkime dalyvavo nemažai narių ir viešnių, kurios buvo pavaišintos kava bei pyragaičiais.

Seselė Palmyra išvyko rekolekcijoms į Putnamą. Visais reikalais galima kreiptis į seselę Juditą.

Sėkmingai praėjus kalėdiniam "Rūtos" klubo ruoštam bazarui, montrealiečiai turės dar vieną puikią progą įsigyti dovanų Kalėdoms. Tai per gruodžio 4-5 dienomis rengiamą katalikių moterų drjos torontiškės Valės Balsienės gintaro dirbinių bei keramikos darbų parodą. Montrealiečiai turėtų nepraleisti puikios progos įsigyti gražių ir originalių dalykų, juo labiau, kad panašios parodos Montrealio padangėje yra labai retos. **N. B.**

Lietuvių vyrų oktetas šiemet gavo daug pakvietimų koncertuoti ne tik iš lietuvių, bet ir prancūzų bei anglų. Pirmas toks koncertas kitataučiams įvyko Montrealio priemiestyje Chateauguay. Apie jį rašė ir vietinė prancūzų spauda. Koncerto klausėsi apie 100 žmonių, kurie mūsų dainas šiltai sutiko. Mat parinkom geriausias bei smagiausias lietuviškas dainas. Po koncerto dvi lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, dalino lietuviškus kepinius.

Antras okteto koncertas kitataučiams įvyko "Mama Diana" restorane su sol. G. Čapkauskiene. Dalyvavo apie 200 žmonių. Akompanavo muz. A. Stankevičius. Koncertas buvo labai sėkmingas.

Lapkričio 5 ir 6 d.d. oktetas koncertavo Montrealio priemiestyje St. Lambert su "Barber Shop Chorus". Du vakarus koncerto klausėsi daugiausia anglai ir prancūzai. Programoje buvo anglų choras, kvartetai, duetai, džiazo muzikos. Apie 200 klausovų labai šiltai priėmė mūsų dainavimą.

Lapkričio 6 d. oktetas dainavo Aušros Vartų par. vakarienėje, o lapkričio 28 — Lietuvos kariuomenės šventės iškilmėje. Oktetui vadovauja muz. A. Stankevičius. **A. M.**

PADĖKA

Mano 75-tojo gimtadienio proga Šv. Kazimiero parapijos Šv. Onos draugija suruošė staigmeną, pagerbdama mane. Dėkoju visai šios draugijos valdybai — pirmininkei E. Korylo, vicepirmininkei O. Cousineau, J. Visockienei, J. Gargasienei ir visoms draugijos narėms, kurios sugiedojo man "Ilgiausių metų" ir "Happy birthday". Be to, jos visos labai gražiai papuošė tortą, įteikė draugijos vardu dovaną ir prisegė man gėlių per draugijos susirinkimą 1982 m. lapkričio 14 d. Už visa tai esu labai nuoširdžiai dėkinga visoms.

Marija Milienė
Šv. Onos draugijos finansų raštininkė per 12 metų

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Terminuotus vienerių metų indėlius	10.5%	Nekilnojamo turto
Certifikatus	11 %	Asmenines ir prekybines
Specialias taupomąsias sąskaitas	10.5%	Paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000
Taupomąsias sąskaitas su apdrauda iki $2.000	10 %	
Trumpalaikius indėlius už $20.000 ir daugiau	10-10.25%	
Čekių sąskaitas	6 %	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 – 3	
Ketvirtadieniais	12 – 8	6 – 8
Pektadieniais	12 – 6	12 – 6
Sekmadieniais	10.15 – 12.30	

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS butas (apartmentas) antrame augšte prie gero susisiekimo ir apsipirkimo; pageidaujami ramūs dirbantys be vaikų arba pensininkai. Skambinti tel. 762-3406 Toronte.

ST. PETERSBURG, FLORIDOJE, parduodamas butas (apartamentas) bendranamyje (condominium) lietuvių apylinkėje, pusė bloko nuo jūros, arti krautuvės. Kreiptis tel. 1(813)360-0166.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronte.